

ఆంధ్రమిత్ర

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మార్చి నెల 24-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౨౯౭
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY, 24th MARCH 1930. } No. 297
శ్రీ శుక్లనామసంవత్సర ఫాల్గుణమాస బహుళ దశమి

అమృతాంజనము!
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
చాపును. శార్వపునొప్పుల తొలగింపును.
బొట్ట బోగొట్టును. దొంగులు భేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
మరదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే బెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. గొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో కూడ వాడుచున్నారు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

తంజావూరు చీట్ చూది కొనిన
జోనము గలుగదు.
చక్కని దబ్బితో వశా సీసా 1-1 0-10-0
దబ్బ 1-1 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

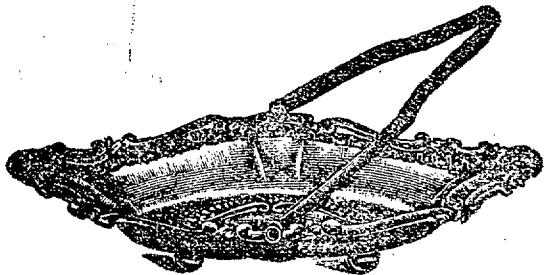
6, 7 రంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు

109, ప్రేరిరోడ్డు, భోట్ల, బాంబే.

తంజి విలాసము "ఉమ్మిడియాక్"

తెలిపాను నెం. "2802."

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావ్యాసము, ఆకర్షణ

వగైరాలు మిళితమైన, వెండిసామానులను భంగార
నగలను మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు.
గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక అనున
రించుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాతా
దారులు పొచ్చుటకు ముక్తికారణము.

ఒకసారి పరీక్షించిన అన్నియు విపులముగా
తెలియును.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

LOANS FROM
Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered mem-
bers of the Relief Loan and Provision
department of the

Metropolitan Industrial
Bank, Ltd.

172, Bowbazar St., Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors
in every District and Taluk
on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A.

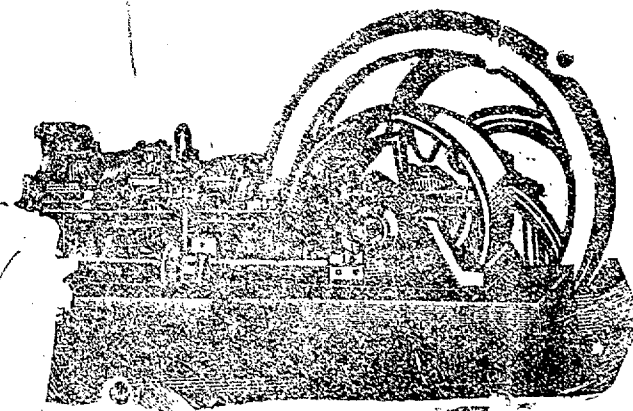
Apply—with references to—

The Managing Director.

ప్రసిద్ధికెక్కిన నిల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్.

వేపరెజరు లేదు. త్వరలో స్టార్టగును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజంట్లు

యెంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ,

308, లింగి శెట్టిపేట, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, బెజవాడ.

39-2

నేషనల్ యిండియన్ లైపుయిస్తూ

రెన్యుకంపెనీ లిమిటెడ్.

సామాన్య శేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.

మానేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైనదై రెక్కరు.

నేషనల్ యిండియన్ పాలసీచాలా సులభమైనది. ఆకం
కనీమీకు అయ్యేఖర్చులన్నిటిని యిచ్చును. మీరు ప్రీమియములు
మాత్రం కట్టుతుండవలెను. పాలసీ తీర్మానముకాగానే మీకు
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వారికిగాని ఇన్సూరెన్స్
మొత్తమును యిచ్చివేయును. కచ్చమైన నిర్బంధములులేవు ఈ
మా యివ్వబడును.

భీమాచేయదలచినవారున్నూ ఏజంట్లుగావుండుటకు వ
శముగల పెద్దగ నువ్వలన్నూ ఆప్టికేషన్లు ఈ క్రిందివారికి
ప్రాసక్టును.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్-వయర్,

పాడూపేట కలకత్తా

చీఫ్ ఏజంట్లు,

2-2

నార్తరక్ నర్కార్లు, బెజవాడ.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితం 1923 సం॥ రం.

బంధు

తల్లిగారి ప్రారంభించిన మా మైదరాబాదు ప్రాంతానికి అక్కంటెంటుగా పనిచేయుటకు, అనుభవముగల ఒక యువకుడు కావలెను. దరఖాస్తు దారులు, వారివారి వివరములు, యోగ్యతలు, ప్రస్తుత జీతం, వారికి వున్నగమివ్వ బడిన యెడల యెంతకాలములో చేరగలరో, వారికి హిందూసాసనీ నమృనేమా తెలుపవలెను.

యోగ్యతలుబట్టి రు 100 ల వరకు జీతము యివ్వబడును.

బ్యాంకులలో ఆనుభవములేనివారు దరఖాస్తులు పంపవచ్చురలేను. దరఖాస్తులు 1930 యేప్రియల్ 8 వ తేదీ లోపుగా యీవిధము పుతకము చేసినవారికి చేరవలెను.

డో. శో. శాస్త్రి, యం. ఏ. శైక్లూరి.

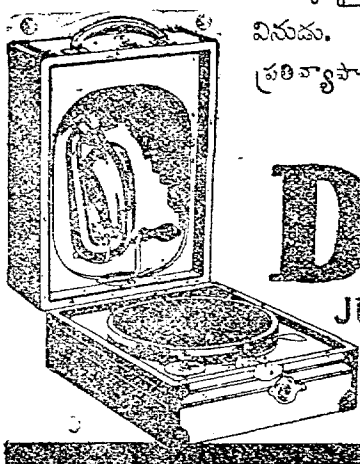
దీని ధ్వనియందును

ఆనందమును గ్రోలుడు.

సుఖమైన చిన్నపాద్యమును, గొప్పస్వని మృదువైన పలుకు గల్గి, చేత దీనికొనిపోవుటకు వీలుగల డెక్కాపై ఒకపర్యాయము స్లేటు పాడునప్పుడు వినుడు.

ప్రతివ్యాపారస్థుడును ఒకసారి సంతోషముగ వినిపించగలడు

ధర రు. 45-పైగా

DECCA

JUNIOR PORTABLE

SEN & PANDIT,

P. O. Box 402, Calcutta.

స్వాతంత్ర్యయోధుల చిత్ర పటములు

(చిత్రకారులు: చావలి నాగేశ్వరరావుగారు)

క్రియత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, దేశభక్త మెకటప్పయ్య, సుభాష్ చంద్ర బోస్, పట్టాభి శిలా రామయ్య మొదలగు సుప్రసిద్ధ నాయకుల చిత్రపటములను గురించి నభినందించియున్నాడు.

మహాత్మా గాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, లాలా లజపతిరాయి, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, సర్దారు వల్లభాయి, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, సుభాష్ చంద్రబోస్, దేశభక్త మెకటప్పయ్య మున్నగు 25 గురు స్వాతంత్ర్యయోధులపటములు త్రివర్ణములలో బహు రమ్యముగ వివిధపైజాలలో చిత్రించబడినవి.

ఖరీదు 0-8-0, 0-6-0, 0-2-0 మాత్రమే.

పురమందిరములు, స్థానికసంస్థలు, జాతీయపాఠశాలలు మొదలైనవాటికి అసలు చిత్రములు (Original Paintings) సరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆంధ్రదేశమునం దన్ని చోట్లను మంచి పలుకుబడి, సమర్థత గల యేజెంటు కావలెను.

వివరములకు:—

THE ANDHRA CHITRASALA,
LAKSHMI BHUVAN,

GUZDEN PARK, BOMBAY, 2

స్వల్ప ధర!

ఫలమధికము!!

పూర్తితృప్తి!!!

100కి 100గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు పెద్దలు ముగళికారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడినము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, కక్కిలించుదు నొప్పి, ఆహారశిర్ష కాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, స్లేప, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన నాడు, స్నానమునాడు (కర్మారోగి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకలలో నమలి విరిగవలెను. సాంక్రామిక రోగులలో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేనించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు లగుదురు. ఈమాత్రల సీసాలలోగల అనుపాదపత్రమును చూడుడు. 100 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4అజాలవంతున ప్రతిసె

పులోపలకు దొరకును. పోస్టు మార్చుకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 3-8-0.

సారస్వతానవం:

మొదటకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదటకు దుర్బలమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి వరములకు మంచి తోగను. రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. పండితపాఠకుల కంకణరమునకు వృద్ధులకు ధర్మము నిచ్చును. పొడవైనపొడను ఉత్సాహమునిచ్చును. ముగ్ధులను శ్రీలక్ష్మిని తిగడుచు (కైలివోరు చాలు మెత్తగావుండుటవలన) చూట్టాడను నడుమనుకొని పిల్లలకు పండితవంటిది. 6 మాత్రలు సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుమార్చు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

శ్రీకృష్ణదేవరాయ వర్ధంతి

వెనుకొండ

డాక్టరు చిలుకూరి నారాయణరావుగారు

యం. ఏ., యల్. టి. పి., హెచ్. డి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

గురగిరి, ఘనగిరి, నామాంతరములలో నొప్పు ఈ పెను గొండపురము విజయనగర రాజ్యస్థాపనకాలము నుండియు ప్రఖ్యాతి వహించినది. విజయనగర సామ్రాజ్యమునకు హాని కలుగ నున్నప్పుడు తిరిగి దానిని ప్రబలింపజేయుటకు తగినసాన మీ శత్రునిశ్చేద్యమైన యీ పెనుగొండ గుర్తమే యని విజయనగర రాజుల కందరికిని తెలిసిన విషయమే. కృష్ణరాయల నిర్యాణానంతరము మహమ్మదీయుల ధాటిచేతను హిందూరాజుల పరస్పర వైషమ్యములచేతను పడిన విజయనగరమునకు పెను గొండలో అంటుగట్టి పూర్వవైభవమును మించిన వైభవము నకు తెచ్చిన అరియ సంతానమునకు తావోసంగిన దీ పెనుగొండ దుర్గమే కదా? కృష్ణరాయ దారంభించిన దక్షిణ హిందూ స్థానైక్యసంరంభమునకు రూపము నిచ్చి ఆయుధ్యమును స్థిరముగ నాటుకొనజేసి ఆంధ్రుల వాగవకతను నలుదిక్కుల వ్యాపించుటకు దోహద మొనరించినది యీ పెనుగొండ మట్టియే. అట్టి యీపురమున శ్రీ కృష్ణదేవరాయల వర్ధంత్యుత్సవమును జరుపుట తిరిగి ఆంధ్రుల ఏకీభావమును చాటుటకై యేర్పడిన దని నమ్ముచున్నాను.

ఆంధ్రత్వము.

ఇప్పటి ఆంధ్రులు, ఇప్పటి ఇంగ్లీషు వారివలెను, పూర్వపు రోమనులవలెను మిశ్రమజాతివారు. మిశ్రమజాతులే ప్రపంచరంగమున ఉన్నతదేశకు వచ్చినవని చరిత్ర తెలిసినవారికి తోచకపోదు. జాతులు మిశ్రమయినను, ఏకీభావమును పొందుటకు జీర్ణించుకొను శక్తి ఉండవలెను. రోమనుజాతి అనేక నాగరికతలను తనలో జీర్ణము చేసికొనినది. అట్లే ఇంగ్లీషు జాతి కూడను. ఆంధ్రత్వమునందును అట్టి జీర్ణశక్తి యున్నది. విశాల హృదయము, పరసహనము. సర్దుకొని పోవుస్వభావము, జ్ఞాన తృప్తి, ఇట్టివి అభివృద్ధికి హేతువులు. ఈ గుణములు ఆంధ్రజాతియందు నిండుకొనియున్నవి. ఇతరమతములకు తావు లేనప్పుడు ఆంధ్రులు తమదేశమును చూపించినారు. జాత్య, జైన, వీరశైవ, బ్రాహ్మణ మతములన్నియు ఆంధ్రదేశమున సమన్వయము గావించినవి. ఇస్లాముమత విక్రంద జీర్ణించుకొని పోయినది. క్రీస్తుమతము ఆంధ్రత్వములో అంతరించికొని పోయినది, ఆంధ్రచోళ పల్లవ, చాళుక్య, రాష్ట్రకూట, కళింగ, కదంబ, వైదుంబాది, సమస్త జాతులను ఆంధ్రత్వమునకు తమతమ పోషక వోసంగినవి. నవీనముగా వచ్చినజాతులను ఇందులో ఇముడక పోలేదు. అందుచేత ఆంధ్రత్వము ఇట్టిదని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. అది మనస్సుకు మాత్రము గోచరించునది.

ఆంధ్రులు, తెలుగులు

అందుచేత, ఆంధ్రులు వేరు తెలుగువారు వేరు అని క్రొత్తగా బయలుదేరిన వాదము నిష్ప్రయోజనమును నిరర్థకమునై యున్నది. ఇంగ్లీషువారిప్పుడు తమలో తాము తగవులాడి, మేము ఆంగ్లికులు, మేము నేకస్థులము, మేము నార్మనులము, ఇంగ్లాండుదేశమును ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యమును మనము ముగ్గురమును పంపకము చేసికొని తీరవలెను- అని ఒకవాదము బయలుదేరిన యెడల ఎంత హాస్యాస్పదమగునో, అట్లే ఆంధ్రులమనుకొను వారును, తెలుగుల మనుకొనేవారును తగ్గులాడి పంపకమునకు వెనగులాడినయెడల ఒక రంధులును ఒకరు తెలుగువారు నునై లోకములో నవ్వలపాలగుదురు. కష్టమునకో నిష్ఠరమునకో పూర్వపు ప్రతిభవలన, ప్రయత్నములవలన ఒకగొప్ప జాతి యేర్పడినది. దానిని చీలికగా విడదీయవలెనంట అనరాదాయకము.

రాయలసీమ

ఆంధ్రత్వమునకు రాయలసీమ ఒసగినపాలు చాల ఎక్కువగా నున్నదని గ్రహింపకతీరదు. తూర్పు చాళుక్య శ్రీరాంతముల వేలిన పశ్చిమ చాళుక్య సంతతివారే. పూర్వగాంధులు పశ్చిమగాంధుల సంతతివారే అయినట్లు కనబడుచున్నది. తూర్పురాష్ట్రకూటులకును పశ్చిమరాష్ట్రకూటులకును సంబంధమున్నది. అట్లే కదంబులు మున్నగువారును రాయలసీమ ప్రాంతములనుండి పోయి తూర్పుదేశమున ప్రబలినవారే. అట్లే భాషావిషయములలోను ఈప్రాంతముల ప్రాధాన్యము కనబడును. తెలుగున్నదము, అనగా తేలికయైన కన్నడమే, తెలుగుభాషయై పూర్వప్రాకృత మయిన ఆంధ్రముతో మరల ఐక్యము పొందినచో రాయలసీమ ఆంధ్రభాషానిర్మాణమున కెట్లుపకరించినవో తెలియగలదు. ప్రథమ ఆంధ్రకావ్యమును భారతమును వ్రాసినవన్న యభిప్రాయాగించిన భాషాప్రయోగము లిప్పటికిని రాయలసీమలో విసబడుచున్నవన్న ఆంధ్రభాష యీ

సీమవారి కెంత అప్పుపడి యున్నదో తెలియగలదు. వీరశైవాది మతము లీ ప్రాంతములనుండియే దేశమంతటను ప్రబలివని, ఈ రీతిగా రాయలసీమ తెలుగుదేశమునందే తలచి ప్రాముఖ్యము నొకమించి ఉన్నదో స్పష్టము కాగలదు.

రాయలసీమ అనుపేరు ఈ ప్రాంతములకు మాత్రమే పెట్టబడి రాయలసీమకు బయటనున్న తెనుగువారికి కష్టముగా నున్నట్లు శ్రుతిగోచర మగుచున్నది. "రాయలు మావాడుమాత్రము కాదా? మాదేశమును పరిపాలించలేదా? రాయల సీమపదము మాప్రాంతములకు ఎందుకు వర్తించదు?" అని ఒకరు నన్నడిగినారు. ఇట్లుడుగువారికి సమాధానము లేకపోలేదు. (1) రాయల సీమ అనగా ఒక్క కృష్ణదేవరాయలు పరిపాలించిన సీమమాత్రము కాదు. సంగమవంశస్థాపకులైన హరిహర బుక్కాదులనుండి ఆరవీటి వంశములోని తుదిరాయలవరకును పరిపాలించిన సీమకే రాయలసీమ అనుపేరును టుచితము. ఈరాయలసీమ అందరి కాలములోను ఆంధ్రదేశమంతయు విజయనగరరాయల పరిపాలనములో లేదు. కొందరు పరాక్రమవంతులైన రాయలకాలములో మాత్రము ఆంధ్రదేశములోని ఇతరభాగములు రాయల ఏలంబడిక్రింద నుండెను. రాయలవంశ ముగిసిన తరువాత ముగ్గురు ముగ్గురుచేత 'రాయలసీమ' అను పేరు ఈ ప్రాంతములకు ఉచిత తరముగా ఉన్నది. (2) విదా వివరించిన ప్రకారము ఈ ప్రాంతములందే ఆంధ్రరాజ్యము విస్తరింపజేయుటకు ప్రయత్నములు ఎక్కువగా జరుగుటచేతను ఆంధ్రభాష కీ ప్రాంతములందుండే ఎక్కువగా వర్తించుట కలుగుటచేతను రాయలసీమ ఆంధ్రదేశము నకు మూర్ధస్థానము నలంకరించుచున్నది. "రాయ" శబ్దమును శ్రేష్ఠవాచకముగా గ్రహించినను ఈ పేరు ఉచితతరముగా నున్నది. (3) పరమేశ్వరతపదవి ననుభవించి అపార వైభవము లతో తుల్యుడగుచున్న యీ ప్రాంతములకు "సీదేడు దీప్తిప్రభ" అను అసభ్య అవాద్యనామ మొకటి కుదురుకొన్నది. అను మాటకు ఎవరో "దత్తమండలములు" అని తెనుగుచేసిరి. ఆపేరు విడువకుండ వెన్నాడుచున్నది. "కాండూరి లక్ష్మీకృతి" సామెతగా మనదేశమును మరియొకడు ఇంకొకనికి ఇచ్చివేయుట ఏమి? దానిని జ్ఞాపకము చేయునట్టి "దత్త" శబ్దముతో దానిని మనము వ్యవహరించుకొనుట ఏమి? ఈ "దత్త" శబ్దములో నున్న అవమానమును "దత్త" అను ఒక చిన్న ఖండకావ్యము తొలగించినది. (4) "దత్తమండలములు" అను బహువచనరూపము ఈ ప్రాంతముల అనేకత్యయము చాటుచు, ఈనాటి ప్రజల బల హీనతను చాటుచున్నది. 'రాయలసీమ' అనుపేరు ఈమండలముల ఏకత్యయము ప్రకటించుచున్నది. (5) ఈపేరు నంద్యా లలో జరిగిన ఆగ్రహమహాసభలో దేశములోని ప్రముఖులందరను కూడి ఏర్పాటు చేసినది. మొదట ఇప్పటి తెలుగు దేశమంతటికిని ఆంధ్రదేశ మను పేరు లేక పోయినను, మొట్టమొదటి ఆంధ్రమహాసభలో ఆంధ్రదేశ మను పేరుతో ఆంధ్రభాష వ్యవహారములో నున్న దేశమున కంతటికిని ఏకత్యయ కలిగినది. నంద్యా లసభలో దానిలోని అంతర్భాగ మయిన యీసీమకు ఏకత్యయ కలిగినది. 'రాయలసీమ' అనునామము లోకములో ప్రాకి ఇక ఇక్కడవారు విడిపించుకొనుటకు గాని, ఇతరులు తీసివేయుటకు గాని సాధ్యముకాదు. అట్లుండనిండు.

రాయలసీమ కన్నడదీపమయ్యా?

ఒక విధముగా రాయలసీమ కన్నడదీపమయ్యే. ఒక్కరాయలసీమయే అనలే? ఆంధ్రదేశ మంతయు కన్నడదీపమయే అనవచ్చును. "కావేరియంద మాగోదావరి వరెగద్దకావాడదా కన్నడదో?" అని నృపతుంగుడు తన "కవిరాజమార్గము"లో కావేరియంద గోదావరివరకు గల దేశమంతయు 'కన్నడనాడు' అన్నాడు. తరువాతికాలములోకూడ ఆంధ్రదేశములో చాల భాగమునకు కర్ణాటపంజ్ఞ ఉండెడి. తెలుగుభాష కర్ణాటభాష విశేషమే అని ప్రాతకాలపుట. ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశమునకు గాని, రాయలసీమకుగాని కర్ణాటపంజ్ఞ వర్తించదు. బళ్ళారిలో పడమటి తాలూకాలతప్ప తక్కిన రాయలసీమ అంతయు తెలుగుదేశమే అని చెప్పకతప్పదు. ఇప్పుడు "కర్నాటిక్" అనబడు అరవదేశమెట్లు కర్నాటకము కాదో రాయలసీమయు కర్నాటకము కాకాలము. తెలుగువారు దక్షిణదేశమున దండిగా నున్నందున, అట్లే ఇతరప్రాంతముల నొకప్పుడు జయించియు, ఎలస పోయియు ఆక్రమించినారన్న కారణమున దక్షిణహిందూ స్థానమునంతటిని ఆంధ్రదేశమని అనుట కెట్లు వీలులేదో, ఆంధ్రదేశమునుగాని, రాయలసీమనుగాని, కర్ణాటక మని చెప్పటకును వీలులేదు.

రాయలవంశము కన్నడవంశమా?

ఈ విషయమై అనేక వాదోపవాదములు బయలుదేరుచున్నవి. ఒక పక్షమువారు విజయనగర ప్రతిష్ఠాపకులైన హరిహర బుక్కరాయలు ఓరుగల్లురాజుల నాశ్రయించి, ఆ రాజ్యము మహమ్మదీయులకు వశమైనప్పుడు తుంగభద్రాతీరమున విజయనగరమును నిర్మించుకొనిరిని తెలుపుచున్నారు. ఇట్లు చెప్పిన వారిలో నూయెలు, ప్రాంసీను బుకన్, మార్క్విల్లింగ్, ఎచ్. ఎచ్. విల్కీ, మూర్తవారానురావు, విక్టోరియ స్మిత్, రంగాచార్యులు, డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు వంటివారైనట్లు లున్నారు. లూ

ఫాల్గునమాస 1893 (52-3)
సీమకమలములు
మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి
న్యాయమైన ధర
వీకంసి చబిల్ దాన్ అందు నన్య

రత్నాలు, బంగారు, వెండిపగలు వస్తువులు
ఉత్తరమును వ్రాసిన మా చిత్రమైన క్యాటలూను పంపబడును.
112, 113 నైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

యీ రైసుగారు విజయనగరప్రతిష్ఠాపకులు హోయ్సల బళ్ళారి రాజులకుగాని కాకతీయ ప్రతాపరుద్రునికిగాని సామంతులై ఉండవచ్చునని ఇటునటు కాకుండ చెప్పివేడిచినారు. రెండవ పక్షమువారు హరిహర బుక్కరాయలు దోరసముద్రమును రాజధానిగ నేలిన బళ్ళారిరాజుల మహామండలేశ్వరులని చెప్పుచున్నారు. వీరిలో ఇండియాగవర్నమెంటు కాసనపరిశోధకులుగ నుండిన ఎచ్. కృష్ణశాస్త్రిగారు, డాక్టరు కృష్ణస్వామి ఆయ్యంగారు, సత్యనాథము, గోపినాథరావు, హెంసగార్ల వంటి చరిత్ర పరిశోధకు లున్నారు. అట్లు విద్యుల్లోకము నందు తగవులకు పుట్టించుచున్న యీ ప్రశ్నకు తగిన సమాధానమును సమగ్రముగా నిర్ణయించుట కిది సమయము కాదు. కాని రెండు పక్షములవారి వాదములను సంగ్రహముగా తెలిపి నా యభిప్రాయమును నూచించుటకు ప్రయత్నింతును.

హోయ్సల వాదము.

ఈవాదమును డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు తన "కంపిలి విజయనగరము" అను గ్రంథములో ఇట్లు నూత్నముగా శ్రోషింపించినారు.

1. విదుగురు సోదరులు విజయనగర సామ్రాజ్యమును స్థాపించినారు. వీరు మూడవ బళ్ళారిని సామంతులు. బళ్ళారి డు తనరాజ్యపు ఉత్తర భాగమును దక్కను మహమ్మదీయుల దాడులనుండి కాపాడుటకై వీరిని తన నైన్యాధిపత్యమున నియోగించినాడు.

2. 13-7 సం॥లో దోరసముద్రము మహమ్మదీయుల పాలై, నాశమైనప్పుడు, బళ్ళారి డు తన రాజధానిని దక్షిణ దేశములోని తిరువణ్ణామలై కు మార్చి తుంగభద్రా తీరమున హోసపట్టణమును శ్రోత్రనగరమునకు పునాదులు వేసినాడు. ఈ హోసపట్టణమే తరువాత విజయనగరమైనది.

3. దోరసముద్రము వినాకానంతరము మూడవ బళ్ళారి డు దక్షిణమునకు పోవుట అదనుగా కనుగొని, ఈ ఆయిదుగురు సోదరులును బలవంతులయి, విదేశయాధికుల నిఘాలోనికి వచ్చినారు.

4. బళ్ళారిరాజులలోని తుదియిద్దర యధ్యులలోను మహమ్మదీయుల కేసుకుగ నిలిచి వీరు సామంతుడైనారు. మూడవ బళ్ళారిని వరణానంతరము వారు మధుర సుల్తానులను నిర్మించి, హోయ్సలరాజ్యమును విజయనగర సామ్రాజ్యముగా విజృంభింపజేసినారు.

5. 1346 సం॥ము నాటికి వీరు స్వతంత్ర రాజులై నారు. అప్పటికి మూడవ బళ్ళారి డు మరణించి యుండును.

తెలుగు వాదము

ఈ వాదమునకు బయలుదేరిన వారిలో డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు అగ్రసరస్వతి చెప్పవచ్చును. వీరు తమ కంపిలి విజయనగరము, అను ప్రైగ్రంథములోనే వైవాదమును గురించి ఇట్లుభిప్రాయ మిచ్చినారు. "వైసిద్ధాంతములకు మూలములైన విషయములు కష్టం. వారి పరిశీలన విధానము తృప్తికరముగా లేదు. వారిపని పక్షపాతముతో కూడినది. వాదకేవలము కాసనములనే ఆధారము చేసికొన్నారని గాని, మహమ్మదీయ శక్తి ప్రకారలయు, పోర్చుగీసు యాత్రికులయు వ్రాతలను ఇంచుమించుగా అన్నిటిని విడిచిపెట్టినారు. కాసనముల నైనను వారు సక్రమముగాను, సమగ్రముగాను పరిశీలించలేదు. వారి యీ హాలు నిరధారములు, వారి నిరూపణములు ప్రమాణరహితములు. ఈయభిప్రాయమునకు కారణములివి.

1. విజయనగర సామ్రాజ్య స్థాపనలయిన ఆయిదుగురు సోదరులును మూడవ బళ్ళారిని సామంతులని చెప్పుటకు ఒక్క కాసనమయినను లేదు. వాజ్మయములోగాని, జగత్తుతిలో గాని, ఈయూహను పోషించువిషయ మొక్కటియులేదు.

2. 1348లోనో 1344లోనో ఆంతరించిన హోయ్సల రాజ్యమునకు ఎనిమిది తొమ్మిది యేండ్లతరువాత ఉత్తర భాగమును సంగమీయ ఆవశ్యకత యుండదు.

3. మూడవ బళ్ళారిని రాజ్యము ఇప్పటి మైసూరు రాజ్యము ఉత్తరపు టైలను దాటి ఎన్నడును వ్యాపించలేదు.

4. 1312 సం॥ములో కంకరదేవుడు చనిపోయిన తరువాత బళ్ళారిని రాజ్యమును కంపిలిరాజు లాక్మించిరి. 1327 లో కంపిలిరాజ్యము మహమ్మదీయులకు లోబడిన తరువాత ఢిల్లీసామ్రాజ్యము క్రిందికి వచ్చింది. అటుతరువాత బళ్ళారి డు ఉత్తర ప్రాంతములను జయించుటకే అవకాశము లేదు. ఆందుచేత అతడు కృష్ణా తుంగభద్రల నడచు సామంతరాజులను నిలుపుటయు అసంభవమే అగును.

అట్లు హోయ్సల వాదమును నిరాకరించి, వెంకటరమణయ్యగారు తెలుగువాడను నిట్లు నిలువజెప్పుచున్నారు. విజయనగరమును ప్రతిష్ఠించిన ఆయిదుగురు సోదరులును యాదవకులమునాడను సంగమని కోడుకులని కాసనములు తెలుపుచున్నవి. కాని ఈవంశము పూర్వచరిత్ర మేమియు తెలియదు. రాజకాల నిర్ణయము, కేళడి బసవరాజ కృత మగు శివతత్వ రత్నాకరము లింగయ్యకృతమగు 'కేళడి వృషనిజజ్ఞము' 'బళ్ళాల రాయనయ్యద మూలము గ్రంథముల ఎలస ఈ ఆయిదుగురు సోదరులును ఉత్తర దేశమునుండి, ఓరుగల్లు నుండి, వచ్చినారని తెలియుచున్నది. ౪ జకాలనిర్ణయమును బట్టియు, న్యూనిజ మొదలగువారి వ్రాతలను బట్టియు, వీరికి ఆనెగొంది రాజ్యము ఢిల్లీ సుల్తానులను సంతృప్తపరిచునదిని తెలియుచున్నది. బళ్ళారినికీ వీరు సామంతులు కాక అతని శత్రువులై, సుమారు తొమ్మిది సంవత్సరములు అతనితో పోరాడినట్లు కాసనములు తెలుపుచున్నవి. వీరు 1346 సం॥న ఢిల్లీ సుల్తాను ఆధిపత్యము నంగీకరింపక, స్వతంత్రులయి రనుటకు ప్రమాణము లున్నవి. (సశేషము)

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

సరియైన వర్తక కంపెనీ ప్రతినిధులకు మైలేజీ కొరసను

లిక్వైరుచును. 3000 మైళ్లు

మొదటి తరగతి రు. 234-6-0

రెండవ తరగతి రు. 117-3-0

ఉపయోగపరచవలసిన నిబంధనలొకరకు ప్రస్తుతపు రైలు

మైలు పేజీల్లోని 180 మొదలు 182 పేజీలవరకు చూడుడు.

అమ్మకమునకు

మద్రాసు పెంట్రోప్ స్టేషన్ పెంకురూరు సీట్.

హుగ్లి } ఈ స్టేషనులందు దరఖాస్తులను, డిస్ట్రిబ్యుట్ ట్రాన్స్

జెబవాడ } పోస్టేషన్ నూపరిన్ లెన్ డెండ్ "ట్రాఫిక్" గారి

సంతకం } ద్వారాపంపుకొనవలయును.

ఇతరవివరములు క్రిందివారికి వ్రాసి తెలిపినవచ్చును.

డిప్యూటీ ట్రాన్స్ పోర్టేషన్ నూపరిన్ లెన్ డెంట్లు

ఎం. యస్. ఎమ్ రైల్వే. "కమ్మర్షియల్,"

పాల్కు బోన్, మద్రాసు.

వైద్యురత్న

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

అమూల్య గ్రంథములు

మాధవనిదానము ప్రతివెల 1-కి రు 5-0-0

ఆయుర్వేదపరిభాష " " 1-8-0

పథ్యాశక్యము " " 1-4-0

శేషజకల్పము " " 1-4-0

విమూచి " " 0-8-0

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథముల

151, గోవిందప్పనాయకవీధి, జి. టి. మదరాసు.

మైసూరు అగ్రికల్చరల్

డెరిఫారమ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

బసవన్ గుడి, బెంగళూరు

లైవ్ స్టాక్ ఇన్ స్ట్రూరెన్సు

పంచెపు గొట్టములు, పోలో పొట్టిగొట్టములు,

వేటగాండ గొట్టములు ఏనుగులు, యితర పశువులు,

వ్యాధి, ప్రయాణము లేక ఆకస్మికపుమరణములను అంగీ

కరించబడును.

వెంటనే వివరములకు వ్రాయుడు.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

బెంగళూరు.

కేరళ చందన సబ్బు

సేవతీర్చి, చల్లదనము నిచ్చును
హిందూదేశమునకు తగిన శ్రేష్ఠమైన సబ్బు

ఏజంట్లు స్టాక్స్:-

అ. రామ, కంగల్పట్, ఉత్తర	ఆదంహాజీ మహమ్మద్ నేట్, నెం. 7,
ఆర్కాడు, దక్షిణ ఆర్కాడు, చిత్తూరు.	బుదరు ఏపి, జి. టి. మద్రాసు.
గుంటూరు, కృష్ణా	— నంకా పెదసుబ్రహ్మణ్యం నన్ను, తెనాలి.
కడప	— సుల్తాన్ ఖాన్ లోహనీ అండ్ సన్ను, కడప.
అనంతపురము	— బి. సి. ఆదినారాయణచెట్టి అండ్ బ్రదర్స్ అనంతపురం.
బెల్లారి	— హెచ్. రంగన్న గౌడ్ అండ్ బ్రదర్స్, బెల్లారి.
గంజాం	— పి. జి. రావ్ అండ్ సన్ను, ఛత్రపూరు.
విశాఖపట్నం	— అత్తిరామశర్మ, భరద్వాజ బిల్డింగ్స్ విశాఖపట్నం.

"BREAK PILLS"

మునలివాండ్రను యావన వాడులుగా జేయును

కలుచ బడిన వీర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు బలమును కలుగజేసి సంసార సౌఖ్యమునకు అవకాశ మిచ్చును. కేరళమునకు కేరళు కలుగ జేయును. ఎటువంటి కుటుంబసంబంధమైన వాడైతే నన్ను జేరజాలవు. 1 గంటలో పిటి కడ్డుత క్రిందికి నవరచి ఆనందమును కలుగజేసి శ్రీ పురుషులను తనివి నొందించు తెరగా చిటిక, రసవివగంధకాదులు కలియలేదు. గొర్రాండ్లకైనను సంతోషమును.

20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు సీసా రు 5-0-0.

నెగలకు జర్మనీట్యూబులు 80 పెట్టి రూ 2-9-0. పోస్టేజీ వేరు.

1980-81 సం॥ రం డైరీక్యాండ్లకు 8 అణాలు. ఆర్య వెళ్ళ ఆశ్రమం, చికాకోట్ సిటి, (గంజాం జిల్లా.)

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగిన శ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆంపింపకుడు. వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డ్
ను నేటినుండి వాడు టారంబింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ

ది వ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట బిరుసుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునట్లే, తుమ్మెద రెక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ సూభిపద్ధతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీ వెండ్రుకల తొంద్రత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, కలకు చురుకైనదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలను నెల్లు అధిక్యము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతి పట్టణములోను, పల్లెలోను, గుకాణావారు లందరినీ, పరిమళద్రవ్యము లమ్మనార లందరినీ దొరకును, మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనుగత్తుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుగు.

సీసా 1-కి వెల రు 1-0-0, పోస్టేజీ 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 2-కి రు 2-10-0, పోస్టేజీ అ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)
కొనుట ముఖ్యము.

మీదుస్తులమీదగాని, జేబు రుమాలుమీదగాని రెండుమాడు చుక్కలు అటోడిల్ బహారు చల్లి నవంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, వెదజల్లిన ట్టానర్ను. వెండి సమయములందు బంధువు లందరిని సంతోషపరచుటకు, అటోడిల్ బహారు తప్ప మరెవరైనా కానరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని అమృతపరిమళము అనుభవించు.

1/2 ట్రాన్సు ఓటోడిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/4 " "	"	1-4-0
1 ట్రాన్సు " "	"	0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ,

90-2

285, జుమ్మామసీదు మార్కెట్టు, బాంబాయి. నెం. 2.

చెన్న పురిశాసనసభ

(శనివారం ఉదయం తరువాత)

జె. ఎ. సాల్వార్గాడు డిమాండు నంబరు 1000 తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, మంత్రిగారి, కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగాని, ఇతర అధికారులుగాని, ఉద్యోగుల నియమించుటలో, అధ్యక్షుల రాజకీయాభిప్రాయములను, బట్టి అభిమానమును గన్నరుపపాదని నుడివిరి.

గా. హరి సర్వోత్తమ గృహము సవరణను బలపరచిరి.

రెవిన్యూసభ్యుడు జబాబుచెప్పుచు, వ్యక్తులపాక్షిక రాజకీయములబట్టి యుద్ధ్యోగముల నొసగవద్దని ప్రభుత్వమువారి తప్పును ప్రోత్సహింపలేదని నుడివిరి.

సవరణను వోటునకుబెట్టగా పీకపోయెను. డిమాండు అంగీకరింపబడెను.

జనరలు అడ్మినిస్ట్రేషను- వివిధవిషయములు

అను కిర్కి క్రింద రు 850,500 ల నొసగవలసినదని గా|| ఆర్థికసభ్యుడు ప్రతిపాదించెను.

బి. మునిస్వామినాయుడుగారు రు 100 లు తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, స్థానిక సంస్థలపై "సర్ చార్జి" చేయు పద్ధతిని సవరింపవలె ననియు, అన్ని కేసులయందును, "సర్ చార్జి" ఉత్తర్వులపై సిరిలకోర్టులకు అప్పీలుచేయుట కధికారము నొసగవలెననియు నుడివిరి.

డి|| బి|| కుమారస్వామి రెడ్డిగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు ఇంతవరకు సర్ చార్జి చేయబడిన మొత్తములో సభిక భాగము 1 లేక 2 రూపాయలకు మాత్రమే ననియు నుడివిరి. స్థానిక సంస్థల గౌరవ అధ్యక్షులకు ఊరక ఆలజిడి గలిగించుట కీ యధికార ముపయోగింప బడుచున్నదే గాని వేరుగాను ఇది చాల అన్యాయము-అని రెడ్డిగారు నుడివిరి.

పి. శివరావుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు ఎట్టి ప్రతిఫలమును పుచ్చుకొనక, ప్రజాసేవ జేయుచున్న అధ్యక్షులను ఆలజిడి పెట్టుటకుగాను, "సర్ చార్జి" పద్ధతి నుపయోగించుట చాల ఆశ్చర్యమని నుడివిరి.

ఈ యధికారము చాల సందర్భములలో ప్రభుత్వోద్యోగులచే చాల దుర్వినియోగపరుపబడు చున్నది.

పోకల గోవిందరావుగారు ప్రతిపాదనలను బలపరుచుచు, చాల సందర్భములందు సర్ చార్జి అధికారము దుర్వినియోగ మొనర్చబడు చున్నదనియు, న్యాయస్థానములకు వెళ్లి నవో ఇట్టి సర్ చార్జి యుత్తరవులు వెంటనే రద్దుచేయబడును ప్రస్తుతము అవకాశము లేకపోవుటచే, సర్ చార్జి చేయబడిన పుట్టె మదరాసు పరుగెత్తుకొనివచ్చి వందలకొదిలూపట్టములు వెచ్చించుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. ప్రస్తుత మున్న నిబంధనలు చాలా సందిగ్ధము గనున్నవి. వానిని సవరింపవలెను-అని గోవిందరావుగారు నుడివిరి.

ఆర్థికసభ్యుడు ప్రశ్న-తర మొసగుచు, ప్రతిపాదనయొడల తనకు సామర్థ్యాగలదని నుడివిరి. సర్ చార్జి కేసులయందో కొద్దిలకు వెల్లువో ఆటెటు డిపార్టుమెంటు సిబ్బందియు, వ్యయమును చాల హెచ్చింపబడవలయుననియు నుడివిరి. అయినను, ఈ ప్రతిపాదనయందు నూచిలపడిన పద్ధతిని గురించి ప్రభుత్వము వారు విచారించెదరు. అని ఆర్థికసభ్యుడు నుడివెను అందుపై ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

సభవారంతట ఫలాహారములకు లేచిరి.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గవేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు నెగరోగములను నివారించి మూత్రము నిడుచునట్లు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్లు తోను పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తమలేకుండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్ఖారిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖులైనను యెన్నిసంఖ్యరములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు సరిపోవుమందు రు 8-0-0.

ఫాడలకు తైలము

131

(3) ఈ తైలము తైలపాడలనే గాక యితరవిధములైన పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తొమర, గజ్జి, కర్పాటి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును కూమారునికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

"గుంటూరు జిల్లాకు రేడియేటు:-

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు."

ఏజెంట్లు కావలెను.

131

జనమణి

గుంటూరు పంతులు కార్యకర్త

కార్యనిర్వాహకసంఘము

ఈ జిల్లాలో మంచి జీతమున్న కార్యకర్తలను నిర్ణయించి సాగించుటకుగాను జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గ పథ గుంటూరులో స్వకాజ్యకార్యాలయమునందు 28-3-30 తేదీ సాయంత్రము 3 ఘంటలకు సమావేశమగున గావున సభ్యులందరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

భా. గణపతిరావు,

22-3-30.

కార్యదర్శిగాను.

ప్రజాసంస్థలు: జాతీయపతాకోత్సవము

ఉగాదినాటి డోరేగింపు

ఏలూరు పౌరుల మహోత్సవము

మి. ౧౧౧౧ శ్రీ పద్మిని గోవానరీ జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులకు, తత్సభ్యులకును ఏలూరుతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులకు తత్సభ్యులకు ఏలూరు మునిసిపల్ అధ్యక్షులకు తత్సభ్యులకు: అన్నలారా!

ప్రమాదాత్మక పరిస్థితి కల్గిన ప్రతిపత్తి (31-3-30) నాడు, శ్రీ గాంధీమహాత్ముని జైత్రయాత్రకు, ఆంధ్రలోకా మోదనూచకముగా, సంపూర్ణస్వరాజ్య సాధనవిహ్నముగా, ప్రజా సంస్థలకు మనకార్యాలయమునూ, ఏతత్ పౌరకార్యమునన్న పాతకాలలందున, జాతీయపతాకోత్సవము జరగఁజేయునది ఏలూరు పౌరసామిగియకు వహించిన మిక్కిలి సవినయముగా ప్రార్థించుచున్నాము. దేశసేవాపరతంత్రులగు మీరు ఈ విధి నిర్వహించి లోకమునకు ఉదాహరణభూతులగుదురు గాత మనియు, భారతపుత్రులగుట సార్థకపటివికొని ధన్యులగు తురుగాతమనియు సన్నేహముగ మనవిచేయుచున్నాము. ఆంధ్రరత్నయువజనసమితి, వంక సూరిశాస్త్రి, ఏలూరు, 22-3-30. కార్యదర్శి.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ శ్రీ కోవల్లి కృష్ణారావుపంతులుగారు

మార్చి 28 :—నిన్న మధ్యాహ్నం 3 ఘంటలకు కోవల్లి కృష్ణారావు పంతులుగారు వారీస్వరహమునందు కాలగర్భము చెందరికి తెలియచేయుటకు చింతించుచున్నాము. వీరికి ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలయందు గాథమరు అభివాసమందియుండెను. ఈయన ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాసాధనాచార్యులకు హను మంతరావుగారి తండ్రిగారు. వీరుకొంతకాలము వ్యాసువాది వృత్తియందుండి విష్ణుని ల్లపల్లిసంస్థానమునందు దివానుగా పనిచేసియుండిరి ధాన్యము ఉత్పత్తిసంఘము స్థాపించుటకు వీరు బందరులో ముఖ్యకారకులుగ యుండిరి. వీరినిర్వాహక తేలియగనే జాతీయకళాశాల మాసివేయబడినది.

సత్యాగ్రహ ప్రచారము

శ్రీయునులు భోగరాజు కట్టాభి నీతారామయ్యగారు, మట్నూరి కృష్ణారావుగారు, చెరుకువాడ వెంకటనరసింహముగారు తూర్పు కృష్ణాజిల్లాలోని గ్రామములకువెళ్లి ప్రభుత్వరాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చియు మహాత్ముని సత్యాగ్రహము గూర్చియు ఉపన్యాసము లిచ్చుచూ రాజోపు శాంతిసమరమునకు వైసికులుగ చేరవలసినదని హెచ్చరించిరి. ఏప్రిల్ 2 తేదీనుండి బందరులో నొక శాంతిసైన్య శిబిరము ఏర్పరుపబడును. యువకులు చాల ఉత్సాహపూరితులయి యుండినట్లు కనబడుచున్నాడు. ఆ శిబిరములో వైసికులకు వారంరోజులసామ్రా ప్రయోగముయొక్క రీతులను, సత్యాగ్రహ రహస్యములను మొదలగు విషయములు నేర్పబడును.

శారదాబిల్లు మాహాత్మ్యము

ఈబిల్లు ఆములులోనికి వచ్చుచున్నదనే భీతికలిగి మూఁగి అనుకోక మేళతాళములు లేకపోయినా నుమారు 900 వివాహములు జరిగినవి. పూర్వవార పరాయణులు ఆచారము తప్పించుకొంటే 3, 4 సంవత్సరములలోపుగ బిడ్డలకు కేలకొలది కట్నములు వరులకిచ్చి గండము తప్పించుకొనిరి. కొన్ని పెండ్లిండ్లకు పురోహితులు లేరు. కొన్ని వివాహములకు మంగళ మేళముకుబడుట గ్రామోంతులు నీసారేకులవారు వాయిద్యము లతోను పూర్తి అయినవి. విజముగా శారదాబిల్లు శిష్టాచార పరాయణులగు పెద్ద ఫిరంగిగారు దెచ్చే. ఈ వివాహముల వలన పని కల్పింపబడి జీవించిన బీదవాండ్లు కై శారదా కరుణానిధి అని సంహితించు చున్నారు.

మీ చర్మమును రోజూపుష్పముమాదిరి స్వచ్ఛముగనుంచును

ఒక విశోలియా వైట్ రోజ్ సబ్బు బిళ్లను మీ స్నానపు గది లోనికి తీసికొనిపోయి నీటితో రద్దిన వెంటనే పాశ్చాత్య గులాబీ పుష్పముల నువాసనమాదిరి వాసనయిచ్చును. ఎంతటి ఎండకాలముం దైనను, దీని యమూల్యమైన తెల్లని నురుగువలన రోజూపుష్పముమాదిరి స్వచ్ఛముగ నుండునట్లు జేయును. ఒకదానిని ఉపయోగించుటకు సరికల్పించుకొనుడు.

VINOLIA

WHITE ROSE SOAP

I-VWR 75-111 VINOLIA CO., LTD., LONDON, ENGLAND

విద్యార్థుల కర్తవ్యము

మహాత్మునివ్యాసము

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 20:—పై జెప్పిన శిక్షకలో మహాత్ముడు యంసుయిండియాలో నొక వ్యాసము నీతిగా ర చించెను. గుజరాతు విద్యాపీఠము ఆచేక మారులు సార్థకత వ హించినది. ఆ విద్యాపీఠ ప్రతిష్ఠాపకులు ఆ విద్యాపీఠము మహా ప్రయోజనకారియగునని గంపెదాక పెట్టుకొనియున్నారు. సద రు విద్యాపీఠమునకు ధర్మదాతలు విరాళములను ధారాళముగా నొసంగుచున్నారు. ఇప్పటి విద్యాపీఠములో సాహిత్య విద్యా భ్యాసము కట్టి పెట్టబడినది. 16 సంవత్సరముల వయస్సునకు లో బడినవారికి మాత్రమే సాహిత్య పఠనము విధిగా నియమింపబ డినది. 15 సంవత్సరములకు పైబడిన విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులును వాలంటీరులుగా చేర్చబడియున్నారు. ఈ మార్గ మునే ఇతర జాతీయవిద్యాలయములన్నియు అనుసరించుచు గాక, అధునికయుగములో ఎడతెరువైన సుస్థాపితోద్ద్యమ ము ఆరంభమైనప్పుడు విద్యార్థులే ముందంజవేయుచున్నారు. ఈ యుద్ద్యమము ప్రశాంతమైనదగుటచే విద్యార్థులకు నిర్లక్ష్య భావ మేర్పడుతుండు గాక!

1920 సెల్ రములో దేశమునందుప్రక్రమింపబడిన సహాయనిరాకరణోద్ద్యమమునకు ప్రస్తుత సమరమునకును భేదము తెలియజేసెను. 1920 సెల్ రములో ప్రభుత్వ పాతకాలను విద్యార్థులు ఖాళీచేయవలెననియు జాతీయ విద్యాలయములను వెలకొల్పి వలెననియు, సంకల్పింప బడినది. అది జాతీయ సమర మునకు ఆరంభసన్నాహములు. కాని నేను జాతీయ విద్యాలయ ములలో శిక్షితుల వారందరును సర్వజన సామాన్యముగా అస లంబింప బడుచున్న యీశాసనోల్లంఘనమునందు చేరవలయును. కాబట్టి విద్యార్థుల ప్రస్తుత కర్తవ్యము లేటెల్లె మై యున్నది. కాబట్టి వారు కృతసిక్చియులగుదురుగాక. Xత 10 సెల్ రముల ప్రభోధము నిష్ఫలమై వారింకను స్థానపుల్లె యున్నారని తలంపబాలను. కాబట్టి అంత్య సమరములోని నురీకెదరు గాక; (శ్రీ. శ్రీ.)

చిత్తూరుజిల్లాలో ఖద్దరుప్రచారము

నారాయణపరమపంతుండే సంచారఖద్దరు వస్త్రాని యమును 1920 సంవత్సరము మార్చి 25, 25 తేదీలందు నగరికి మార్చబడును. అన్నిరకములఖద్దరు పాతెనార్ చెంగమ గాయని వారి బోయందు ప్రదర్శింపబడును. ఖద్దరు ప్రచార కలములముగా యింటింటికి పల్లెపల్లెన పంపి అసత్యధరలకే అయ్యబడును.

సి. వి. రంగం శేషి గౌరవకార్యనియంత

“రాండు టేబిలు సభలో పాల్గొన్న ఇన్ని నిర్బంధము లుండవు”

దెంగాలు ప్రభుత్వమువారి నూచన

శాసనసభలో రాజకీయనిర్బంధములగూర్చి చర్చ కలకత్తా, మార్చి 22:—“ప్రజలు రాండు టేబిలు సమావేశము నూచనను ఎట్టిసరావ్వుముతో నూచింపబడెనో అట్టిసద్యావము లోనేస్వీకరించినయెడల ఇన్ని రాజకీయనిర్బంధములు చేయుటకవసరముండదు కేవలము వినోదముకొరకు ప్రజలను శిక్షించుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశముకాదు. కాని ప్రభుత్వమును పడ గొట్టవలెననే స్వభావము పెంపొందినందు ననిచి వేయుట ప్రభుత్వమువారి విధియైయున్నది” అని ప్రభుత్వము హామీమెంబరు శాసనసభలో లిగయరీమెంబరుగు బడ్జెటుడిమాండు రూ 282000 పై కోతతిల్పావమునకు ప్రత్యుత్తరముగ డెలివరీ ఎస్. ఎం. బోసుగారు డిమాండులో కోతను ప్రతిపాదించుచు ప్రభుత్వము వారు రాజకీయనిర్బంధముల విషయమున యింతుక ఉదారస్వ భావము జూపినచో నింతవ్యయ మన స ర ముండ ద ని యు, రాజకీయాభిప్రాయములకై ప్రజలను నిర్బంధింపరాదనియు, బోసుగారు కోరిక. చర్చ జరిగినపిదప తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను.

గవర్నరుగారు శాసనసభలో నుపన్యసించుటకు శేడుగూడ వాయిదావేసిరి. సోమవారము లేక మంగళవారమునా దుపన్య సించును. శాసనోల్లంఘనముగూర్చి ప్రభుత్వవిధానమును ఆ ఉపన్యాసమునందు వెల్లడింతురనియు, వివిధరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ములకు ఏకీభావము కుదురుటకై యీ ఆలస్యము జరుగుచున్న దనియు సభ్యు లనుకొనుచున్నారు. (శ్రీ శ్రీ.)

హిబ్రాన్ అల్లరులు, అనంతరము

విదుగురు ఆరబ్బులకు మరణశిక్ష జెనుపలెనె, మార్చి 21:—బోయిన సంవత్సరము హి బ్రాన్ లో జరిగియుండిన యల్లరులలో హత్యయొనరించినందు లకు విదుగురు ఆరబ్బులకు మరణశిక్ష విధింపబడినది. ముగ్గురు వద లివేయబడిరి. హత్యయొనరింపబడినవారి కుటుంబములవారికి నిం దినులందగు కలిపి 1000 పాప నష్టపరిహార మొసంగవలయునని నిర్ణయింపబడినది. హిబ్రాన్ అల్లరుల ఫలితముగా మరణశిక్ష విధింపబడుట కిదియేమొదటి సారి.

NOTICE.

PRODDATUR ELECTRIC LICENSE 1930.

Messrs. Chari & Chari Ltd., of 27, Poonamallee High Road, Vepery, Madras having made application to the Government of Madras, for the grant of license for the supply of electrical energy in and near Proddatur, under the conditions set forth in the Draft License below:—

Notice is hereby given that any local authority, Company or person desirous of making any representation in respect of this application may do so by letter addressed to the Secretary to Government in the Public Works Department, Madras, within three months from the date of this notification.

Copies of the Draft License and copies of the maps referred to therein may be inspected at the undermentioned offices.

- (i) The Office of the Taluk Board Proddatur.
- (ii) The Office of the Municipal Council Proddatur.
- (iii) The Office of the Applicants at 27, Poonamallee High Road, Vepery, Madras from whom copies of the Draft Licenses may be purchased at a cost of Annas 4 each.

CHARI & CHARI Ltd., MADRAS DRAFT LICENSE PRODDATUR

The Proddatur Electric License 1930.
LICENSE FOR THE SUPPLY OF ELECTRIC
ENERGY GRANTED BY THE GOVERNMENT
OF MADRAS UNDER THE INDIAN
ELECTRICITY ACT 1910

LICENSE

License is hereby granted to Chari & Chari Ltd., to supply Electrical Energy in the area with the powers and upon terms and conditions all specified below:—

1. *Short title:—*This license may be cited as "Proddatur Electric License 1930."

2. *Interpretation:—*This license is to be read and construed as subject in all respects to the provisions of Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof and to the rules thereunder, and the several words, terms and expressions, to which meanings are as signed by the Act or any statutory modifications thereof or by the rules thereunder or the General Clauses Act 1897, shall have in this license and the annexures there to the same respective meanings provided that in this license.

(i) The expression "The Act" shall mean the Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof;

(ii) The expression "The Licensees" shall mean and include Chari & Chari Ltd., Madras, and their permitted assigns.

(iii) The expression "First Annexure," "Second Annexure," "Third Annexure" and "Fourth Annexure" shall mean the first, second, third and fourth annexure to this license respectively.

(iv) The expression "Deposited Map," shall mean the plan of the area of supply hereinafter specified, which has been deposited with the Government of Madras in pursuance of the rules under the Act, and which plan is signed for the purpose of identification by the Secretary to the Government of Madras in the Public Works Department and by the applicants, Chari & Chari Ltd., Madras.

(v) The expression "Unit" shall mean the quantity of energy contained in a current of one thousand amperes flowing under an electromotive force of one volt during one hour.

(vi) The expression "Load Factor" shall mean the ratio or percentage of the average quantity per hour to the maximum quantity per hour of energy supplied in any month.

3. *Commencement of License:—*The date of notification by the Government of Madras in the Fort St. George Gazette, that this license

has been granted is in this license referred to as "The Commencement of the License".

4. *Security:—*(a) The period within which under clause 1 (a) of the Schedule to the Act, the licensees shall show that they are in a position fully and efficiently to discharge the duties and obligations imposed upon them by this license throughout the area of supply shall, unless otherwise ordered by the Government of Madras, be two years from the commencement of the license.

(b) The period within which under clause 1 (b) of the Schedule to the act, the licensees shall deposit security and the sum so to be deposited shall, unless otherwise ordered by the Government of Madras, be nine months and rupees three thousand respectively.

5. *Area of supply:—*The area within which the supply of electric energy is authorized by this license is the whole of the area contained within the Municipal limits of Proddatur and more particularly delineated in the deposited map by yellow line enclosing the said area.

6. *Purpose of supply:—*Subject to the provisions of this license and the Act and the rules there under, the licensees shall be entitled during the continuance of this license to supply energy within the area of supply for all purposes except in bulk. Provided that the licensees shall not be under any obligation under Section 22 of the Act to supply more energy than is consistent with their obligation to maintain a constant supply to consumers, due regard being had to the licensees' load factor.

Provided that no supply of energy shall be commenced to be given by the licensees to owners or occupiers of private premises until the Government of Madras have approved the form of requisition to be made by the owners or occupiers for such supply of energy and also the form of written contract or agreement with the licensees to take a supply of energy, which is to be executed or entered into by owners or occupiers and until the Government of Madras have also approved the amounts of all miscellaneous charges incidental to or in connection with such supply and which the licensees propose to make against the owners or occupiers.

7. *Systems of supply:—*The systems of supply to be adopted for the supply of electric energy under this license are the following:—

1. Medium pressure Direct Current, three wire system with 440 volts between outers and 200 volts between any outer and the neutral wire.

Provided always that it shall be lawful for the Government from time to time to issue, with due regard to the expense involved and to the effect upon the commercial prospects of the undertaking, regulations dealing with the above system of supply or to authorize other systems of supply to be adopted for the purpose of this license.

Provided also that the licensees may, from time to time, with the previous consent in writing of the Government of Madras and subject to such limitations and conditions as may be prescribed by the Government, adopt any other system of supply for the purpose of this license.

2. (a) The feeders, distributing mains and service lines may be overhead or underground in whole or in part and shall be erected, constructed and maintained by the licensees in strict conformity with the Act and the rules thereunder.

Provided that nothing in this license shall authorize the licensees to use overhead mains at any higher pressures than medium pressure without the sanction in writing of the Government of Madras in each case and subject to any conditions or limitations which the Government of Madras may prescribe.

Provided also that no conductor of an aerial line erected in, over, along or across any of the streets mentioned in clause 1 of the third annexure hereto or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing

by the Government of Madras shall be at a less height from the ground than 25 feet.

Provided further that in the streets mentioned in clause 2 of the third annexure hereto or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing by the Government of Madras, all electric lines shall be laid underground.

(b) For the purpose of Rule 61 of the Indian Electricity Rules 1922 the maximum wind pressure shall be taken as 20 lbs. per sq. foot.

8. *Compulsory Works:—*(a) The licensees shall lay down suitable and sufficient distributing mains and execute works to the satisfaction of the Government of Madras for the purpose of supplying electrical energy throughout such streets or parts of streets as are mentioned in the first annexure and as indicated in Red on the deposited map. In the case of difference between the description in the first annexure and as indicated in the deposited map, the latter shall prevail. The licensees shall commence to execute the works above said within 15 months from the commencement of the license and shall complete the same within three years thereof.

(b) If the licensees fail to comply with the above provisions or should in the opinion of the Government of Madras the progress made during any portion of the said three years be unsatisfactory, the license may be revoked.

(c) The licensees shall submit reports every six months from the commencement of this license until the completion of the compulsory works specifying all steps taken and the progress made in carrying into effect this license.

(d) The licensees shall, subject to the first provision to clause 6 of this license, supply all the energy demanded by the Municipal Council of Proddatur.

9. *Generating Station:—*Shall be within or near the area of supply.

10. *Breaking up of the streets and railways and crossing of waterways:—*(a) The licensees are hereby specially authorized to open and break up the soil and pavement of the streets whether or not repairable by the Government of Madras or by the local authority and mentioned in the second annexure to this license and also the Railways or parts of Railways mentioned in the said annexure so far only as concerns level crossings road over bridges and parts of the railways running along the highway.

(b) The length of the trenches to be opened on any streets at any one time and the period for which they may remain open shall be determined from time to time by the Government of Madras or the local authority by which such streets are repairable. When any street is crossed not more than half the width of such street shall, without the specific authority in writing of the Government of Madras or local authority as aforesaid, be closed for traffic.

(c) The licensees are further authorized to cross all rivers, streams or irrigation channels within the area of supply in accordance with such conditions as the Government may impose.

11. *Limits of prices to be charged in respect of the supply of energy:—*The price to be charged by the licensees for energy supplied by them shall not exceed those stated in that behalf in the fourth annexure or in the case of a method of charge approved by the Government of Madras in accordance with clause 10 of the Schedule to the Act, such maxima as the Government of Madras may fix on approving the method. Nevertheless, the licensees may enter into special contracts subject to sections 22 and

23 of the Act' for the supply of energy; and where the energy supplied is unmetered, may charge a fixed sum per lamp per month.

12. *Purchase of undertaken*—(a) The option of purchase given by section 7 sub-section 1 of the Act shall first be exercisable at the expiration of 50 years from the commencement of this license and on the expiration of every subsequent period of twenty years during the continuance of this license. The percentage of the value to be determined in accordance with and for the purpose of sub-section 1 of section 7 of the Act of all lands, buildings, works material and plants of the licensees therein mentioned to be added under the second provision of the sub-section to such value on account of compulsory purchase shall be twenty per cent.

(b) In accordance with section 3, sub-section 2, clause (d) (11) of the Act, it is hereby expressly declared that the generating station belonging to the licensees and to be used in connection with the undertaking shall form part of the undertaking for the purpose of purchase under section 5 or section 7 of the Act.

13. *Exception from the Schedule to the Act*—In pursuance of section 3 sub-section (2) clause (f) of the Act, it is hereby expressly declared that Clause IX of the Schedule to the act shall be excepted from incorporation in this license.

Clause X (I) shall not apply in the case of unmetered consumers who are charged a fixed sum per lamp per month.

14. *Assignment of License*—At any time after the commencement of this license, the licensees may, with the previous consent in writing of the Government of Madras, assign the license or transfer the whole of the undertaking in respect of which this license is granted including all lands, buildings, works material and plant of the licensees to a company formed or to be formed and registered in British India in accordance with the law in force in British India or in England under the English Companies Act having authority to take over the license and the said undertaking as the case may be and to exercise the powers and perform the obligations given to or imposed on the licensees under this license and the act and the rules made under the act and on such assignment or transfer the rights, powers and authorities, obligations and liabilities of the licensees shall be exercised by and shall attach to such company formed or to be formed as aforesaid.

15. *Revocation*—If the licensees fail to comply with the provisions of any of the clauses hereof, the license may be revoked.

FIRST ANNEXURE Compulsory Works

List of streets or part of streets in which the licensees are to lay down suitable and sufficient feeders and distributing mains for the purpose of supply of electrical energy.

1. Bazaar Street.
2. Narayana Rangia Choultry Street.
3. Seshugari Street.
4. Part of Gouramma Kotha Street.
5. Part of Modamedapalli Street
6. Kothapetta Street.
7. Old Taluq Office Street.
8. Gangamma Temple Street.
9. Durga Bazaar Street.
10. Sundarachari Street.
11. Kothakotla Street.
12. Police Line Street to about the end of Rameswaram Extensions.

SECOND ANNEXURE

Breaking of Streets and Railways

List of streets not repairable by the Government of Madras or by a local authority and of railways which may be broken up in pursuance of the special powers granted by this license.

Nil.

THIRD ANNEXURE Electric Lines

CLAUSE 1.

Overhead Lines—List of streets or parts of streets wherein the conductors of aerial

lines are to be erected at a height not less than twenty-five feet from the ground.

Nil.

CLAUSE 2.

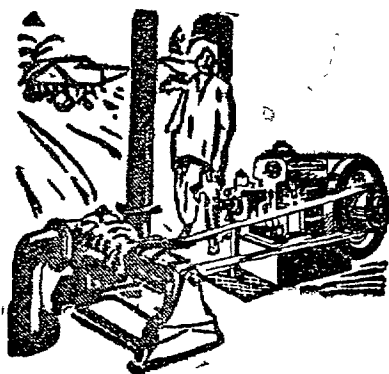
Underground Lines—List of streets or parts of streets wherein all electric lines shall be laid underground.

Nil.

FOURTH ANNEXURE Maximum Charges

Clause 1.—Where the licensees charge any consumer by the actual quantity of energy supplied to him, they shall be entitled to charge him at the following rates, excluding meter rentals:—

- (a) For lights or fans, or light and fan a uniform rate of annas eight per unit subject to a minimum monthly charge of rupees three.
- (b) For other purposes than lighting and fan and subject to a monthly minimum charges of ten rupees, per kilowatt.
 - i. For the first thousand units at four annas per unit.
 - ii. For the second thousand units at three annas and six pies per unit.
 - iii. And for any further quantity at three annas per unit.
- (c) For all energy required by the Municipal authorities at a rate of annas four per unit.
- (d) The rental to be levied per meter shall not exceed annas eight per month for a single phase meter or rupee one pre month for a poly phase meter.

మా ప్రత్యేక స్టేషన్, పోర్టుబో పంపింగ్ సెట్లు
కొనిగో క్రూడాంట్ ఎంజినులతో గలవు.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు
వ్రాయుడు:—

VOLKART BROS
ENGINEERS

ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.

ప్రదర్శనములు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు:

కొత్తతరగపేట, బెంగళూరు.

వెస్టుమెయిన్ వీధి, మద్రాసు.

అవనాపిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు.

తెలుగుజిల్లాలకు ప్రతినిధులు:—

మద్రాసు బ్రదర్స్, రాజమండ్రి

వాల్ కాన్స్ట్రక్షన్ బ్రదర్స్, ఏ.జె.సి. బెజవాడ.

సర్వపక్ష సమావేశ రిపోర్టు

సైన్హాంపోర్టు తెలుగు ప్రకటనలు బెజవాడ
ఖద్దరు స్టోర్సులోను, బందరు కాంగ్రెసు ఆఫీసు
లోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావాలి
సేవవారు ఆయా స్థానములలో దీనిని కొనవచ్చును.

కేల రూ 1/- మాత్రము మాత్రం

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

నావికాధికారిత్వము తెలుగు లిపి, తెలుగు గ్రంథములు కల్పము
మొదలగు వివిధ ప్రకటనల సెట్లు అవలభ్యం రూ. 0-0 తిప్పగరు 1.
నిలకండ్ల, C/ఎం. ఎస్. ఎరసింహం, బ్రయినింగ్ గారేజీ,
రాజమండ్రి.

రంగూను ప్రజాకల్లోలము

పోలీసుచాకిరి జననమూహమునకును

జరిగిన కొట్లాటనుగూర్చి వివరములు

రంగూను, చూర్చి 21:—గత బుధవారమునాడు రంగూ
నుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో నేనుకప్పాగారి కేసు విచారణ
జరుగుచుండగా కోర్టుపెంపల జరిగిన ప్రజాకల్లోలమును గూర్చి
రంగూను మేయరు పత్రికలో యీ క్రింది వివరములు ప్రచురిం
పబడినవి:—

నేనుకప్పాగారి కేసు విచారణ ప్రారంభింప బడక పూ
ర్వకే. కోర్టుపెంపల పెద్ద జనసమూహము గుమిగూడి యుం
డెను. మధ్యాహ్నము 11-30 గంటలకు పోలీసు సార్జంట్లు ఆ
కాన్ఫరెన్సులై కోదండ పోలీసుభటులు పదాతులై వచ్చిరి.
ప్రజలు వందేమాతరం ఆది కేకలుచేయుచు వచ్చిరి. ఒకని
చెతిలో గల జాతీయ పతాకమును సార్జంట్లు లాగికొనెను.
కాని అతడు జెండాను ఇవ్వనందున అతడునుడ అరెస్టుచేయబ
డెను ఇంతలో జనులు ముందుకు ప్రోవోకొనివచ్చి జెండాను
జెండా పట్టుకొనినచానిని వదలివేయుడని పట్టుబట్టిరి. కాని
పోలీసువారు కోపాగ్రేభులై జనులను చెదరగొట్టుటకై లాటిక
రైఫిల్తో కొట్టిరి. జనులు కోపాగ్రేభులై పోలీసువారిపై రాళ్లు
రువ్విరి. పోలీసువారిలో చాలమందికి తీవ్రత్రాయములు తగిలెను.
ఇంతలో మిలిటరీపోలీసు ఇండియను ఆఫీసర్లను రప్పించబడె
ను. కోర్టునుదురుగా ఉన్న మాంటుగార్డల్ వీధికి రెండుచైపు
లను పటాలములు నిల్పి జనులను చెదరగొట్టి నుమారు 2 Xoll
ల కాలములో సద్దు ఆణచివేసిరి. మోటారు లా రీల లో
ఆ నిల్పి పోలీసు స్టేషను లనుండి యు
వీలైన పోలీసుదళమును తీసికొనివచ్చిరి.

నుమారు 200 మందికి గాయములు తగిలెను. పోలీసు
సార్జంట్లు పోలీసుభటులు ఆంగ్లో యిండియన్ల లాటిలను పుచ్చు
కొని వీధులలోనున్న తమలపాకు దుకాణదారులకుడ గొట్టిరి.
క్రేజరువీధిలోనున్న కేయాకు కల్లులో పోలీసువారు ప్రవేశి
ంచి ఆచటనున్న గల్లాపెట్టె నుమాస్తానుకొట్టిరి. ఆ దుకాణము
లోనున్న మంచిసామాన చాలా ధ్వంసము చేయబడెను. అంతట
ఆ వీధిలోని దుకాణములన్నియు మూసివేయబడెను. మాంటు
గార్డల్ వీధి, స్పాన్సర్వీధి, క్రేజరువీధులలో దుకాణము లన్ని
యు మూయబడెను.

కాంగ్రెసు నాయకులకు తమకట్టిగాదు అల్లకల్లోలమును
సద్దుబకు బయటకు విచ్చిరి. కాని, పోలీసు సార్జంట్లు లాటి
కగ్రతో ఆయన కలమీద వెనుక వైపున కొట్టెను. ఆయన
స్వస్థితిపై పడిపోయెను. సమీపములో నిలిచియున్న ఒక
పత్రికా సంపాదకుడు తన మోటారులో ఆయనను తీసికొని
వెళ్లి ప్రథమ చికిత్సోపచారములు చేసెను.

తయార్చిగాదు క్రమేణ స్వస్థత జెందుచున్నారు.
పాకాలలోని విద్యార్థులు చాలా మంది యీ అల్లరి
ఏమిటో చూడవలెనని విరోధార్థము వచ్చిరి. కాని, పోలీసు
వారు వీరిని వెంటాడిరి.

పోలీసువారితో కలిసి ఆంగ్లయిండియను లనేకులు లా
టిలు పుచ్చుకొని లిరుగుచుండిరి.

పోలీసు ఉద్యోగులలో పెబ్బలు తగిలిన
వారు ఆంధ్రులై స్సుకారులలో
గవర్నమెంటు ఆస్పత్రికి గొంపోబడిరి. ప్రజలలో పెబ్బలుతగి
లినవారికి ప్రయివేటు వైద్యులే చికిత్సలను చేసిరి.

అరెస్టులు-విచారణ
ఇంతవరకును ముగ్గురుమాత్రము ప్రభుత్వోద్యోగులపై
దౌర్జన్యము చేసినారనే సేరాకోపగమన నిందితులుగా మేజి
స్ట్రేటు విచారణకు పంపబడిరి.

అసెంబ్లీసభలో చర్చ
రంగూనులో జరిగిన యీ కల్లోలమునుగూర్చి ముందు
గా విచారణ చేయుటకై విగిలిన సభా కార్యములను నిలిపి
యుంచవలయునని యొక త్రిర్మానమును ఒహంగీకరమునీ గారు
అసెంబ్లీ సభలో నుపపాదించెదమని సభవారికి తెలియచేసిరి.

శ్రీ. రే.

విజయనగరం

డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య

లీవరు అందు స్పెషిల్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు
వైద్యులు. మద్రాసులో ఖాయముగా నుందురు. ఉత్తర
ప్రత్యుత్తరము లన్నియు క్రింది అక్రమమున వ్రాయవలెను.
నెం. 27, మాధవమెదమాళ్ కోయల్ వీధి,
మైసూరు మద్రాసు.

చెన్నపురి శాసనసభ

గ్రామనిర్మాణ కార్యక్రమము

మంత్రుల చర్య తీర్మానము విమర్శించుట

శనివారము ఫలనానంతర సమావేశమున చెన్నపురి శాసనసభ్యులు ఆయనయొక్క చర్యనందనములో మంత్రుల యొక్క గ్రామనిర్మాణ విధానములనుగూర్చి కడతీర్మానముగ విమర్శించిరి. 6 కోట్ల ఖరీదుతో సవరణ పరిపాలన.

రికార్డు ఆఫీసు

రికార్డు ఆఫీసునందు అసెంబ్లీ కమిటీలకు ఉద్దేశ్యమును తీసివేయగలదులగుగాను టి. పి. రామలింగచెట్టిగారు సవరణ నుపపాదించుచు టి. పి. యస్. ఆఫీసును రు. 8000 ల మాసవేతనముతో నివసించి నియమించి, ఆతనివేతనము శాసన సభవారి వోటునకు లోబడకుండునట్లుగా జేయుపద్ధతిని ఆ తే పించుచు ఈపదవికి టి. పి. యస్. ఉద్దేశ్యముగలదు, సారస్వత విద్యావికారదు తనవైన నియమింపబడ దునని సూచించిరి.

గౌ. ఆర్థిక సభ్యులు ప్రోత్సాహము సమాధాన మొసంగుచు 1708 నుంచి పురాతనమును విలనగలిగిన రికార్డులను అసెంబ్లీ కమిటీలకుగారు సంరక్షించవలసి యందుననియు, ఇవిగాక చారిత్రక, ఆర్థిక రికార్డులను సంరక్షించు రికార్డులను గూడ భద్ర మొనర్చి వారిని క్రమముగ పెచ్చుపెట్టి యుండుననియు, ఇందులకు రివిన్యూ శాఖాసభ్యులను గలనా రావశ్యక మనియు, టి. పి. యస్. ఉద్దేశ్యముగలదు నట్లుచేసిన ఎటువైన చొప్పించుట యని ప్రభుత్వమువారి యజ్ఞేయ కాదనిరి.

సర్ పాత్రోగారు రికార్డు ఆఫీసునందు రికార్డులన్నియు వరుసగ అమర్చబడి పట్టి తమగూడేయబడి యున్నదాయని అడిగిరి.

టి. పి. యస్. రామలింగచెట్టిగారు సమాధానముగా టి. పి. యస్. ఉద్దేశ్యముగలదు నియమించుట నావశ్యక మనిరి.

పీఠప సవరణ ఉపసంహరించుకొన బడెను.

పోర్టుట్రస్టు లెక్కలు

పోర్టుట్రస్టులు, కన్యకాశ్రమ బోర్డులు, పిక్నింగు, లాం డింగు కమిటీలపై లోకల్ ఫండు ఆడిటుగారు గావించు రిపోర్టులను సభ్యుల కందజేయుటకును, పై నుదహరించిన సంస్థల నిర్వహించు పనులన్నియు వాణిజ్యశాఖా ఆడిటరుగారిచే తయారు జేయబడుటకును ఆడిటరుగారిపాత్ర శాసనసభవారిచే విచ్చింపబడుటకును శ్రీ సబ్బానాగా లోకసవరణ నుపపాదించిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు సవరణను బలపరచుచు పోర్టుట్రస్టుల జమా ఖర్చు లెఖులను ప్రభుత్వమువారు సరిగా తనిఖీ జేయుటపరమని సూచించిరి. అదనపు ఆదాయము సక్రమముగ వ్యయ పరచబడునట్లు ప్రభుత్వమువారు తనిఖీజేయవలసి యందునని పలికిరి.

గౌ. ఆర్థిక సభ్యులు సమాధాన మొసంగుచు ఈపోర్టుట్రస్టుల విషయములో వాణిజ్య సంబంధమును తనిఖీ ఎంతవరకు లాభకరముగ నుండునో చెప్పకాలమని పలికిరి.

సవరణ వోటును పెట్టబడి ఓడింపబడెను.

పీఠప డిమాండు వోటునకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను.

ప్రజాతత్వ శాఖమంత్రులు కార్యదర్శుల శాఖకుగాను రు. 4, 41, 900 లు గ్రాంటు చేయబడవలెనని ఉపపాదించిరి.

“గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి”

టి. పి. యస్. సమాధానము రెడ్డిగారు గ్రాంటును రు. 100 లచే తగ్గింప వలసినదిగ సవరణ నుపపాదించుచు “గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి” పనులపై ప్రభుత్వమువారు రవలించించుచున్న విధానమును విమర్శించి, సదరు స్కీములకు ఎక్కువ ఉదారముగా ధనమును వెచ్చించుటకుగాను సవరణ ఉపపాదించుచున్నామనియు, ప్రధాన మంత్రిగారి గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి విధానముల గూర్చి అనేక మారులు సానుభూతి ప్రకటించియుండినదియు, కాని ఎప్పుడైనను ఆర్థికసభ్యులచేతి నుండి ధనమురావలెనని తెలుపుచుండినదియు, ఆర్థికసభ్యుల ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిమత్తనకు, తాంబ్రం కళాశాల మొదలైన వానికి లక్షలకొలది ధనమొసంగుటకు సాధ్యమయినదనిగాని గ్రామనిర్మాణ విధానములకు న్యాయము విరాళము నొసంగుటకు సాధ్యముకావలెననియు, ప్రభుత్వమువారి టిట్టి స్కీములపట్ల తమ వైఖరిని మార్చుకొనుట తత్వంతోత్యకమనియు పలికిరి.

ఆచార్యులగు విశ్వనాథశాస్త్రిగారు సమాధానముగా గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి, మూలధన మొసంగబడవలెననియు పలికిరి. టి. పి. యస్. రామలింగచెట్టిగారు సవరణను బలపరచుచు మదరాసు రాష్ట్రమును గ్రామనిర్మాణ కేసులను దుర్భరము చేయుచున్నదనియు, 150 సం॥ చరిత్రను పరిపాలన గ్రామ నిర్మాణము వెంటనే ప్రారంభించి అభివృద్ధి జేసి జుండు లేదనియు, ప్రజలు సమస్తమున నానాసౌకర్యముల నెడబాసి నివసించువారి వచ్చుచున్నదనియు పలికిరి.

శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు సవరణను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారు మద్యరీషేషనునకుగాని గ్రామ నిర్మాణ విధానములకుగాని తదితర జాతీయ నిర్మాణశాఖలకు ధనము లేదని సాక్షులు జూపుచున్నారనియు, మంత్రివర్గమువారికి గౌరవనీయముగ లేదనియు, ఇంతవరకును మంత్రివర్గమును సర్వకాలసర్వాధికారులందును బలపరచినవత్తులపాటుగూడ నేడు వారియభిప్రాయములను మార్చుకొనియున్నారనియు మంత్రివర్గము జాతీయములను మార్చుకొని జాతీయేంద్ర ప్రయోజనము లేదనియు, మంత్రులు ప్రజల యొడ తమవిధులను నిర్వర్తించవలసివో వెంటనే వారు రాజీనామాపెట్టి బయటకు రావలెనేగాని ఏవోమంత్రాంగములు పన్నులు తమస్థానములకు అంతయుండరాదనియు, ఆర్థిక సభ్యుడు ధన మొసంగనందున తామేమియు చేయజాలనన్నామని చెప్పబడవలన ప్రయోజనము లేదనియు, గ్రామనిర్మాణ విషయమున దొక స్థితియును కార్యక్రమముగాని, క్రమమైన విధానముగాని లేకుండెననియు, మంత్రులు ఇక వెంటనే ప్రమాదములకు దుండెగరవలెననియు, శ్రీ. లూకరుగారు (యూరోపియన్ ప్రతినిధి) మాట్లాడుచు ప్రస్తుతము గ్రామములందరికోడలు అనేకముగ ఆత్మంత హింసానియం దున్నదియు, ఈ రోడ్లన్నియు ఒక స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖవారియొక్క పరిపాలనాధికారములకు లోబడి యుండు విధాన మేదియైన నుండవలెననియు, సరియైన మార్గములుండినవో వ్యాపారభివృద్ధిజేసి ఎక్కువ కూలి, బత్తెములు లభించి రాష్ట్రసంపద ఆభివృద్ధిందగలదని పలికిరి.

శ్రీ బాలకుబ్రహ్మయ్య మొదలియ్యగారు మాట్లాడుచు రాష్ట్రములందలి గ్రామ ప్రాంతముల రోడ్లనిధి ఎంతహీనముగ నుండవలెనో అంత హీనముగ నున్నదనియు, ఉన్నకొలది రోడ్లుగూడ విదేశీయ వర్తకులకొరకేగాని ప్రజలకొరకుండేవలెననియు, గ్రామ పునర్నిర్మాణ విధానముల పరిపాలనపై మంత్రిుల సభాకార్యదర్శులను నియమించిన యుక్తముగ నుండునని పలికిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు మాట్లాడుచు మంత్రివర్గమునకు స్వంత బలములేదనియు, ఇతర వర్గములవైననా, నామినేటెడు సభ్యులవైననా ఆధారపడవలసియున్నారనియు వారి సంరక్షణిని వారే ఎరింగియున్నారనియు, 6 సం॥లు ఆధికారముండుండి ఆధికముగానిందింపబడిన జిల్లము మంత్రివర్గముతో నీమంత్రివర్గమును పోల్చిచూచిన యిప్పుడు తామి మంత్రివర్గముగాంచి తెలువంచుకొనవలసియున్నదనియు, ఒక్క శాసనమునైనను ఈ మంత్రివర్గము వారుగావించి స్వతంత్రముగా నిర్వహించినట్లు చెప్పుకొనజాలరనియు, మంత్రులు తమ కీర్తి నాలోచించినను తామి పదవులందుండరాదనియు, మంత్రి వర్గము యొక్క బలహీనత కసంఖ్యాకములగు నిదర్శనములగులననియు, కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి నిరంకుశత్వము మంత్రివర్గమువారి అసమర్థతలనునే సాధ్యమగుచున్నదనియు, మంత్రులందఱును టి. పి. యస్. కార్యదర్శులయొక్క ఆధికారముల్యంతమై మంత్రిులను స్వాధీనులనుగ జేసివై చెననియు, అందుచే మంత్రివర్గముగాంచి జాతీయేంద్రమునున్నదనియు, మిగిలియున్న స్వల్ప కాలములో నామినేటుల విషయములో మంత్రులు నిష్పాక్షికముగ నుండురని ఆశించుచున్నామనియు ఒకటిరెండు మాసములలోపుగ ప్రభుత్వము రాష్ట్రమునందు అసాధారణముగ పరిస్థితుల నెదుర్కొనవలసి యుండుననియు, మంత్రివర్గమువారికి కార్యనిర్వాహక వర్గముపై ఎట్టి పలుకుబడిగాని లేనట్లు ఇప్పుడే విశదమగుచున్నదనియు, మంత్రివర్గము నిజముగ బలయుత్తమై యుండినవో అన్నపూర్ణయ్యగారి జైలు సౌకర్యములనుగూర్చి లామెంబరు కృష్ణన్ నాయుడుగారు నాటి ఉదయమున అట్టి సమాధానముల నిచ్చియుండురాదని యడిగిరి.

గౌ. ప్రధానమంత్రి డాక్టరు పి. నుబ్బరాయుడుగారు సమాధాన మొసంగుచు తామిపుడు సవరణనుగూర్చియే మాట్లాడవలసియు, శ్రీ వెంకటాచలంకెట్టిగారు ముచ్చటించిన యంశములగూర్చి యొక సవరణపై జవాబునొసంగెదమునయు పలికిరి. 1927 సం॥నాడే గ్రామనిర్మాణానిధిని గూర్చువిషయము తలపెట్టబడెను, స్థానిక సంఘములవారు వసూలుజేయు లాఘుడు నెననుండి కొంతధనమును, దానికి సరియైన ప్రభుత్వశా

శ్రమతో గ్రామ నిర్మాణానిధిని ప్రత్యేకముగా నేర్పరుపవలసినదిగ స్థానిక సంఘములవారిని కోరుట జరిగెననియు, కాని ప్రభుత్వమువారు రాలొచించిన జిల్లాబోర్డుల ఆధ్వర్యమునగాని తామెంత మొత్తమును ప్రత్యేకించెదరో నిర్ణయముగా తెలుపజాలనందునను వారేవిధమున కార్యవర్గానికిగాని తమారుచేయజాలనందునను ప్రభుత్వమువారేమియు చేయజాలకపోయినదియు, అట్లయ్యును తామును, ఆర్థికసభ్యులును ఈ విషయములపై సమగ్రముగ పరిశీలించి రెకరింగు గ్రాంటుగ ప్రతిసంవత్సరమును ఇందులకై కొంతమొత్తమును ఆయనయ్యు పట్టికయందు ప్రత్యేకించుటకు నిశ్చయించుకొనిరనియు ప్రస్తుతమీ ఆయనయ్యుపట్టికయందు రు. 8 లక్షలు ఇందునిమిత్తమై ఏర్పరుపబడియున్నవనియు, ట్రంకుకోర్టుల విషయములో జిల్లాబోర్డులు తమ వాగ్యతలనిర్వర్తించుటకీది కొంతవరకు తోడ్పడజాలననియుపలికిరి. తాముస్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖా మంత్రివర్గము స్వీకారమునొందిన పిదప 1927-28 నుండి కేటి నరకును ప్రతిసంవత్సరము నీటిసరఫరా, రోడ్డుమొదలైనవి మొదలగునాని కెంతెంత ధనమొసంగినదని మంత్రిగారు వివరించి లక్షలకొలది ప్రతిసంవత్సరము ఆయనయ్యుపట్టికయందు ధనము ప్రత్యేకింపబడినప్పటికిని కొలదిజిల్లాలందుతప్ప మిగిలిన జిల్లాలన్నిటి యందును నీటిసరఫరాగ్రాంటునందు రమారమి సగముమొత్తమును రోడ్లగ్రాంటునందుకొని చెయ్యవలెనని సగముమొత్తమును గడుపునాటుటచే ప్రభుత్వమువారికే చెందెననియు, కావున ఈ విషయము నందు లోపము కేవలము ప్రభుత్వమువారిపైనేగాక స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములపై గూడ కలవనియు, లోక బోర్డులవారు తమ కొరంగబడిన ధనమును సక్రమముగా వినియోగించుకొని యుండలేదనియు, ఇకమాండు విషయమును గూర్చి లోకబోర్డుల సవరణబిల్లువలన గ్రామ నిర్మాణానిధిపై ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు గలుగుచున్నదనియు, గవర్నరు, గవర్నరు జనరలుగార్లు యామోదమును బడసినవెంటనే నిధి నేర్పాటుజేసి ప్రభుత్వమువారిచే తగినంత గ్రాంటు నిప్పించుటకు తోడ్పడగలమనిరి.

టి. పి. యస్. మునిసామినాయుడుగారు మంత్రిగారి సమాధానమును విమర్శించుచు గ్రామములందలి బాటల విషయములో మంత్రివర్గమున కొక నిర్ణీత విధానమెక్కడిగాని లేదనియు, ఏవోకొన్ని జిల్లాబోర్డులు ప్రభుత్వమును వినియోగించుకొనక పోవుటచే నా మొత్తములు ప్రభుత్వమునకు చెంది యుండుటయు, ఆ కారణమున గ్రామము లందెట్టి యభివృద్ధి జరుగకుండుటను వివరించి, స్థానిక సంఘములవారి కార్యమును చేయజాలకపోయినప్పటికిని, ఈ గ్రామముల యభివృద్ధిపై ప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రముగా ఏమియునర్చిరని అడిగిరి. గత సంవత్సరము తమలో కొందరు రామబారముపై వెళ్లి గ్రామ నిర్మాణానిధికిగాను రు. 50 లక్షలవైన యొసంగవలసినదిగ గౌ. ఆర్థిక సభ్యుని, మంత్రిగారిని కోరియుంటిమనియు, మంత్రిగారు తమ తామేమి సమాధానము చెప్పజాలక పోయినదియు, గౌ. ఆర్థిక సభ్యులు ఈ విషయమునందు చాల చిక్కులు కలవని తెల్పియుండెననియు, కాని యిప్పుడో ఆర్థికముగ ఇదికేవల మసంభవమని మంత్రిగారు తెల్పియుండిరనియు, ఎందుచేతనా భావము చేతనా ఇయ్యది అసంభవమగుటయని మరల ప్రశ్నించిరి. ఇప్పటికి నాలుగుకొట్ల రూప్యములు నిలువజేరియున్నదే ధనాభావ మెట్లగును? పంజాబు మొదలైన యితర రాష్ట్రముల వారి విషయమై ఎంతో యభివృద్ధిని గాంచి యుండిరనియు, మదరాసు ప్రభుత్వ మంత్రివర్గముమాత్రము “నానాటికి తీసికట్టు” అను సామెత ననుసరించెననియు పలికిరి. రాష్ట్రీయకృషుల ద్వారా రు. 884 లక్షలు తిరిగి వచ్చినను ఒక పైసయైనను గ్రామముల యభివృద్ధిపై ఒసంగబడియుండలేదనియు, జనరలు ఆస్పత్రికి రు. 59 లక్షలు, కైస్తవకళాశాల స్థాపితమునకు మార్చుటకు రు. 89 లక్షలు, ఆంధ్ర, అన్నామల విశ్వకళాపరిమత్తులకు చెర రు. 27 లక్షల నొసంగజాలలేగాని, మంత్రిగారు గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధిని లక్ష్యపెట్టలేదనియు, లోకబోర్డులపై నిందను మోపుట ఎట్టి ప్రభుత్వమున కైన అసంగతమనియు పలికిరి.

గ్రామముల ఆరోగ్యవిషయమై గ్రామనామల కంపెను జైల్లయందలి బంధితుల నిధియే బాగుగనున్నది. “మంత్రిులు అపారమనంజులయిన కావలెను, లేదా ఆర్థికసభ్యుడు పీరితో సహకారము జేయుటకయినను విరాకరించి యుండవలెను.” తామింతకాలమును ఏదైన జరుగునేమో యని ఉభయలకును తోడ్పడితిమనియు, మంత్రిగారిట్టి నిధి నేర్పరుపటకు ప్రయత్నము గావించినవో సభవారిని కొంతవరకు సంతుష్టిపరచగలరని పలికిరి.

నగరమందు భిక్షకసమస్య

చెన్ననగరమందు భిక్షకుల సమస్య పరిష్కారమునకు కార్యోచనమువారు ప్రభుత్వమువారికింపిన విజ్ఞప్తుల సమాధానములను తెలిసికొనుటకై యి. యి. జేమ్సుగారు సవరణ నొకదాని నుపపాదించుచు, వీధులందు తిరిగియు భిక్షకులను భిక్షక శరణాలయమందు జేర్చునట్లు పోలీసుచట్టమునందలి 21-వ శక్తును మార్పుజేయు ప్రభుత్వమువారికింపింతురాయని ప్రార్థించిరి.

అట్లుచే మునిస్ ఖాన్ గారు సవరణను బలపరచుచు ఈ భిక్షకుల సమస్య చెన్ననగరమందు చాల తీవ్రమై యున్నదనియు, ఈ విషయమై భిక్షకులకొక శరణాలయము నిర్మించి కార్యోచనమువారు తమ విధిని నిర్వహించియుండ ప్రభుత్వమువారు కార్యోచనము కంఠమాత్రమున తోడ్పడియుండలేదనియు, ప్రస్తుతముందు శరణాలయము 300 ల మందికంటె ఎక్కువమందికి తావోసంగ జాలగన్నదనియు, అనేకవందల మంది భిక్షకులు అందసేకులు పలువిధములగు దుష్టజాడ్యములగు లోనైనవారు పురవీధులందు నిరాధారులై సంచరించుచున్నారనియు ప్రజాక్షేమము నర నెడి ప్రభుత్వమిట్లు ఉపేక్ష పహించి యుండజాలదనియు పత్రికరి.

రా. బి. సి. సతేశ్వరదత్తయ్య గారు:— సవరణపై మాటలాడుచు భిక్షకరక్షణాలయమందు 300 ల మందికి తావుండగ నూర్చు మాత్రమే అందు నివసించు చున్నారనియు, పురవీధులందు తిరుగాడుచుండెడి బిచ్చగాండ్రను భిక్షక రక్షణాలయమునకు పంపుటగా పోలీసు చట్టమునందుండు శక్తును మార్పుచేయవలసినదిగా కోరుచున్నామనియు పత్రికరి.

శ్రీ. సి. గోపాల మినన్ గారు సవరణను బలపరచిరి.

శ్రీ. కె. కోటి రెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ఈసమస్య కేవలము చెన్న నగరమునకు మాత్రమే సంబంధించినదిగాదనియు భిక్షకుల శక్తి చాలామట్టమున వృధపరుపబడుచున్నదనియు, ఈ శక్తిని ఇతర అభివృద్ధి కరములగు విధముగా వినియోగింప బడుటకు తోడ్పడ వలెనని పత్రికరి.

గౌ. ప్రధాన మంత్రిగారు మాట్లాడుచు ఈ విషయమై ముందుగా తాము ఆలోచించి యుండలేదని పత్రికరి.

సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడెను.

సానిక స్వపరిపాలనాకాళా విధానమును విమర్శించుటకై గాంధీయరు 100 లచే తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీ. ఉప్పి సామెలుగారు ఉపపాదన గావించిరి.

పిదప సభ ముగింపబడెను.

పిదప సవరణ వోటుకు షెట్టబడి 30రు అనుకూలురు 30రు ప్రతి మాలుకతో ఓడింపబడెను.

జస్తిను పక్షమువారను స్వతంత్రులును ప్రతిమాలుకగ వోటుజేసిరి.

నోటీసు.

ఇందువల్ల సమస్తజనులకు తెలియబరచునది ఏమనగా, నేను, అనగా, ఆకారపు చెన్నయ్యను, వాపేరుతోను, నాకుమారుడగు ఆకారపు నరసింగం పేరుతోను, మరి ఉభయులపేరుతోను చెన్నపట్నం, బొంబాయి, మధుర, సికింద్రాబాద్, వరంగల్లు, కమ్మమెట్టు, మరియు యింకా యితరచోట్లను అనేకదుకాణములుపెట్టి వ్యవహారం జరుపుచుంటిని. యీదుకాణములవిషయమై అన్నివ్యవహారములు జరుపుటకున్న, యింకా నాకు సంబంధించిన అనేకపనులు చేయుటకున్న, నాకుమారుడైన నరసింగంపేరజనరల్ పవరు ఆఫ్ అటార్నీ (General Power of Attorney) 10-3-22 వ తేదీన సికింద్రాబాద్ నబురిజస్ట్రారువారి ఆఫీసులో రిజిస్టరీచేసి యిచ్చియుంటిని. యీమధ్యను నాఆజ్ఞాప్రకారం అతను నడువనందువల్ల, నేను, నాకుమారుడైన నరసింగంపేర యిచ్చిన జనరల్ పవరు ఆఫ్ అటార్నీని రద్దుచేయటమైనది. దీనివిషయమై అతనికికూడా జనరల్ పవరు ఆఫ్ అటార్నీ రద్దుచేస్తూ నోటీసుయిచ్చినాను. నదరు నరసింగముకు యీపై నుదహరింపబడినదుకాణముల విషయమై ఎట్టి అములు జరుపుటకుగాని, పవరు ఆఫ్ అటార్నీలో ఉదహరింపబడ్డ ఎట్టి చర్యలు జరుపుటకుగాని ఎట్టి అధికారము లేదు.

నరంగల్లు
ది 21-3-31

ఆకారపు చెన్నయ్య

సా|| 6-80 X|| బెజవాడ శ్రీ మద్భాగవతామందిరము హాలులో సా|| 9-80 X||

25-3-30 తేదీ మాత్రము

కోహినూరు ఫిల్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన

“గులేనార్”

బాపాలాల్ వారి

యొక్క వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు.

215, చైనాబాంరు, మద్రాసు.

సానికవార్తలు

రాకపోకలు:—విశ్వవార శోభాధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నేటి మధ్యాహ్నము ఆహమ్మదాబాదునుండి మద్రాసుకు తిరిగవచ్చిరి.

యం. యస్. యం. రైల్వేపనివాండ్రసభ:—

యం. యస్. యం. రైల్వేపనివాండ్రసంఘము పెరంబూరు కాలనీయోక్త జనరలు బాడీ సమావేశము రేపు 25 వ తేదీని సాయంకాలము జరుగును. ఏడెంటు గాని ప్రత్యుత్తరము చర్చింపబడును.

అఖిలపక్షసమావేశము:—బొంబాయిలో జరుగనటుల ప్రకటించబడిన అఖిల పక్షసమావేశమునీసభ బొంబాయిలో బ్లాంట్ స్పిల్లాడ్జియందు ఏప్రిలు 6వతేదీని జరుగునని అఖిలపక్షసమావేశాధ్యక్షులగు డా. ఎ. పి. పాత్రోగారు ఆసోసియేటెడ్స్ ప్రతినిధికి తెలియచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఒకబహిరంగసభ:—చెన్ననగర 17 వ డివిజను పౌరుల సభ రాబోవు 26 వ తేదీని సాయంకాలము 5-30 గం. చాలై ఆవడి శ్రీనివాసయ్యర్ పీఠియందున్న పిల్లయార్ కోటల సమీపమున జరుగును. చాలై శ్రీకాంఠ ఘట్టమునంత మొదలవ జేయవలెనని పౌరులుఉపన్యసించెరు. డా||వరదరాజులు నాయుడు గారధ్యక్షత వహించెదరు.

ఒక మోటారు ప్రమాదము:—సిమ్మన, కంపెనీకిసంబంధించిన మోటార్ గారికి నిన్న ఉదయము తేనాంపేట పోలీసు స్టేషను సమీపమున జరిగిన మోటారు ప్రమాదమున తీవ్రగాయములు తగిలెను. వీరిపుడు జనరలు ఆసుపత్రియందు చికిత్స బడయుచున్నాడు. టెర్నెట్ గారు సెంట్రాల్ మోటారు కంపెనీ తన మోటారు బండియందు పోవుచుండ తేనాంపేట పోలీసు స్టేషను సమీపమున మోటారు తలక్రిందులయ్యెను. టెర్నెట్ గారికి తీవ్రగాయము తగిలెను. మోటారులో నుండి తగిలిన మువ్వరకు గాయములు తగులలేదు. మోటారు చాలావరకు చెడిపోయెను. పోలీసువారి విషయమున విచారణ సలుపుచున్నాడు.

మద్రాసుపశుచికిత్స వైద్యులసంఘము.

గత శ్రీనాథున్ పండుగలయందు జరుగవలసియుండిన పై సంఘపు సాంవత్సరిక జనరలుబాడీసమావేశము అనివార్యకారణముల వలన జరుగనందున సంఘమువారిచే యోచింపబడవలసిన కార్యక్రమముంతయు నిలిచియున్నది. ఈసమస్యలన్నియు చర్చించుటకుగాను రాబోవు ఏప్రిలు 19 వతేదీని సాయంకాలము 4 గం||, మద్రాసు వెటెరినరీ కాలేజీలోనుండు పైసంఘముయొక్క సాంవత్సరిక జనరలు బాడీసమావేశము జరుపబడునటుల కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు గత16వతేదీని సభనుండి నిశ్చయించిరి. ఈసభయందు తీర్మానములు గాని సవరణలుగాని ప్రతిపాదించదలచువారు ఆనంతపురం లోనున్న సంఘముఉపాధ్యక్షులగు యం. యస్. శాస్త్రిగారికి ఏప్రిలు 12వ తేదీ లోపుగా పంపుకోవలెను. అని సంఘకార్యదర్శిని. జానకి రామయ్యగారు ప్రకటించుచున్నాడు.

తూ. గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసభ

29 వ తేదీన రాజమహేంద్రవరమున జరుగును

సాంబమూర్తిగారు మహాత్ముని సందేశమును దెల్పురు

రాజమండ్రి, మార్చి 24:— శ్రీమన్నేటిసత్యనారాయణగారు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు యిట్లు తిలకిస్తారనవుచున్నాడు:— తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ వార్షికసమావేశము రాజమహేంద్రవరమున యిశాల 29 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 2 గం. చాలి ఎస్. వి. రామారావుగారి యింటియందు జరుగును. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు, కళావేంకటాచార్యగారు ఆహ్వానమువారులూ అ. భా. కాం. సంఘసభకుపోయినవారు ఆనాటికి రాజమహేంద్రవరము వత్తురు. సాంబమూర్తిగారు మహాత్ముని సందేశమును గొనివత్తురు. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు. నూతన కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నిక, వాలంటీరులను చేర్చుట భావిప్రచార విధాననిర్ణయము జరుగును.

యస్. ఐ. వి. వి. పుట్ బాల్ పందెములు

రాజమండ్రి నింబుల్లుజిల్లు విజయము మద్రాసు, మార్చి 24 — గతశనివారము 22 వ తేదీని జిల్లాలోని వెండిగిన్నె పుట్ బాల్ పందెముల సందర్భమున రాజమండ్రి నింబుల్లుజిల్లుకును నూతన నగరసంఘపు జిల్లుకును పోటీ జరిగెను. రాజమండ్రి నింబుల్లు జిల్లు కి గోలులు చేయగల్గి ఆటయందు విజయముగాంచిరి. ఈజిల్లును ఎదిరించిన నూతన నగరసంఘపుజిల్లు ఏమియును ఆడబాలైరి. వీరు రాజమండ్రి జిల్లుకటగాండ్రను కొంతవరకైనను ప్రతిఘటించరైరి. ఆట ప్రారంభమునుండి ఒకజిల్లు వదిలిగానే యుండెను. రాజమండ్రి జిల్లువారు ఆర్థగంటపూర్వము 4 గోలులును పిదప వాలుగు గోలులునువేసిరి. నూతననగరపుజిల్లు ఒక గోలుమాత్రము చేయగల్గిరి. రాజమండ్రి జిల్లువందు బాగగనాడినవారిలో బ్రహ్మయ్యనాయుడు, నూర్యనాయకగార్లు, ముఖ్యులు. ఈపోటీని వీక్షించుటకు ప్రేక్షకులు చాలయంది వచ్చియుండిరి.

గాంధీవార్తలను నిలిపివేయుట

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశచర్య మహాత్ముడు బోర్నరు నాపా రామగ్రామములో శోసంగిన ఉపన్యాసములు ఆత్మదృష్టతమగనుండును. ప్రజల హృదయములను కరగించివేసెను. అట్టి ఉపన్యాసములను పూర్తిగా వ్రాసి బొంబాయికానికలు పత్రికకు తిలకిస్తారద్యారాపంపగ, ప్రభుత్వము వారి నూచన పై ఆహమ్మదాబాదు టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసువారు బట్వాడా చేయలేదని సదరు పత్రికా ప్రతినిధి, మహాత్ముని పటాలము వెంటబోవుచున్నవాడు, నిరసనను ప్రకటించుచున్నాడు.

లోనున్నయరునందు బహిరంగసభ:— మద్రాసు యువజన స్వాతంత్ర్య పక్షమువారి యువసమన్వయ సభ సాయంకాలము 5-30 గం, శ్రీరాములునాయుడు పార్కునందు మహాత్మాగాంధీగారి సత్యాగ్రహ ఉద్యమమును ఆమోదించుటకు బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీయుతులు వి. యల్. శాస్త్రి, యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, డా|| సి. సుబ్బారావు, పి. యస్. భావ్యంశెట్టి, శ్రీమతి వెంకటరమణమ్మగార్లు ఉపన్యసించెదరు.

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

భారతకాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు మహాత్ముని సందర్శించుట

ఆంధ్రనాయకులు మహాత్మునితో సంభాషించుట

దేశభక్తుని ప్రకటన

అనభిలృత్ సాంఘికబహిష్కారము

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుల కెవ్వరను ఏనెప్పుడును గూడ విక్రయింపకపోవుట

ఘనకుటుంబములలోని యువతులు వెక్కువమంది

సత్యాగ్రహమున చేరగోరుట

దాదాభాయి నౌరోజీగారి మనుచురాలు అంబాలాలు సారాబాయిగారి కుమార్తె శ్రీమతి కమలాదేవి ఛటోపాధ్యాయగార్లు మున్నగువారు సత్యాగ్రహమును చేరగోరుట

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి (మహాత్ముని ధర్మపత్ని) గారు మున్నగుస్త్రీలు సత్యాగ్రహముకొరకు ఆశ్రమమునుండి రైలులో దండీకి బయలుదేరనుండుట.

ఇదివరలో జరిగిన సంచార కార్యక్రమము

12 వ తేదీ	బు	మొదటికోట	16 అహమదాబాదు	2 అస్సానీ
13	గు	2	3 బరేలా	4 నవగామ
14	కు	3	5 నాస్సా	6 మతారు
15	శ	4	7 దభు	8 నడ కూడు
16	ఆ	5	9 బొరిమావి	10 ఆంఝ
17	సో	6		మానవ్రతము
18	మం	7	11 నాపా	12 బోర్నడు
19	బు	8	13 రాసు	14 కనకపూరు
20	గు	9	15 కరేలీ	
21	కు	10	16 కేరేరా	17 అనభీ 6 మై
22	శ	11	18 జంబుసారు	19 అమరు
23	ఆ	12	20 బువా 5 మై	21 సామీ
24	సో	13		మానవ్రతము

అనభిలృత్ మహాత్మునకు స్వాగతము

పోలీసు ఉద్యోగులకు సాంఘిక బహిష్కారము

21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గాంధీ మహాత్ముడు మున్నగువారు Xజేగావండి బయలుదేరి సాయంకాలమునకు అనభీ చేరి రాత్రి ఆటలవిశ్రమించిరి. ఆటల మహాత్ముని ఉపనామమును వ్రాసుకొనుటకు వచ్చిన పోలీసు యిన్స్పెక్టరుకు గ్రామస్తులెవ్వరను యేమిస్తువును గూడ దొరకకుండచేసిరి. దానిని గూర్చి మహాత్ముడు ఆరాత్రి జరిగిన సభలో ప్రస్తావించెను. “ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఆహారము లభింపకండజేసి వారి కదుపుమాడ్చుట నా మతముగాదు. డయరేషన్లు నన్ను తుపాకితో కాల్చినచో వెంటనే ఆతని నొక త్రాయపాముకరచేయెడల తక్షణమే నేనావిషమును నోటితో పీల్చివేసెదను. బ్రాహ్మణులతో నన్నొకడు బలమైనదెబ్బ కొట్టెను. నేను స్వృతితప్పి పడిపోతిని. నేను మృతిచొందినని తలచి ఆతడు వెంటిపొయెను. అతనిని ఆరెక్టుచేసిరి. అతనినివదలి వేయవలెనని నేనపుడు దొరతనమువారిని కోరితిని. వారు విడుదలచేసిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులకు నమస్కరింపవలెనని వెనుక పంజాబులో ప్రజలకు నిర్బంధించినట్లు నేను విన్నవించునగుడ నిర్బంధించినను విారంతమాత్రము నమస్కరింపరాదను. గాని వారికి తిండిదొరకకండచేసి గారిని బాధింపరాదు. వారునన్ను చెరసాలకు గొనిపోయిను వారు గూడ నోకిరారు. ప్రభుత్వోద్యోగుల శిక్షకు ప్రజలకు నొరంబుగా నుండుటకు బదులు ప్రజలకు యజమానులైయున్నాము. ఏ ప్రభుత్వమునందు వారు ప్రజలకు నొకరులుగా నుండునో అట్టిప్రభుత్వ ప్రభుత్వము శిష్టుముగా నేర్పరావలెనని నేను కోరెను. “మేము ప్రభుత్వోద్యోగులము గాన మీరు మాకు సకలవిధచరములను చేయవలెను” అని ఆధికారపూర్వకముగా వారు ప్రజలకు నిర్బంధించుట ప్రజలు తిరస్కరింపవలసినదే. అట్లుగాక వారువిన

యముగ వేడుకొనినచో వారికి తగిన సహాయమును ముఖ్యముగా చేయుటయే మన కర్తవ్యము. ఇదియే నామతము. మీరుగూడ దీనినే అవలంబింపగోరెదను. మీ హృదయములు కోమలముగను కఠినముగనుగూడ నుండవలెను. మీ మానసములు పరిశుద్ధములు గానుండవలెను. ఒక సారి మీరు స్థిరసంకల్పమునరించినచో దానిని మరలనెన్నటికిని పరిత్యజింపరాదు. మీరు నాకు విశ్రులుగానుండగోరెనచో అన్ని విషయములలోను నిష్కలపటము గానుండవలెను. ఇప్పుడు 80 మంది పరిశుద్ధ హృదయములతో నా వెంట సత్యాగ్రహమునకు బయలుదేరిరి. క్రమముగా 80 కోట్లమంది భారతీయులుగూడ సత్యాగ్రహ మొనరింతురని నేను దృఢముగా నమ్ముచున్నాను. ఈ సమరమున మనకు విజయము కలిగినచో భారత దేశమునందు నూతనశక్తి మేర్పడుట నిశ్చయము. ఇది పూర్ణ స్వరాజ్యసమరముగాని విరోధకలహముకాదు. గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చినంత మాత్రమున చాలదు. మీరు వేలకొలదిగా సత్యాగ్రహదళములందుచేరి సమరమును సాగింపవలెను. ఒక్క గుజరాతు రాష్ట్రము మాత్రమే పూనుకొనవలసినదే పూర్ణస్వరాజ్యము లభింపట నిశ్చయము. ఈ రాష్ట్రమున 90 లక్షలమంది ప్రజలు కలరు. వీరిలో 40 లక్షలు మండియైన దృఢసంకల్పముతో పూనుకొనవలెను. ఇప్పుడు గూడ గుజరాతీలలో కొందరు దానికిమానకు మాత్రమే ఖద్దరు కట్టుచున్నారు. వారిలో కొందరు విదేశీ లేక మిల్లుబట్టలను కట్టుచు ఖద్దరుతోపిలుచుమాత్రము పెట్టుచున్నారు. అన్ని దుస్తులను ఖద్దరుగానేయుండవలెను. అది యిష్టములేనిచో ఖద్దరుతోపిలుచుగూడ తీసి పారవేయవలెను. నాకిత్యుబడిన పరువును ఖద్దరుబట్టతో కట్టుబడియుండవలెను. వైసున్న మురకాలమాత్రమే ఖద్దరుని అని మహాత్ముడు తాను మార్చున్న మురకాను తొలగించి “మాచితి రా! యీ పరువునుద్ధ ఖద్దరుబట్టకాదు. ఈ సంగతుల నన్నిటిని తెలుపుటకు నా కిప్పుడవకాళములేదు. నే దేశమునందంతలను సంచారముచేసియుండుటచే నా కీవిషయములన్నియును బాగుగా తెలియును. నేను దండిగ్రామమును చేరగానే మీదందరును ఉప్పుతయారుచేయవలెను. ఈ గ్రామాధికారి యివరకు కొకసారి రాజీనామా నిచ్చి మరల దానిని రద్దుచేసెను. ఇప్పుడు మరల రాజీనామా లేఖను నాకడకు పంపియున్నారు. ఇట్టిరాజీనామాలయందు నాకు నమ్మకములేదు. ప్రజలు నిర్బంధములను రాజీనామాలనిచ్చుచు మరల ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధించినచో వానిని రద్దుపరుచుచు నుండునట్టి అస్థిర చిత్తులగు మహాత్ములను దేశమునకును దొరతనమునకును గూడ నెట్టి లాభమును కలుగదు. కాని ఇట్టి దుర్మల హృదయాలను మనము నిరసింపరాదు. పరిశ్రమపూరుము కలవానికి న్యాయాధిపతి పడవగుడ దుర్మలముగనే యుండును.” అని మహాత్ముడు నడివెను. తనవెంటనున్న వలంబీరులు వ్యాధిగ్రస్తులు కాకుండుటకు నీళ్లను మిగిలించి డ్రాగుచుండవలెననియును వలంబీరులకు సహాయము చేయటమైనట్లు విద్యార్థి విద్యార్థులతో డాక్టురుతో వలంబీరులతో నుండుననియును మహాత్ముడు భావించెను. వారు 22 వ తేదీ శనివారము నాడు ఉదయమున అనభీనుండి జంబుసారుకు బయలుదేరిరి. (ఆ.పె.ప్రీ.తె.)

జంబుసారులో మహాత్మునకు స్వాగతము

భారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులచట మహాత్ముని సందర్శించుట

22 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు మున్నగువారు చటనుండి జంబుసారు చేరిరి. అనభీనుండి జంబుసారుకు 4 మైళ్ల దూరమున్నది. ఆ పట్టణము చక్కగా నలంకరింపబడినది. హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ నేకీభవించి మహాత్మునకు ఘనమగు స్వాగతమొసగిరి.

నాయకులరాక

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత మోతీలాలు, పండిత జవహర్లాలు సతీచంద్రదాసుగుప్తముగువారు 80 మంది భారతకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులును మరి పెక్కుమంది యితర ప్రముఖులును గూడ రయిలుమీద జంబుసారువచ్చి అచట మహాత్ముని సందర్శించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున సత్యాగ్రహము

“ఆంధ్రరాష్ట్రమున కంటిటికిని ఒక కేంద్రస్థానము నెర్పరచిన అచటనే సత్యాగ్రహము జరుపదగునని కొందరు ఆంధ్రనాయకులను ప్రతిపండులమునను వేరువేరుగా రోకకాలమునందే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెనని మరికొందరు ఆంధ్రనాయకులను అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రమున నైడు మండలములు సముద్రతీరమునందున్నవి. ఈ ఆయుధముండలములను సత్యాగ్రహమున కిప్పుడు సంసిద్ధముగా నున్నవి.” అని ఆంధ్రనాయకులు మహాత్మునకువినన్చిందిరి. “వలంబీరులు వేలకొలదిగా లభించినచో నేను అజ్ఞాపించిన వెంటనే లేక నన్ను అరెస్టు చేసిన వెంటనే ప్రతితాలాకాలోను గూడ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెను” అని మహాత్ముడు నడివెను.

“ప్రస్తుతము 5 జిల్లాలలో 1000 మంది వలంబీరులు సిద్ధముగా నున్నారని” దేశభక్తుడు విన్నవించెను. “అట్లులైనచో యేదోయొక్క సలహానందు మాత్రమే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెను” అని మహాత్ముడు నడివెను. ఆ నాడేమ. నాయకులు నిర్ధారణకాలేదు. మరునాడు 28 వ తేదీన వారు మరల నాలోచింపదలచిరి. కొంతమంది వలంబీరులతో సాంబమూర్తిగారు గోదావరిమండలమున సంచార మొనరించుచు ప్రచార మొనరించెదరు.

వలంబీరులకు ప్రమాణపత్రము

కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులతో మహాత్ముడు సంభాషించుచున్నపుడు విలేఖరులగుడ రాసీయలేదు. వలంబీరులుగా చేరగోరువారిక ప్రమాణ పత్రమునందు సంతకము చేయవలెననియును కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆ పత్రములను ముద్రించి యొసగుచుండవలెననియును నిశ్చయింపబడినది. ఆ పత్రములోని నియమములనుగూర్చి చర్చజరిగినది. “అనియములు చాల సులభముగాను నిరాక్షేపణగాను యుండవలెను. ప్రజలందఱును గూడ సంతకములు చేయవలెనుగాని అది అందరికినిగూడ నిరాక్షేపణీయముగా నుండవలెను. ఇదియే నాకడ పటి సమరముగాన నాకు సహాయము చేయగోరి యెవరు ముందుకువచ్చినవగుడ నేను స్వీకరించెదను” అని మహాత్ముడు నడివెను. రెండుగంటలనెపు చర్చ జరిగినది. “పూర్ణస్వరాజ్యమును బడయుటకు సమచితములును కాంతి యంతములగు సాధనములే శ్రేష్టములని నమ్ముచున్నాను” అను నిబంధన యుండిన చాటనని అందరు సంగీకరించిరి. అప్పుడతడు, ఖద్దరు మున్నగు వరకు లేవియు నందుండ నవసరము లేదనిగూడ నిర్ణయింపబడినది. భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు యీ ప్రమాణ పత్రములకు అచ్చువేయించి రాష్ట్రీయసంఘములకు పంపించెదరు. భారతదేశమునందంతటను సమిష్టి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట నిశ్చయింపబడగానే ఆ పత్రములు వలంబీరుల కొసగుడును.

సత్యాగ్రహము విషయమున గుజరాతు రాష్ట్రమునందు అమితోత్సాహము విదితమగుచున్నందులకు నాయకులందఱును మిక్కిలి సంతసింపిరి. కిరీరమునందంతట సత్యాగ్రహసంభావనలే విన్నవచ్చుచుండెను. ఆయా రాష్ట్రములవారచట ప్రత్యేకముగా నాలోచనలు జరుపుచుండిరి. వివిధరాష్ట్రముల నాయకులు కలిసి ఆలోచించిరి. వారిలో కొందరు మొదటి సత్యాగ్రహదళమునందలి యోధులతో సంభాషించి వారి అనుభవమును తెలుసుకొనుచుండిరి. యోధులు ఆధిశోత్సాహముతో రంగరంగువ నేగుచున్నందులకు నాయకులందఱును అనందభరితులైరి.

పండిత మోతీలాలు జవహర్లాలు గార్లతో మహాత్ముడు ప్రత్యేకముగా సంభాషించెను.

బహిరంగసభలో మహాత్ముని ఉపన్యాసము

“జంబుసారు తాలూకాలో 88 మంది పట్టణము, 11 మంది మహాదారులు రాజీనామా నిచ్చిరి. వీరు రాజీనామా నిచ్చినంతమాత్రముననే స్వరాజ్యము రాదు గాని వీరు మరల రాజీనామాలను రద్దుచేసుకొనినచో మన యుద్ధమునకు నష్టమునాశ్రము కలుగును. స్త్రీలును పురుషులును గూడ సత్యాగ్రహమునకు సిద్ధముగా నుండవలెను.

స్త్రీల ప్రోత్సాహము

భారత పితామహ దాదాభాయి నాథోజీగారి మనము రాలు కుర్చు దుచేయెను. అహమదాబాదులో గొప్పమిల్లు యజమాని యగు అంబాలా సారాభాయిగారి కుమార్తెమున్నగు సోదరి మణులు పలువురు సత్యాగ్రహమున చేరగోరుచు వెంటనే ఆను మతి నియ్యవలెనని నాకు బదింబడిగ వ్రాయుచున్నారు.

“మహాత్ముడియుల ఆమోదము”

నేను అహమదాబాదునుండి బయలుదేరినప్పుటి నుండియు చాలమంది మహాత్ముడియులు ఆమోదమును తెల్పుచు నాకు లేఖలను వ్రాయుచున్నారు. వారందరూ మనతో కలిసి సత్యాగ్రహమున పాల్గొనినచో స్వరాజ్యము లభించినను మానెనను హిందూమహాత్ముడియై సోదరభావమునాశ్రము రూఢిగా కలుగగలరు. కాననభయము ప్రభుత్వోద్యోగములను బహిష్కరింపవలెననియును అన్ని మతములవారూను అంగీకరింపగలిగినపుడు తప్పలేనిచో యేదిగమను సాంఘికసమస్య పరిష్కారమునకును సమర్థింపగూడదనియును కాంగ్రెసు మహాసభవారు తీర్మానించిరి. స్వల్పసంఖ్యకులకు యీ తీర్మానము దాహవంది” అని మహాత్ముడు నడివెను.

పండిత మోతీలాలుగారు

“పూర్వకాలమున శ్రీరామచంద్రమూర్తి వాసరసైన్యములతో లంకాపట్టణముపై దాడినదలీనీతిని నేడు గాంధీమహాత్ముడు ప్రభుత్వము వారి ఉత్పాదనముపై దాడినదలీనీతిని నేడు. ఈ సత్యాగ్రహము గూడ శ్రీరామవనవాసమున చరిత్రాత్మకము కాగలదు. ఇప్పుడు మహాత్ముడు బసచేయుచున్న స్థలముల్నియును పూర్వోక్తము కాగలవు. భారత దేశమంతయును గజరాతునై యిప్పుడు లికించుచున్నది. గుజరాతు రాష్ట్రమువారు మహాత్మునకు ఘనముగ సహాయము చేయనిచో వారు భారతదేశమునకు ఆదర్శప్రాయులగు మార్గదర్శకులు కావాలని అని మోతీలాలుగారు నడివెని.

800 లభించుట

ఒక చిన్నపిల్ల తనచేతినున్న అద్దాలగాజులను (గ్లాసు బాంగిల్సు) మహాత్ముని కొసంగెను. వానిని జేలమువేయగా 125 రూపాయలకు కొనిరి. ఆ సభలో మొత్తము 800 రూపాయలు లభించెను.

ఆంధ్రనాయకులు గాంధీమహాత్మునితో ప్రత్యేకముగా సంభాషించిన పిమ్మట నేటు గోవిందరావు రవీశ్వర, ద్వారక ప్రసాద విశ్రాగ్లు మున్నగువారు వీనివిడిమిండి మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు నాయకులు మహాత్మునితో సంభాషించిరి. “మధ్యరాష్ట్రములలో ఉత్పాదనయంత్రములకు తగిన ప్రదేశము లధికముగా లేవు. ఒక్క చిన్నతామ్రపాత్రమే కలదు. కావున అడవుల చట్టమును గూర్చి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపగోరెదము. అడవుల సమీపముననున్న భూములలో ప్రజల పశువులను మేపగూడదని ఉద్యోగములాజ్ఞాపించిరి. అందులన చాల యిబ్బంది కలుగచున్నది. ఈ ఉత్తరపు నల్లంఘంప వచ్చును. అడవిలోని పెద్దల్లను గూడ నరకవచ్చును అని వారు తెలిపిరి. “పశువులను మేపుటకు మహాత్ముడంగీకరించెను గాని పెద్దల్లను నరుకటకు సమ్మతించలేదు. నేను దీనిని గూర్చి యిదివరకే ఆలోచించితిని గాని అడవుల సత్యాగ్రహమును అన్ని రాష్ట్రములలోను ప్రారంభించుటకు వీలుగా నుండదు. కాని మధ్యరాష్ట్రముల పరిస్థితులను బట్టి అచట దీనినే అవలంబింపదగును. ఈ విషయము నేను రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసగ గోరుచున్నాను. ఆహారాష్ట్రముల వారే నిర్ణయించుకొనదగును. కాని సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు భారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘముయొక్క తేజ ఆధ్యక్షునియొక్క అనుమతిని బడయవలెను అని మహాత్ముడు నడివెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున సత్యాగ్రహ ప్రచారము

ఆంధ్ర నాయకులు 22 వ తేదీ ఉదయమున నొకసారి యును మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు మరియొకసారియును మహాత్మునితో సంభాషించిరి.

“ఆంధ్ర రాష్ట్రమున సత్యాగ్రహ ప్రచారమునాగి చట కనుమతి నొసగెదరా?” అని ఆంధ్ర రాష్ట్ర సత్యాగ్రహ నియంత్రకేంద్రము వేటపర్తియ్యగారు మహాత్ముడిని.

“అది చాల అవసరమే గాని నన్ను అరెస్టు చేసిన లేకనేను ఉత్తరవింశతి తక్షణమే దేశమునందండును యేకకాలమున సత్యాగ్రహము ప్రారంభము కావలెను. కావున వెంటనే సత్యాగ్రహ ప్రచారమునకు మొదటిదశమును పంపుటయే సమచితము, అని మహాత్ముడు నడివెను.

అమరుకు బయలుదేరుట

22-వ తేదీ సాయంత్రమున గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు వాగు జంబుసారునుండి అమరుకు బయలుదేరిరి. అప్పుడు మోతీలాలుగారు మున్నగు గాయకులందరును వేలకొలది హిందువులు మహాత్ముడియులు స్త్రీలు పురుషులు మున్నగుజాతులు వారి ప్రసానమును తిలకించిరి.

(శ్రీ ప్రెస్-ఆ ప్రెస్)

* * * * *

అమరులో మహాత్మునకు స్వాగతము

22 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు చేరట

జంబుసారు 6 మైళ్ల దూరమునందున్న అమరుకు రాత్రి 10 గంటలకు మహాత్ముడు చేరెను. అమరు ఒక గ్రామమును కాదు ఒక నూతన పట్టణమును కాదు. రోడ్లు గుమ్మరతో నిండియున్నవి. సందులు చాల యిరుకుగా నున్నవి. ఇండ్లు శిథిలావస్థలో నున్నవి. కాని ప్రజలలోనూత్రము నూతన వికాసము పొంది పారలుచున్నది. వారందరూ మహాత్ముని సందర్శించుటకు రోడ్లప్రక్కను నిలవియుండిరి. రోడ్డుపైని నీళ్లు బాగుగా చల్లిరి. మామడాకల తోరణములు మున్నగునవి కట్టుబడెను. ఈరీతిగా మైలదూరమునందున్న సభాస్థలమునకు మహాత్ముడు తనదళముతోగూడ నడచివెళ్లెను. మహాత్ముడు ముందునడుచు చుండెను. అతని వెనుక యోధులు బాతుల దీరి నడుచుచుండిరి. పట్టణములో నొకచోట నొకచోట ప్రజలు మధ్యమరకట్టి మహాత్ముని పన్నీటితో నభిషేకించి పువ్వులూలను ధనమును సగర్వించెను. అతిదీక్షను పన్నీటితో మహాత్ముని నభిషేకించుచుండగా చాలు చాలు (బసు బసు) అని మహాత్ముడు వారించెను. దళముతోపాటు యువకసంఘమువారును కార్యసంఘమువారును మోహన్ రాజా కమలాదేవిగార్లును నడుచుచుండిరి. వీరు దళమువారికి కొంతదూరము ఎదురేగి వారిని కలుసుకొనిరి. అచటి ప్రత్యేకంజ ఫ్యాక్టరీలో బసయేర్పరపబడెను. బహిరంగసభగూడ నచటనే జరిగెను. 800 మంది వచ్చి యుండిరి. సమావేశముయలనుండిగూడ చాలమందివచ్చిరి. అమరుకున్నాపక్షమున 251 రూపాయలు మహాత్ముని సమర్పించబడెను. మొదట బాతీయగీతములు పాడబడెను. ఇవ్వురు గ్రామోద్యోగులు రాజీనామానిచ్చిరి సభలో తెలుపబడెను. అన్ని మతములవారును స్త్రీలును పురుషులును గూడ సత్యాగ్రహమునందు చేరవలెను దొరతనమువారు చెరచాలకు పంపెదరు లేదా కొట్టెదరు వాచేమిచేసిననుగూడ సత్యాగ్రహములు కాంతమును ఆహింసను పెదలగూడదు. దొరతనమువారు మనకు నష్టమును కలుగజేయుచున్నారు. కాన వారు మనకు విరోధులయిరి. మీరు వారికి పాదాక్రాంతులు కాగూడదు. మీరందరు వారిని విడదాడినచో ప్రభుత్వము కొనసాగవలెను. మీరందరు ను దీక్షతో సత్యాగ్రహమును జరుపవలెనేగాని బ్రిటిషు దేశీయులలో నే వ్యక్తికిని యెట్టి బాధయును కలిగింపగూడదు” అని మహాత్ముడు నడివెను.

స్వతంత్ర భారత చిహ్నములు

జంబుసారునుండి మహాత్ముడు అమరుకు బయలుదేరిన నప్పుడు కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షుడు దళమువారి కందరికిని స్వతంత్ర భారత చిహ్నములొసంగెను.

స్త్రీలు సత్యాగ్రహమును చేరుట

కమలాదేవిగారు మహాత్మునిసందర్శించిమాటలాడుట

నిన్న 28 వ తేదీ ఉదయమున కమలాదేవిగారు మహాత్ముని సందర్శించి చాలనేపు సంభాషించిరి.

“సత్యాగ్రహదళమున చేరుటకు త్వరపడుచున్న సోదరి మణులు స్వల్పకాలము పైరణ విహింపగలిగినచో వారి కన్యక కరుగు నవకాళము తప్పక లభింపగలదు” అని మహాత్ముడు స్త్రీలకు సందేశము నొసంగెను. “విడ్డల తల్లులేమి చేయవలెను? అని కమలాదేవిగారు రడిగిరి. “స్త్రీలు విడ్డలను పరిశ్రమింపగూడదు. వారు సత్యాగ్రహమునందు చేరుట మానివేసి యితర విధములుగా దేశ సేవ చేయదగును. తమ విడ్డల సంరక్షణగూర్చి తగిన యేర్పాటులు చేయగల స్త్రీలు సత్యాగ్రహమున చేరుటకు నా కెట్టి ఆధ్వర్యతమును లేదు” అని మహాత్ముడు నడివెను.

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు సత్యాగ్రహమునకు బయలుదేర నుండుట

గాంధీ మహాత్ముని ధర్మపత్నియగు కస్తూరి బాయిగారు సుబ్రహ్మణ్య ఆశ్రమమునుండి 37 మంది స్త్రీల సలహాలతోడను మొదటి దళముగా వెంటనిడుకొని త్రెయినమీద జబ్బూరు వెళ్లెదరు. అట నుండి టిలేలు వెళ్లి ఆచల సత్యాగ్రహమును జరిగెదను.

మహాత్మునిగాయకులు మహాత్ముని సందర్శించుట

కేకర రావుగారు కేసరిపత్రికలోని దేవు కెల్లూరుగారు మున్నగు మహారాష్ట్రీయులకు పలువురుగూడ అమరులో మహాత్ముని సందర్శించిరి. మహారాష్ట్రీయున రెండుపక్షముల వాడును చేరినవివిధ సత్యాగ్రహ సన్నాహ మొనరించుచున్నందులకు నేను చాల సంతోషించుచున్నాను. ఈ ధర్మయోధులను మహారాష్ట్రీయున ఆగ్రహమున నిలబెట్టగలది నే హాశింపుచున్నాను” అని మహాత్ముడు హిందీభాషలో మహారాష్ట్రీయునకు సందేశము నొసంగెను.

(ల. ప్రె. శ్రీ ప్రెస్.)

బువారో ఘనముగు స్వాగతము

రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు వచ్చుట ఆమరుకు మహాత్ముని సందర్శించుటకు అవకాశమునుండి బువారు బయలుదేరిరి. సి. రాజగోపాలాచారి, గంగాధరరావు, దేశపాండ్య, జయరాంబాను దొలభరాం, మహాదేవదొయిగార్లు మున్నగువారు దారిలో మహాత్మునికలుగుకొనిరి. జవాలోగూడ ఘనముగు స్వాగతి యిచ్చబడెను. బువారో ఒక విశాల నట పృథు చాయ నువారు విశ్రమించిరి.

కమలాదేవిగారి ప్రచారము

బువారో మోహరల్ (బొంబాయి) కమలాదేవిగార్లు మున్నగువారు మహాత్ముని కిడ్నాపి చెల్లిరి. కమలాదేవి నారీమయగార్లు మున్నగు యువకసంఘ నాయకులు నవసారీలో ఒరగనున్న యువకసంఘసభనువెళ్లెను. అక్కడనుండి జిల్లావ్యవస్థాపిని బొంబాయికేగవలెనని బొంబాయి రాష్ట్రీయ యువకసంఘసభ 22 వ తేదీని అహమదాబాదులో జరిగినది. ఈస్థగలో బొంబాయిలో జరుపదలవినసభను నిలిపివేయవలెననియును సత్యాగ్రహమునూర్చి తీవ్రముగా పనిచేయవలెననియును ఆసభలో తీర్మానింపబడెను.

కమలాదేవిగారు: బొంబాయి రాష్ట్రీయునందంతటను సంచారముచేసి నలంటిరులుచేర్చుటకు ప్రచారముకావించెదను. స్త్రీలు హెచ్చుమంది నలంటిరులుగా చేరదరని కమలాదేవిగారు నమ్ముచున్నారు. సత్యాగ్రహమున పాల్గొనుటకు సమ్మతించెదవారిని ఒకవర్షముగాను, ప్రచారము చేయుటకు సమ్మతించెదవారిని మరి మొకవర్షముగాను చేర్చెదరు. శిక్షనొసంగటకు స్త్రీలకు పురుషులకును ఒక్కటిదే మే యేర్పరపబడును. అందులకు సమ్మతించని స్త్రీలకు ప్రత్యేక శిక్ష మేర్పరపబడును. సబర్బరీ ఆశ్రమమునందు స్త్రీలకు శిక్షనొసంగట

నలంటిరులుగా చేరగోరెడు స్త్రీలకు సబర్బరీ ఆశ్రమమునందు శిక్షనొసంగటకు యేర్పాటుచేయబడెను. 10 మంది నలంటిరులుగా చేరగానే శిక్షాప్రారంభింపబడును. 18 వందలకు తక్కువ కానట్టియు 50 యేండ్లకు మించనట్టియు వయసుగల స్త్రీలు మాత్రమే చేర్చగోరవలెదరు. ఈకాళకు దాదాభాయిగారి మనసురాలు కుర్చు దుచేయగారు నియామకురాలుగా నందుచు, నలంటిరులుగా చేరగోరెడు స్త్రీలు తండ్రి భర్త లేక సంరక్షకుడు వీరిలో నెవరియొద్ద నుండియైన అనుమతి పత్రమును గొనిరావలెను. విడ్డలను పోషించవలసిన బాధ్యతగల స్త్రీలు దరఖాస్తులను పంపగూడదు. అందులకు తగిన యేర్పాటు చేసినపిమ్మట దరఖాస్తు పంపవచ్చును. వారు ఆరోగ్యవంతులుగా నుండవలెను. పురుషులకు విద్యాపీఠమునండిట్టి శిక్షా యోగవదుచున్నచో ఆట్టి శిక్షణయే స్త్రీలకుగూడ నొసగవచ్చును.

ద్రవిడ రాష్ట్రమున సత్యాగ్రహము

సి. రాజగోపాలాచారిగారు మహాత్మునితో సంభాషించిరి. ఏప్రిలు నెల 6 వ తేదీని అచట సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు మహాత్ముడు సమ్మతి నొసంగెను. ఏప్రిలు నెల మొదటి వారమున జరుగనున్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభకు సంఘ సభ్యులును సత్యాగ్రహమునందు చేరగోరెడువారందరుగూడ ముఖ్యముగా రావలెనని రాజగోపాలాచారిగారు ప్రకటించిరి.

సింధులో సత్యాగ్రహము

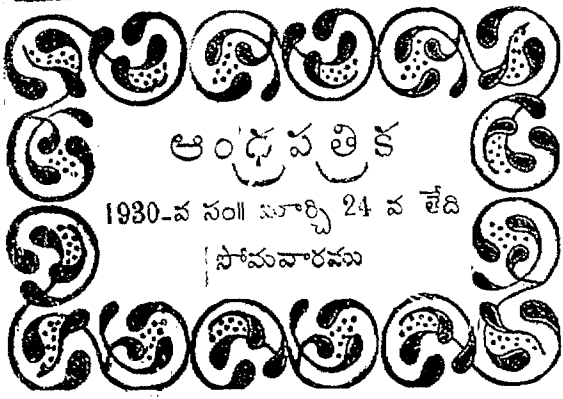
జయరాంబాను దొలభరాంగారు సింధుదేశమున సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకునుగూర్చి మహాత్మునితో సంభాషించిరి. ఈనెల 29 వ తేదీని సింధురాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగను.

మధ్యరాష్ట్రములలో సత్యాగ్రహము

పండిత జవహర్లాలుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద త్వరలోనే మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘసభ జరుగను.

మహాదేవ దోయిగారు

మహాదేవ దోయిగారు నిన్నుబువారో మహాత్ముని సందర్శించి అటనుండి నూరతుకు బయలుదేరిరి.

మహాత్ముని విజయయాత్ర

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యయాత్ర నిరాటంకముగ కొనసాగుచున్నది. దార్జిలింగ్ నుండి కలకత్తా వరకు, ప్రథమ సత్యాగ్రహదళము సత్య అహింసా ధర్మములను విప్లవముగ నిర్వహించి, కీర్తిగాంచుచున్నది. జాతీయవిద్యయొక్క శ్రేష్ఠత ఈ సందర్భమున వెల్లడియయ్యెను. గుజరాతు విద్యాపీఠము నందలి విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయులును సత్యాగ్రహ సంరంభమున పాల్గొనుచు, దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికి జాతీయవిద్య ఎటుల యుపయోగపడునో వ్యక్తపరచుకొనిరి. పురుషులును స్త్రీలను గాక, స్త్రీలు గూడ సత్యాగ్రహ సంరంభమున పాల్గొనుటకు అహమహామికులు జూపుట, ఎచదగిన విషయము. దాదాభాయి నారోజీగారి మనమరాలగు కుర్చడ్ బాయిగారును, అంబాలాల్ శరభాయిగారి కుమార్తెయు తమను సత్యాగ్రహదళమున జేర్చుకొనవలయునని, వేడియండిరి. వీరుగాక ఆశ్రమస్త్రీలు కస్తూరి బాయిగారి నాయకత్వముక్రింద బయలుదేరి ఉప్పు సత్యాగ్రహమును త్వరలో ప్రారంభించెదరు. ప్రథమ దళమునందు, మహాత్ముడు స్త్రీలను జేర్చకపోయినను, వారు పిమ్మట జేరుట కెట్టి యభ్యంతరము సూచి యుండలేదు. సబర్కత్తి ఆశ్రమమునందు స్త్రీలకు శిక్షణ గలపడును. ఆశ్రమస్త్రీలును, నారోజీగారి మనమరాలును శిక్షణ గలపెదరు. స్త్రీలు జేరుటకు వలసిన నియమములు నిరూపింపబడెను. కమలాదేవి ఛటోపాధ్యాయగారు, స్త్రీ సేవకురాండ్రును జేర్చుటకు మహాత్మునియనుమతి పొంది, ఉత్సాహముతో పనిజేయ నెంచిరి.

మహాత్ముడు జంబునరమునుండి అమద్ అను గ్రామమునకు బోయి అక్కడనుండి బువా అను గ్రామమునకు వెడలెను. పిమ్మట సామన్తిగ్రామమునకు బోయెను. నేడు మానవతదిన మగుటచే, మహాత్ముడును, సత్యాగ్రహ దళమును సామన్తిలో విశ్రాంతి వైకొనెదరు. మహారాష్ట్ర దేశ మీ సమయమున గాంధీ మహాత్మునికి మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడుట, శుభచిహ్నము. మహారాష్ట్ర ప్రముఖులు గాంధీ మహాత్ముని అమద్ కు బోవుదారిలో దర్శింపగ, మహారాష్ట్ర దేశమునందలి ఇరు షత్రుముల వారును ఏకమై తమ విభేదములను మానుకొని, స్వరాజ్య సంరంభములో పాల్గొన నిశ్చయించి నందుకు, మహాత్ముడు వారి సభిసందించి, మహారాష్ట్ర మీసమయమున ప్రాముఖ్యస్థానము బడయునను సమ్మకమును వెలిబుచ్చెను. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు

అహమ్మదాబాదులో గూడి తీర్మానముల గావించుటతో తృప్తిచెందక మహాత్ముని స్వయముగ సందర్శించి, సత్యాగ్రహ మార్గములను గ్రహించిరి. అడవుల పన్నులను నిరాకరించుటకు కొందరును, ఇతరపన్నులను నిరాకరించుటకు మరికొందరును, మహాత్ముని అనుమతిని కోరిరి గాని, ప్రస్తుతము ఉప్పుపన్నుపైనే ఎల్లరు తమదృష్టిని నిగుడింప వలయునని, మహాత్ముడు కోరెను. ఇతరపన్నులను స్వరాజ్య సిద్ధికి పిమ్మట నయినను పూర్తిగ దొలగించుటకు వీలుండదు. ఉప్పుపన్ను నటులగాక, పూర్తిగ దొలగింప వీలగును. అందుచే ఉప్పుపన్ను నీ సమయమున తొలగింప గలుగుచో, బీదలబరువు తొలగి, వారి జన్మ స్వాతంత్ర్యములు రక్షింపబడునని మహాత్ముడు నుడివెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యులు గాంధీమహాత్ముని జంబునరమునందు సందర్శించి తమ సందియములను దెలుపగ, స్వచ్ఛందభటుల లభికముగ లభించుచో, అన్నిప్రదేశములలోను ఒక్క పర్యాయమే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవచ్చుననియు, వీరిసంఖ్య తక్కువ గ నుండుచో అందరును ఒక్కప్రదేశమునకే వెడలి సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుట మేలనియు, మహాత్ముడు హిత వాసగెను. గాంధీమహాత్ముడు ఆజ్ఞా నొసగినపిమ్మటనే, సత్యాగ్రహము ప్రారంభమగును. మహాత్ముడు అరెస్టగుచో, సత్యాగ్రహము వెంటనే ప్రారంభమగును. ఒకవారము రోజులలో, మహాత్ముడు గమ్యస్థానముజేరి, ఉప్పు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించును. మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడుచో, దేశమంతయు సత్యాగ్రహ రంగముక్రింద మారుట నిశ్చయము. మహాత్ము నింతవరకు నిరసించుచున్నవారును, నిండించుచున్నవారును, తమ విమర్శనములను మానుకొనిరి. మహాత్మునియును తమ యుద్యమము నాశీర్వదించుట శుభచిహ్నమని, మహాత్ముడెంచుచున్నాడు. వివిధపక్షములవారును, మహాత్ముని యుద్యమముపట్ల ప్రత్యక్షముగ నోరొత్తుముగనో తమసమ్మతి గనుపఱచుచున్నారు. ఉప్పుపన్నును తొలగింపవలయునను కేక భారత శాసనసభలోగూడ ప్రతిస్పందించినది. స్త్రీలు, బాలురు, వృద్ధులీ సత్యాగ్రహమున పాల్గొన ముందుకు వచ్చుచున్నారు. తమ సమ్మతి కనుబటచుటకు వందలకొలది గ్రామోద్యోగులు తమవదపుటకు రాజీనామానిచ్చి, సత్యాగ్రహ సంరంభమున పాల్గొన సంసిద్ధత జూపుచున్నారు.

మహాత్మునియాత్ర ఉప్పుసత్యాగ్రహము నిమిత్తము ప్రారంభమయినను, భారతదేశము నావరించిన వివిధప్రశ్నలను పరిష్కరింప గలుగుచున్నది. మహాత్ముని హితవు ననుసరించి, అస్పృశ్యులను తమతోగలసి గూర్చుండనిచ్చి గజేరాప్రజలు సోదర భావమును గనుపఱచిరి. నిరాడంబర జీవనపువైఖరి, మహాత్మునియాత్రవలన తెలిసినవచ్చుచున్నది. గ్రామోద్యోగుల రాజీనామాలు, దేశస్వాతంత్ర్యము నిమిత్తము స్వల్పలాభములను త్యజించు టెటులో తేటపరచుచున్నవి. ఇప్పటి మితవాదు లంగీకరింప కున్నను, వీరి నాయకుడగు, కీ॥ శ్రీ గోళ్లకే మహాశయుడు, విన్నపము లొకవంకను, పన్నుల నిరాకరణముతోగూడిన సత్యాగ్రహ సాధనవేరొకవంకను సక్రమాందోళనలో భాగములే యని, అంగీకరించి యుండెను. ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరుపనియెడల,

సప్తయిలను తా మంగీకరింపజాలమనిచెప్పి, ఆర్థిక చట్టము నిదివరకు భారతశాసనసభ్యులు నిరాకరించి యుండలేదా? మహాత్ముడు తలపెట్టిన కార్యము, అక్రమముని దెలుపుట కెట్టి కారణము గనుపింపదు. మితవాదపత్రిక యగు సర్వెంట్యు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక, హార్డింజి ప్రభుత్వమువారు, గాంధీమహాత్ముడు డక్షిణాఫ్రికాలో ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహమును ఆమోదించి, మహాత్మునికి తోడ్పడియుండి రనియు, అట్టిసత్యాగ్రహమునే మహాత్ముడు హిందూదేశమున ప్రారంభించినపుడు, వారిపై ప్రభుత్వము ఆగ్రహము జూపుట పాడిగాదనియు, నిర్బంధ ప్రయోగములవలన మహాత్ముని యుద్యమము త్వరితగతి వ్యాపించుననియు, తేటపరచి యుండెను. వల్లభాయి పటేలు గారి నిర్బంధము వలన ప్రజలలో గలిగిన మహాత్మాహామును ప్రభుత్వము వారు గమనించి, మహాత్ము నింతవరకు నిర్బంధింపలేదని యూహింపవచ్చును. పటేలుగారిపై ప్రయోగింపబడి ఇంకను అమలులోనున్న యుత్తరువును మహాత్ముడు ధిక్కరించినను, మహాత్ముని నిర్బంధింపలేదు. ఇట్టి సహనభావ మెంత కాలమునిలచునో చూడవలయును. సత్యాగ్రహమును తాము విరమించుటకు, వలసిన నియమములను మహాత్ముడు సూచించియే యుండెను. ప్రభుత్వమువారు వానిని సఫలపరచి, మహాత్మునితో సమాధాన పడుట వివేకమగును. అంతియగాని, మహాత్ముని నిర్బంధించుచో, దేశమునంతను నిర్బంధింపవలసి వచ్చును. దేశనాయకుల సందరను నిర్బంధింపవలసి వచ్చును. హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికార మొనగవలయునను నుడవులు మరల ఇంగ్లండులో బయలుదేరుచున్నవి. సూతనముగ నేర్పడిన పార్లమెంటరీ సంఘమువారి విషయమై ముచ్చటించిరి. పార్లమెంటు సభ్యులగు జేమ్సు మాల్లేగారు హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుట యవసరమని ముచ్చటించిరి. కాని ఈ విషయమై ఆలస్యము జరిగిన కొలదియు, పరిస్థితులు విషమమగును. సమాధానావకాశము తొలగుట సహజము. బ్రిటీషు దృక్పథ మెటులున్నను, మహాత్ముని యుపదేశానుసారముగ భారతీయులు తమ కర్తవ్యమును ఆచరించుట యవసరము. ఆంధ్రదేశ మీ సమయమున ఇతర రాష్ట్రములకు వెనుకబడదని విశ్వసించ వచ్చును. గుజరాత్ రాష్ట్రమునకు పిమ్మట, ఆంధ్రరాష్ట్రమే ముందడుగు వైచునని మహర్షి సాంబమూర్తిగారు చెలిపిన యభిప్రాయము సార్థకముగాక మానదు. ఆంధ్రదేశ సర్వాధికారియగు దేశభక్త మెకటప్పయ్యగారు జంబునరమునుండి తంతివార్త సంపుచు, ఆంధ్ర మండలము లన్నియు సత్యాగ్రహసంసిద్ధత జూపవలయుననియు, మహాత్ముని ఆజ్ఞ యయినపిమ్మటగాని, వారి నిర్బంధమునకు పిమ్మటగాని, సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలయుననియు, ఎచ్చరించిరి. వీరి ఎచ్చరిక సఫలమగు ననుట కెట్టి సందియముండదు. నేడు మహాత్ముడు తిరుగుచున్న తావులన్నియు, పవిత్రతగాంచుచున్నవనియు, అలనాడు శ్రీరాముడు నడచిన తావులన్నియు పవిత్రస్థలములుగ నెంచబడినటులనే భావితరములవారు మహాత్ముడు కాలిడిన ప్రదేశములను యాత్రాస్థానములుగ పరిగణించెదరనియు, పం

శ్రీ మోక్షాల్ నెహూగారు దెలిసిన విషయములు
అతిశయోక్తులు గావు. ఘోరదేశము పవిత్రవంత
మై తన రారగలదు. మహాత్మునికను నిర్బంధించక
పోయినను, వారియారకు సంబంధించిన సినీమా
పటములను ప్రతిరాష్ట్రమునందును నిషేధించు
చున్నారు. ఇంతకుపూర్వము, బొంబాయి ప్రభు
త్వమువారును, సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు
ను తమతమ రాష్ట్రములలో నిషేధములను నిషే
ధించిరి. పంజాబు ప్రభుత్వమువారుగూడ వీరిమాగ్గ
ము ద్రొక్కి తమరాష్ట్రములో నిషేధపు టుత్త
రపు గావించినటుల నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి.
మిగిలిన రాష్ట్రముల ప్రభుత్వములు గూడ
యీదారి త్రొక్కిన వింతగాదు. మహాత్మునిపట
ములను చూడకున్నను, ప్రజలు మహాత్ముని ఉప
దేశములను తిలకించుచునే యున్నారు. ఇట్టి నిర్బం
ధములు వారి కార్యదీక్షను పెంచుటకే తోడ్పడ
గలవు. మహాత్ముడెంతటి శ్రమకు లోనగుచున్నను,
పూర్ణారోగ్యము ననుభవించుచున్నాడను వార్త
భారతీయుల నానందింప జేయకమానదు. వారిదృఢ
సంకల్పమే శారీరకశ్రమను చాటజేయ గలుగు
చున్నది.

మహాత్మునకు విషయము గలుగు గాక!

నేకగుప్తగారి కేసు తీర్పు

నేకగుప్తగారికి రంగూను మేజిస్ట్రేటుగారు
పరిశోజులవిడిచియున్న విధించుట జూడ, తగిన
కేసు లేదని యే గ్రహింపవచ్చును. వారితీర్పు
జూచిన, యిట్టియభిప్రాయమే గలుగక
మానదు. ఇట్టి నిర్ణయపు కేసుకొరకు, కలకత్తా
కార్యరేషను అధ్యక్షుని కలకత్తానుండి రంగూనుకు
స్టీమరులో గొంపోయి వారిని ఆయాసపెట్టుటజూడ,
లా ఆర్డరుల పేరుతో భారతదేశ నాయకులెట్టి
యిబ్బందులకు లోనగుచున్నారో యూహింప
వచ్చును. నేకగుప్తగారు కేసులో వాదించుటకు
గాని, బామినిచ్చుటకుగాని, నిరాకరించి, ఆత్మగౌర
వమును నిలుపుకొనిరి. ప్రాసిక్యూషను పక్షము
వారి అల్పత్వమును వెల్లడిజేయగలి
గిరి. నేకగుప్తగారు రంగూనుకు ఉపన్యాసముల
నిచ్చుటకు వెడలియుండలేదు. వారు ఆరోగ్యము
నిమిత్తమై సముద్రయానము గావించి, తిరిగివచ్చు
సమయమున రంగూనులో నిచ్చిన స్వాగతములకు
జవాబుగ నుపన్యాసపరిపాదించెను. వీరు యీరిని
మూడు ప్రసంగముల గావించిరి. మొదటిప్రసంగము
నందు రాజద్రోహమేమియులేదని, మేజిస్ట్రేటుగా
రెంచిరి. మిగిలిన రెండు ప్రసంగములం దయినను,
నేరముక్రిందికి రాదగిన వాక్యము లెవ్వియు గనుపిం
పవు. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు న్యాయముగ విలిపించిన
సాక్షు లందరును, తమ కెట్టి రాజద్రోహము వీని
యందు గనుపింపలేదనియు, ఉప
న్యాసము వలన, తమ కెట్టి భీతియు గలుగ
లేదనియు, సాక్షుమిచ్చిరి. నేకగుప్తగారు చెప్పిన
సంగతులెవ్వి? బర్మానులు కాంగ్రెసులో జేరవలయు
ననియు, దేశస్వాతంత్ర్యము లభింపకముందు బర్మా
ఇండియానుండి విడిపోగూడదనియు, బోధించిరి. బర్మా
క్షేమము గోరువారెల్లరును ఈసంగతులనే బోధించి
యుండిరి. బర్మా గవర్నరుగారు, బర్మాను పరాధీన
తిలోనుంచి హిందూదేశమునుండి వేరుజేయవల

యునని తలపెట్టియుండుటచే, నేకగుప్తగారు వారి
తలంపుకు భంగము కలిగించినందుకు, అధికారులు
ఆగ్రహచిత్తు లగుట వింతగాదు. మేజిస్ట్రేటుగారి
తీర్పునందు నేకగుప్తగారి ప్రసంగములలో కొన్ని
వాక్యములు రాజద్రోహ పూరితములనియు, మరి
కొన్ని వానికి చేరువ నున్నవనియు, సూచింప
బడెను. మేజిస్ట్రేటుగారునను, దీనిని తీవ్రమగు
కేసని ఎంచజాలమనిరి. నేకగుప్తగారు దౌర్జన్య
మును పురికొల్పి యుండలేదని, వీ రంగీకరించిరి.
రంగూను డెయిలీ న్యూస్పత్రికలో ప్రచురింపబడిన
వృత్తాంతమునందు, ఉపన్యాసమందలి తీవ్రపదము
లు తొలగింప బడెననియు, మిగిలిన ప్రసంగము
పలుచన గావించబడె ననియు, మేజిస్ట్రేటుగారు
సూచించిరి. దీనినిబట్టి పత్రికా వృత్తాంతము ప్రకా
రము, ఎట్టి నేరము జరుగలేదని విదితమగుచున్నది.
మేజిస్ట్రేటుగారు పోలీసు రిపోర్టుల వైననే ఆధార
పడిరిగాని యివి సరియైనవా గావాయని విచా
రింపరయిరి. మీరామిక్కిలి పత్రికలవృత్తాంతమును
వీరు అధిక్షేపించిరి. నేకగుప్తగారికి జబ్బుగ నుం
డుటచే, వారు తీవ్రప్రసంగము గావించి యుండుట
సహజమే యని, మేజిస్ట్రేటుగారు భావించుట, ఎంత
వింతయో దెలుప నక్కరలేదు. జబ్బుగనుండి ఒక
లెరుంగక, నేకగుప్తగారు ప్రసంగించిరి, వీరి
యభిప్రాయము కాబోలు! ఏది ఎటులున్నను,
పదిరోజుల శిక్ష విధించుటబట్టి, నేకగుప్తగారు నేర
మొనర్చిరి, మేజిస్ట్రేటుగారు రయినను లోలోపల
సమ్మియుండరని తలంపవచ్చును. నాయకుల ప్రసంగ
ములకన్నను, యిట్టి పరిహాసాస్పదమగు కేసులవలన
ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షుల తీరినిభంగము వాటిల్లుచున్నది.
గాంధీ మహాత్ముడును, వీరితో కలిసి యాత్ర సలుపు
చున్నవారును, నేకగుప్తగారి కేసు తీర్పుని, నవ్వు
కొనుట వింతగాదు. హిందూదేశపు పరపతి మహా
త్మునివలనను కాంగ్రెసువలనను తగ్గె నని, అధి
కారులు తెలుపుట మామూలయినది. భారతశాసన
సభ్యులగు ఆర్థరు మూయగారటుగాక, వీరికన్నను
ప్రభుత్వ వాణిజ్యశాఖయే ఎక్కుడు బాధ్యురాలని,
మొన్నటిదినము సూచించిరి. నేటివార్తలలో శ్రద్ధా
నందుని కుమారులగు ప్రొఫెసరు ఇంగ్రాగారిని రాజ
ద్రోహనేరముక్రింద నిర్బంధించినటుల గన్నట్టును.
వీరు పూర్ణస్వరాజ్య దినోత్సవ సమయముననిచ్చిన
యుపన్యాసమునకుగాను నిర్బంధింపబడిరని తెలియు
చున్నది. వంగదేశ శాసనసభలో బడ్జెట్టు విచా
రణసందర్భమున, నిర్బంధవిధానముగూర్చి చర్చిం
చుటకు కోతతీర్మానము చేబడెను. కాంచుటెబిలు
సమావేశపు ఏర్పాటు నంగీకరించుచో, ప్రాసిక్యూ
టు జేయవలసిన యవసరము దప్పనని, హాంమెం
బరుగారు ప్రసంగించిరి. దీనినిబట్టి, కాంచుటెబిలు
సమావేశపు ఏర్పాటు నంగీకరింపక, తక్షణ స్వాతంత్ర్య
సిద్ధి గోరువారు శిక్షింపబడుదురని అర్థమగు
చున్నది. కారాగృహ పరిపాలన సందర్భమున
జేయబడిన కోత తీర్మానమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు
చు, కారాగృహములు త్వరలో ఖుయిదీలతో నిండు
నని ప్రభుత్వమువారు యూహించుచున్నటుల, సర్
పి. సి. మిత్తరుగారు చాటిరి. బెంగాలు ప్రభుత్వము
వారు నిర్బంధప్రయోగమునే శరణ్యముగ నైకొన
నెంచుచో, వారి సంకల్పము విఫలముగాకమానదు.
నేకగుప్తగారు త్వరలో కారాగృహ నిర్బంధవిము
క్తులై సత్యాగ్రహోద్యమమునందు వంగదేశమును
ముందుకు నడిపెదరని నమ్మవచ్చును.

అన్నపూర్ణయ్యగారు: స్వేచ్ఛలు డివిజను సౌకర్యములు
ఎన్నివిధముల గోరినను, లా మెంబరుగారు
అన్నపూర్ణయ్యగారికి స్వేచ్ఛలు డివిజను సౌకర్య
ముల నొసగ వీలులేదని, చాటుచున్నారు. మొదట
అన్నపూర్ణయ్యగారు అడుగలేదు గాన, అట్టి సౌక
ర్యముల నొసగ వీలులేదని, లా మెంబరుగారు రిది
వరకు జెప్పిరి. మొన్నటిదినము, అన్నపూర్ణయ్య
గారి కిట్టి సౌకర్యముల నొసగవలయునని, న్యాయ
వాది శ్రీరామమూర్తిగారు రడిగినటుల మేజిస్ట్రేటు
గారు సూచించిరి, లా మెంబరుగారు జెప్పిరి. అయి
నను అన్నపూర్ణయ్యగారితో సంప్రతించి, న్యాయవా
దిగారు రడుగలేదు గాన, అట్టి సౌకర్యములను మేజిస్ట్రేటు
గారు నొసగలేదట. ఎవ్వరడిగినను, ఈసంగతి మేజి
స్ట్రేటుగారి నోటీసుకు చేబడినపుడు, వారేలవీనినొసగి
యుండలేదో తెలియదు. మేజిస్ట్రేటుగారిటులగావించక
పోయినను, ప్రభుత్వమువారిందుకు బూనుట కసినపు
ధర్మమై యుండెను. ఇన్ని పర్యాయములు శాసన
సభ్యులీ విషయమును ప్రతిపాదించు చున్నపుడు,
లా మెంబరుగారు రిందుకు బూనకుండుట చోద్యము.
అన్నపూర్ణయ్యగారు రడుగలేదను కారణ మొక్క
టియే, లా మెంబరుగారికి ప్రధాన ప్రతిబంధకముగ
దోచుచున్నది. ఒకవేళ వారడిగినను, సౌకర్యముల
నిచ్చేడివారు గారని, లా మెంబరుగారి ప్రత్యుత్త
రము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. అన్నపూర్ణయ్యగారు
రాజద్రోహ నేరముక్రిందనేగాక, దౌర్జన్యమును
పురికొల్పు రాజద్రోహ నేరము క్రింద శిక్షింపబడిరి
గాన, వారి కెట్టి సౌకర్యముల నిచ్చుటకు వీలులేదని,
లా మెంబరుగారు దెలుపుచున్నారు. అన్నపూర్ణయ్య
గారిని దౌర్జన్యనేరము క్రింద ప్రాసిక్యూటు చేసి
యుండలేదు. వీరిపై నారోపింపబడిన నేరము,
సామాన్య రాజద్రోహ నేరముకన్న భిన్నమని
వాదించి, ప్రభుత్వమువారు జోక్యముకలుగజేసికొన
తని, లా మెంబరుగారు చాటుట జూడ, దేశభక్తుల
పట్ల ఎట్టి కఠిన్యము జూపబడుచున్నదో యూహింప
వచ్చును. అన్నపూర్ణయ్యగారు దౌర్జన్య పద్ధతుల
నామోదించని వారనియు, మహాత్ముని మార్గమును
ద్రొక్కువారనియు, ఎల్లరకు దెలిసిన విషయమే.
వారు కొన్ని చారిత్ర కాంశములను పేర్కొనిన
మాత్రాన, దౌర్జన్యమును పురికొల్పిరి చెప్పట,
విచిత్రము. సూతన కారాగృహ నిబంధనలు రాజ
కీయ నిర్బంధితుల కేమాత్రము ఉపశాంతి నొసగవని
యూహింపవచ్చును. వీరిపై దౌర్జన్యరోపణ గూడ
గావించి, ప్రత్యేక సౌకర్యములను నిరాకరింప
వీలగును. దేశారాధకు లిట్టికష్టములను సంతన
ముతో భరింపకమానరు. పరిపాలనావిధాన స్వభావ
మును ప్రజలకు గోచరింపజేయుటకుమాత్ర మిట్టి
సందర్భములు తోడ్పడకమానవు.

గాంధీ : ధోరూ

గాంధీమహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహ
మునకు, వారు కారణభూతులుగారనియు, ధోరూ
గారు సాక్షాత్ప్రముఖుల మార్గమును మహా
త్ముడనుసరించుచున్నాడనియు, హెన్రీ సాట్టు అని
వారు యీ వారముదిన నేషనుపత్రికలో వ్రాయు
చున్నారు. వీరి యూహకు ఆధారమేమి? ధోరూ
గారి గ్రంథములను గాంధీమహాత్ముడు
చదివి యుండెనట. అందు చే ప్రస్తుతోద్యమము
వలన గలిగెడి మంచికిగాని, దౌర్జన్యముగాని

భోరూగాలే కారకు లయ్యెదరని, వీరు వాదించు చున్నారు. మహాత్మాని శ్లాఘించుటకు వీరి కిష్టము లేక యిట్టి వ్రాతల వ్రాయుచున్నారని విటతమగు చున్నది. భారతీయులకు ఫలితము గావలయునుగాని కారకు లెవరో చెలిసికొనుటకు, వారు ఆతురము జూపుట లేదు.

నౌకాసమావేశము : మూడుజాతుల ఒడంబడిక

నౌకాసమావేశమునందు ప్రాన్యకును ఇటలీ కిని ఒడంబడిక గుదురుట దుర్లభమని ఎంచబడు చున్నది. ఈ రెంటిని వదలివైచుచో, అమెరికా, ఇంగ్లాండు, జపానులు మిగులును. మూడుజాతుల మధ్య ఒడంబడిక గుదుర్చుకొనుటెటులని, లండను ట్రైముప్రతిక చర్చించుచున్నది. కాని, చర్చలు తిరిగి జరుగునప్పటికి మూడుజాతులమధ్య నయినను ఒడంబడిక గుదురు నను సమ్యక్ము గనుపించదు. ట్రైముప్రతిక యాహాప్రకారము, దీనికిని పెక్కు యిబ్బందులుగలవు. ఒకవేళ యిది సాధ్యమయినను, నౌకా సమావేశమును జరిపిన యుద్దేశ్యము విఫలము గాక మానదు. లోకక్షేమమును గమనింపక, ఎవరిలాభమును వారు ముఖ్యముగ నెంచి పట్టుదల జూపునంతవరకు, ఆయుధ పీఠస్థనముగాని, ప్రపంచ శాంతిగాని గుదురుట దుర్లభమగును.

కార్డు ఖరీదు

ఉప్పలన్నును, కార్డుఖరీదును తగ్గింపవలయు నని, ప్రతిసంవత్సరమునను, భారత శాసనసభలో గోరుచునేయున్నారు. కాని, యిట్టి తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపక, బీదల కష్టములను నివారించుకొన్నారు. ఈమారు అసీగారు కార్డుఖరీదును తగ్గింపవలయునని గోరుచు భారత శాసనసభలో ప్రతిపాదించినతీర్మానమునకు బదులుజెప్పచు, ఇటుల గావించుచో తొంబదివేల రూపాయల తగ్గునని, సర్ బి. యా. మిత్రా గారు వాదించిరి. అసీగారి తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. ప్రభుత్వపు రాబడి ఎంత పెరిగినను, క్రొత్తపన్నులు విధించబడుచున్నను, బీదలకు మాత్రము ఉపశాంతి గలుగకున్నది.

శ్రీ శ్రీ కోపల్లి కృష్ణారావు పంతులుగారు

కోపల్లి హనుమంతరావు పంతులుగారి జనకులగు కృష్ణారావుపంతులుగారు కాలధర్మము నొందిరని వినుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. వీరు చల్లపల్లి సంస్థానమున దివానుగ పనిచేసి, మిగుల సమర్థతతో పాలించి యుండిరి. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాధ్యక్షులయ్యెను వీరు విశేషముగ తోడ్పడి యుండిరి. వీరి ఉదారస్వభావమును, విశాలాశయమును మిగుల ప్రశంసాపాత్రములు. వీరికి శ్రీమహా విష్ణువు ఆత్మశాంతి నొసగుగాక యని కోరుచు, వారి కుటుంబమువారికి మాసానుభూతి సందర్భము చున్నారము.

యువరాజు

8వో (క్యాంపు) మార్చి 22:—ప్రిన్స్ ఆఫ్ వెల్సుగారు నేడు బెల్జియం కాంగోకు వెళ్లిరి. వారు మంచి శహాశ్రయమును కలిగి యున్నారు. (రూటరు)

మాన్య (బయోమెడ్యుంట్) నచ్చేవారము ఇంగ్లాండునకు మరల వెళ్లెదరు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభ

28 వ తేదిని గుంటూరులో జరుగును

ఏప్రిలు మొదటివారమున సత్యాగ్రహము ప్రారంభ మగును

కార్యదర్శి కాశీశ్వరరావు, దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగార్ల ప్రకటనలు

జంబుసారు, మార్చి 22:—దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు యిట్లు తంజివార్ల సంపుచున్నారు:— రాష్ట్రములలో కాసనోల్లంఘనము బహుళ: ఏప్రిలు మొదటివారమునందు, లేదా యిలాలోపుగనే ప్రారంభించబడును. ఆంధ్రదేశములో వివిధజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములను తమ జిల్లాలందు యొప్పట కాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించుటకు వీలగునో వెంటనే నిర్ణయింప గోరుచున్నాను. మరియు వాలంటీరీదళములను సంఘీభవెనెత్తి మహాత్ముడు ఆజ్ఞ యొసంగినవెంటనేగాని లేదా వారు ఆదేశయిన వెంటనేగాని ఉప్పుకాసనోల్లంఘనము గడంగుటకు తయారుగానుంచవలెను రాష్ట్రమంతటసంబంధించిన కాసనోల్లంఘనవిజయయాత్రగూర్చి మున్ముందు సమాచారము ప్రకటింపబడును.

కాశీశ్వరరావుగారి ప్రకటన

బొంబాయి, మార్చి 24:—ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘము ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— ఆంధ్రదేశ కాంగ్రెసు సంఘపు ఆత్మసవర సమావేశము గుంటూరులో 28 వ తేదీన జరుగును. ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానములను ఆములు జరుపుటకు తన శ్రయత్నములగూర్చి యోచించుటకు యీసభ జరుగును. సభ్యులందరూ తప్పక రావలెనని ప్రార్థన. ప్రత్యేకముగ నోటి నుటపంపుటకు వ్యవధించారు.

సాంబమూర్తి గారు బొంబాయి పౌరులను

పాచ్చరించుట

“శ్వరలో సమిష్టి కాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించబడును. భారతీయులు ప్రాతావసర సమయమున దేశమత ఋణము దీర్చుకొనజాల కుందురను మాట పడకుండురగాక.” అని శ్రీ బులును సాంబమూర్తి గారు చౌపాటితీరమున నేటు జమ్మలాల బజారుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో పాచ్చరించిరి. దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు మాటలా జెప్పిరని ఆలీఖాను గార్లు ప్రజలందరి యుద్ధమున స్వాతంత్ర్యసమరమున దుముకవలెనని ప్రబోధించిరి. (ప్ర. పే)

ఆంధ్రరాష్ట్రములో సత్యాగ్రహ దీక్షావలంబన ప్రచారమునకై

కొండ వెంకటప్పయ్య,

అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు గార్లు

ఈదిగువ నుదాహరించిన ప్రకారము

సంచారము చేయుదురు.

27-3-30:—గుంటూరునుండి మచిలీపందరుకు. సాయం కాలము మచిలీపందరులో బహిరంగసభ.

28-3-30:—మచిలీపందరునుండి బెజవాడకు, బెజవాడలో సాయంకాలము బహిరంగసభ.

29-3-30:—బెజవాడనుండి రాజమహేంద్రవరము. రాజమహేంద్రవరములో సాయంకాలము బహిరంగసభ.

30-3-30:—రాజమహేంద్రవరమునుండి ఏలూరునకు. ఏలూరులో సాయంకాలము బహిరంగసభ.

31-3-30:—ఏలూరునుండి సత్యాగ్రహశ్రమము సీతానగరము.

1-4-30:—సీతానగరము నుండి విశాఖపట్టణమునకు. విశాఖపట్టణములో సాయంకాలము బహిరంగసభ.

2-4-30:—విశాఖపట్టణమునుండి బరంపురము

3-4-30:—సాయంకాలము బరంపురములో బహిరంగసభ.

4-4-30:—బరంపురమునుండి-నెల్లూరునకు.

5-4-30:—సాయంకాలము బహిరంగసభ.

6-4-30:—నెల్లూరునుండి-గుంటూరునకు.

తదుపరి చిత్తూరుపండులములోను రాయలసీమలోను సంచారముగూర్చిన కార్యక్రమము ప్రకటింపబడును.

బొంబాయి } కొండ వెంకటప్పయ్య.
23-3-30 }

ఆంధ్రదేశము

కాసనోల్లంఘనము

మహాత్మాజీగారిని జంబుసారు గ్రామములో ఈనెల 22 తేదిని సందర్శించి ఆంధ్రరాష్ట్రములో సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములను గూర్చి మనవిచేయగలిగితిమి. మరియు ఆంధ్రదేశమునందు సత్యాగ్రహము ఎప్పుడు ప్రారంభింపవలెనో దానినిగూర్చి వారిసలహాను గైకొంటిమి. తాము ఏప్రిలు 5 వ తేదికి దండిగ్రామమునకు చేరి ఉప్పును తయారుచేసెదమనియును అందుకు ప్రభుత్వమువారు తమను నిర్బంధింపవచ్చుననియును అట్లు తమరిని నిర్బంధించిన విషయము వినినతోడనే అన్ని రాష్ట్రములలోను అన్ని జిల్లాలలోను సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపవలసినదనియును వారు సెలవిచ్చిరి. ఒకవేళ ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించకపోయినయెడల సందర్భములను బట్టి సత్యాగ్రహమును సర్వత్ర ప్రారంభించుటనుగూర్చి సం దేశము పంపెదమనియును అట్లు సం దేశము వినినతోడనే సర్వరాష్ట్రములలోను సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపవలసి న ద ని యు ను వక్కాణించిరి. కాబట్టి అతిత్వరితముగనే బహుళ: ఏప్రిలు నెల మొదటివారములోవలనే సర్వత్ర సత్యాగ్రహము సాగింపవలసి వచ్చుట స్పష్టము. కావున ఆంధ్రరాష్ట్రములో అన్ని జిల్లాలలోను శాంతిసైనికులను శీఘ్రముగ సమకూర్చుకొని వారికి వలయు శిక్షణ యొసంగి తమతమ జిల్లాలలో ఉప్పు తయారుచేయుటకు తగినస్థానములను నిర్ణయించుకొని శాంతిసైనికులకు భోజనవసతుల నేర్పరచి వైద్యచికిత్సకు సహితము తగిన ఏర్పాటులు చేసి ఈ శాంతిసమరమును నిర్వహించుటకు వలయు ద్రవ్యముగూడ సమకూర్చుకొని సర్వసిద్ధము కావలయును. ఈ ప్రయత్నములు అన్ని జిల్లాలలోను అత్యంతత్వరితముగ పూర్తి గావించవలయునని వేడుచున్నాను.

మరియును నేనును శ్రీయుత కాశీశ్వరరావు గారును ఇందు ప్రకటించిన ప్రకారము వివిధ జిల్లాలలో సంచారము చేసెదము గాన అప్పటికి ఆజిల్లాలలో శాంతిసమరమున పాల్గొనుటకు సంసిద్ధులైన సత్యాగ్రహులను సాధ్యమయినంతమందిని సమావేశపరచి మేము వారితో ముచ్చటించుటకు అవకాశము కలుగజేయగోరుచున్నాను. మరియు సత్యాగ్రహము సాగించుటకు నిర్ణయించుకొన్న స్థానమును గూర్చియును తక్కిన ఏర్పాటులను గూర్చియును కావలసిన సంజాయిషీ అంతయును సిద్ధముగావింప గోరుచున్నాను. మేమువచ్చిననాడు ఆయాపట్టణములలో బహిరంగసభలను సమావేశము చేయింప గోరుచున్నాను.

బొంబాయి } చిత్తూరిపవలెను:
23-3-30 } కొండ వెంకటప్పయ్య.

ఇండియన్ ఫ్రైనాన్సు ఆర్డుస్ సవరణ
ఇండియన్ ఫ్రైనాన్సు ఆర్డుస్ 7 సెక్షనును తీసివేసి
జలయోగము క్లాసును జరిపి చేయవలెనని పండిత నీలకంఠరావునుగా
ప్రతిపాదించిరి. కాని వ్యవస్థాగారు తగిన సమాధానము చెప్పలేదు.
చార్జ్ సవరణ నుపసంహరించుకొనిరి.

చక్కెరపై పన్ను

ఈ 6-0-0, ఈ 5-8-0, వండి ఈ 4-8-0, ఈ 4 0-0 కు పన్నును తగ్గించవలెనని హాజీ ఆర్డరును హాజీ గారు ప్రతిపాదించిరి. సరత్ చంద్రప్రభుగారు 5-0-0, 4-8-0 కు తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించుచు సవరణ ఆమోదించబడినచో చక్కెర పరిశ్రమకు సహాయము కలుగుననియు, ముందు 5 సంవత్సరములలో చక్కెరదీగుమతి యగుటకు బదులు ఎగుమతి యగుచుండుననియు హాజీగారు చెప్పిరి. విద్విక్ ముక్తార్ సింగుగారు సవరణను ప్రతిఘటించిరి.

ప్రభుత్వమువారి జబ్బాబు

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ముచ్చటించుచు ట్రాన్స్ బోర్డు విచారణ సంఘము ఈ విషయమును సమగ్రముగా విచారించుననియు ప్రస్తుత మేమి యుచేయలేరనియు ఫో బార్ని వ్యవహారము చెప్పిరి.

వెండిపన్ను తీసివేయుట

వెండిపై పన్నునువేయరానని ఫజల్ రహిమతుల్లాగారు సవరణను ప్రతిపాదించినవిషయముల పట్ల సమాప్తి యయ్యెను. శేఖర వారిసవరణను గూర్చి చర్చ జరుగును.

ఆత్మగౌరవసంఘమువారు-సత్యాగ్రహ

ఉద్యమము

జే. యస్. కణ్ణప్ప గారి ప్రకటన

మద్రాసు, మార్చి 21:-దావిడ్ ప్రతిక రిసంపాదకులు ను ఆత్మగౌరవసంఘమునకు చేరిన ప్రముఖ నాయకుడను ఆస్ జే యస్ కణ్ణప్పగారు యిక్రింది ప్రకటన గావించుచున్నారు. ఆత్మగౌరవసంఘమునకు చేరినవారు 1000 మంది లక్షాకాసనోల్లంఘనము చేయుటకు సంసిద్ధులై యున్నారని యస్. వి. లింగంగారు చేసిన ప్రకటనకు ఏలాటి ఆధారములేదు. ప్రకటనలో ప్రచురింపబడిన రీతిని ఆత్మగౌరవ సంఘమువారు సత్యాగ్రహహిమమును సందిద్దులై యున్నారనుట నిజముకాదు. సంఘపు ప్రముఖ నాయకులు మహాత్మాగాంధీగారి సత్యాగ్రహ ఉద్యమము పట్ల విశ్వాసములై యున్నారు. ఎస్. వి. లింగంగారు గావించిన ప్రకటన ఆతని స్వంత బాధ్యతపై గావించబడినదే కాని సంఘమువారివైన గావించబడినదికాదు.

హిస్ ఎక్సలెంటు హౌసెస్
ది నైజామ్ గారంటిడ్
స్టేట్ రైల్వేస్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లండులో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది.)

ప్రకటన

భద్రాచలమున శ్రీరామనవమి పుత్సవమునకుగాను 8 వ తరగతి యాత్రికులు పోయి తిరిగి వచ్చుటకుగాను చవుకదైన రిటరక్ టిక్కుట్టు.
ఈ రైలు మార్గముందు మెయిలులోగాని, పోస్టుబస్ బండ్లలోగాని పోవు 8 వ తరగతి ప్రయాణీకులకు రానుపోను 2 ప్రయాణములకు గా 1 1/2 చార్జికి టిక్కుట్టు 1980 వ సంవత్సరము మార్చి 25 వ తేది మొదలు ఏప్రిల్ నెల 7 వ తేది యాదినకు ఉదాహరించినట్లు యివ్వబడును.
మొదటినుండి కడవరకు పోవుబండ్లలో ఏయూరిసుండిగాని లేక ఒక జనీవ్ టిక్కుట్టు ముగాగాని బద్రాచలములో ఉద్దవరకు.
లోకల్ బండ్లలో ఈ రైలుమార్గములో నురుమైళ్లకుపైగానుండునట్టి ఊరి భద్రాచలమునకును.
మళ్ళి గమనింపు:- నురుమైళ్లుగాని అందుకు తక్కువ నుండినప్పటికిని కూడ టిక్కుట్టు పైమేరకు యివ్వబడును. ఈ సంగతి జర్నీలు, 101 మైళ్లకు తక్కువ నున్నప్పుడు 101 మైళ్లకు టిక్కుట్టు యివ్వబడును.
101 మైళ్లకు సమ్యుతించి యాదిగవ కడవరచిన చార్జికి సంబంధించినది. రూ 2 12 0
యాదవ తరగతి మెయిలులో 2 6 0
ఈ రిటరక్ టిక్కుట్టు ఏప్రిల్ నెల 20 వ తేది రాత్రి 12 గంటలకు తిరుగుప్రయాణమునకు ఉపయోగించుకొనవచ్చును.
చిల్ల కన్నీయల్ అనుమతిని మానేజర్లు అఫీసు, ఇ. యమ్. బర్కా, కిక్వడరాబాదు చీఫ్ కమర్షియల్ మానేజరు. (కక్క-ను)

చెన్నపురి శాసనసభ

న్యాయశాఖను గురించి చర్చ

దావాల పరిష్కారమున కాలస్యము

సభవారు నిరసించుట

మద్రాసు, మార్చి 24:- చెన్నపురి శాసనసభవారి యుదయము తిరిగి సమావేశమైనపుడు న్యాయశాఖ డిమాండుపై నింకను చర్చజరిగెను.

ఉప్పినాపామిగారు స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖయందు ప్రభుత్వమునా రవలంబించుచున్న విధానమును విమర్శించుటకు గాను సివిలు సెక్రటరీల డిమాండునందు ఈ 100 లు తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, బినామి మంత్రివర్గము, రాజకీయములలో చాల అని నీతికరమైనదని నడిపిరి. మంత్రివర్గము బినామియైనపుడు, ప్రతిపాదనకు గూడ బినామియని గ్రహింపవలెను. ఇట్టి అనినీతికరమును ప్రవర్తననుగించి ఆలోచించువనిని, జస్టిసుపక్ష నాయకుడగు బి. మునుస్వామినాయుడుగారికి వదిలివేసెదను. మంత్రివర్గమున, స్వలాభముకొరకు దుర్వినియోగ మొనర్చుచుండే ప్రాతినిధ్యము లేని మహమ్మదీయు, క్రైస్తవ, నిమ్మ బాగులవారి ప్రాతినిధ్య మొనగటకుగా నీ నామినేషనులు ఏర్పరుపబడెను. కాని, మహమ్మదీయ క్రైస్తవులకు ప్రాతినిధ్యము లేని జిల్లాబోర్డు లింకను పెక్కులుగలవు. నామినేషనుల కేయులులో, మంత్రి, తన పక్షమువారి ని, మిత్రులను సంతుష్టి పరచుటకు గాను, ప్రజాశ్రేయస్సును, ప్రజాన్యాయమును త్యాగ మొనర్చుచుండెను. ఇట్టి చర్యలచే స్థానిక స్వపరిపాలనను, ఇదివరకెన్నడును ఊహింపజాలంత, అనినీతికరమును స్థితికి వచ్చెను. ఎన్నియో తాలూకాబోర్డులు ఉపాధ్యాయులకు శీతము లాసగకపోవుటచే వారు బోర్డులలో వ్యాజ్యములు వేయవలసి వచ్చుచున్నది. పాఠశాల గృహములకు అద్దె చెల్లింపకపోవుటచే గృహములయజమానులు వ్యాజ్యము వేయుచున్నారు.

స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల తగాదాల సందర్భమునను, నామినేషనుల సందర్భమునను, ప్రభుత్వమునా రవలంబించుచున్న అనినీతికరమును విధానము, అసహ్యముగనున్నది. తమ యభిమానులు ఎన్నికలయందు విజయమును పట్టికుటకు కల్పించుటకు గాను, స్థానిక సంఘముల సహకారములలో ఎన్నికలను, ఇష్టమువచ్చినట్లు రద్దుచేయుచున్నారు.

డా|| సుబ్బారాయుడుగారు:- ఆసమయమున మీరు నాతోగూడ మంత్రిగ నుండిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు:- కాని మహమ్మదీయములందెపుడును సంప్రదించలేదు. అట్టిచర్యను మేము నిరసించితిమి. ఈవిధముగ మంత్రిగారు, ప్రవర్తించినపుడు వారియుత్తరవులకు వ్యతిరేకముగ సభజరిపి, ఎన్నికలు జరుపబడిన కొన్ని సంస్థలకు యందు మంత్రిగారు నోరుమూసుకొని యూరకొనవలసినవచ్చెను. ఆత్మగౌరవముగలవారెవరు సటిస్థితిని సహించియుండరు.

డా|| సుబ్బారాయుడుగారు విమర్శకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, రంగనాథ మొదలియారుగారు రుదహరించిన తాలూకాబోర్డులు ధనాభావముచే ఉపాధ్యాయులకు వేతనము లాసగలేదనియు, అంతియగాని దురుద్దేశముతో గాదనియు నుడిపిరి. రంగనాథ మొదలియారుగారు విమర్శించినవిషయములు, వారు నాతోపాటు మంత్రిగనున్నపుడుగూడ జరిగెను. నేనపుడు వారితో సంప్రదింపకపోయినపుడు వారు తమపక్షానికి రాజీనామా నొసగవలసియుండెను. కాని వారు రులుంచేయలేదు. కనుక నాచర్యంలో వారికి గూడ బాధ్యతగలదు.

పిదప సవరణను వోటునకుబెట్టగా పిగిపోయెను. 17 గరు ఆవకూలముగను 40 మంది ప్రతిపాదముగను సమ్యుక్తులనొసగిరి. జస్టిసు పక్షమువారిలో కొందరు తటస్థముగనుండిరి. మరికొందరు ప్రతిపాదముగ వోటుచేసిరి.

పిమ్మట డిమాండు అంగీకరింపబడెను.

సమాకారబోధనా తరగతులు

వసంతవాడలోకలుగోఆపరేటివు యూనియన్ వారిచే జరుపబడుచున్న మూడవసమాకారబోధనాతరగతి 26-8-1980 తేది బుధవారము 11 గంటలనుండి నల్లూరు గ్రామములో సమాకారపరపతిసంఘము ఆఫీసునందు జరిపబడుచున యూనియనులోని సంఘాధికారులు మొదలగు గుమాస్తాలును గుమాస్తాబ్రయినింగు పొందువారును తప్పక దయచేయ బ్రార్థితులు.

సామవేదం సత్యనారాయణ మూర్తి

నెల్లూరి.

11-వ పేజీ తరువాయి

బువాలో బహిరంగసభ

బువాలో యువకులు ఉత్సాహపూరితులుగా నూరుగాని పెద్దవాండ్లు సత్యాగ్రహమునకు ప్రతిపాదించుచు నూరుగాన అచటిసభకు హెచ్చుమంది రాలేదు. ఇతరసమయములందు ఒక పక్షమువారు పిలచిననుకూడ నేను వచ్చెదనుగాని యిది యుద్ధసమయము గుటచే ప్రతిపాదనకు మొకటి యుండినపుడు అట్టిసలమునకు నేను వెళ్లగోరను. నాకిచట సకలసౌకర్యములను జరుపబడెనుగాన అంతమాత్రమున నాకు సంతృప్తి కలుగదు. గ్రామాధికారి రాజీనామా నియ్యవలెను, నాకుభవము నొసగుటలో ప్రజలందరను గూడ భాగస్వాములు కావలెను. పెద్దలు వచ్చి నాతో నేలమాలబాడకూడదు? వారు నన్ను చూచి భయపడుచున్నారా లేక దొరతనమువారిని చూచి భయపడుచున్నారా. నేను ప్రతిపాదనను తీవ్రముగా ప్రసంగించుచుండినను ఉప్పు సత్యాగ్రహమును సలుపుటకు వెడలుచుండిననుకూడ దొరతనమువారు నన్ను అరెస్టుచేయజాలరున్నారు. నేనునుప్రగారిని కలకత్తాలో అరెస్టుచేసి రంగూను తీసుకొని వెళ్లి చివరకు దొరతనమునా కేమిజేరో తెలిసినదా? 10 రోజులు విడిబైదు వేసిరి. దొరతనము 1857 లో బలిష్ఠముగానుండెనా లేక 1980 లో బలిష్ఠము నున్నదా? 80 మంది వలంటీరులుండినపుడే వారు నన్ను అరెస్టు చేయజాలనిచో 80000 మందియున్నపుడు ఎటుల అరెస్టుచేయగలగుదురు? కావున నిర్భయముగా యెల్లవారు సత్యాగ్రహమున చేరవలెను. నేను విజయమును బడయగలిగినచో వారికి భూమిసీనుత్తమును, మామూతాదారుడు వారిని చాల గౌరవముగా చూచును. దొరతనమువారు చెరసాలకు పంపకుండు సోధించుటకు మాత్రమే పూనుకొనునెడల సత్యాగ్రహదళము వారు జయప్రదముగా నిలువగలుగుదురు. అపుడు దేశమునందంతటను సత్యాగ్రహము జరుప వీలగును. అట్టిస్థితిలో సత్యాగ్రహమునగూర్చి దొరతనమునకు ముందుగా తెలుపునట్టి మర్యాదనుగూడ మనము పాటించవలసరముండదు. అని మహాత్ముడు నుడివెను. సభలో మహాత్మునకు 100 రూపాయలు నొసగిరి. ఎందరు చందాని య్యు లేదని మహాత్ముడగుగా 8 మంది యి య్యు లేదని తెలిపిరి. వారు గూడ చందాని య్యుగోరెదను. నాకు ధనము సమృద్ధిగానే దొరుకునుగాని మీరందరను రాజీవడినచో నేను సంతసింతునని మహాత్ముడు నుడివెను. 28 వ తేదీని సాయంత్రము 4 గంటకు బువాలో జరిగిన బహిరంగ సభలో మహాత్ము డీరీతిగా ఉపవ్యసించి సామ్మికి బయలుదేరెను. (ఆ. ప్రె. శ్రీ ప్రె.)

* * * * *
సామ్మిలో ఘనమగు స్వాగతము

బహిరంగసభలో నుపన్యసించుట

మహాత్ముడు మన్నగువారు 28 వ తేదీ రాత్రికి సామ్మి చేరిరి. వెంటనే బహిరంగసభలో మహాత్ముడు ఉపన్యసించెను. అచట పెండ్లిండ్లు హెచ్చుగా జరుగుచుండుటచే హెచ్చుమంది సభకు రాలేదు. ఆగ్రామాధికారి రాజీనామానిచ్చినందులకు మహాత్ముడతని ప్రశంసించెను. “నీవు మనఃపూర్వకముగా రాజీనామా నీయకయితరుల బలవంతము చేతనే యిచ్చియుండియెడల దానిని 12 గంటలలోపున నే రద్దుపరుచుకొనుము. నేను అహమదాబాదునుండి బయలుదేరినప్పటినుండి 80 మంది రాజీనామాలనిచ్చిరి. వారిలో చాలమంది నిర్బంధముకలననే రాజీనామాల నిచ్చిరనియు అట్టివారు మరల రద్దుపరుచుకొనిరనియు పత్రికలలో ప్రకటించబడెను. అట్లు చేసినవారందరును దేశద్రోహులు. వారు మొదట రాజీనామాల నీయబసలేదు. భారతదేశమునందున్న 7 లక్షల గ్రామములలోని యుద్యోగలందరును రాజీనామాలనియ్యరు. నజరాతులో కొందరు రాజీనామాల నిచ్చిరి. ఇతర రాష్ట్రములవారుగూడ కొందరు రాజీనామాలనిచ్చియుండవచ్చును. పీఠ రాజీనామాల నిచ్చినను మానినను మనయుద్ధయమున కెట్టి నష్టమును కలుగదు. అని మహాత్ముడు నుడివెను. ఖరగు బహదరకును మరియొకరు వలంటీరులకును అస్వస్థత కలిగినది. నేడు మహాత్మునకు మానవ్రత ముగుటచే నేడుగూడ వారు సామ్మిలోనే విశ్రాంతిని గైకొనిరి. శేఖర 25 వ తేది ఉదయమున అటనుండి బయలుదేరి త్రాల్వా వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె. శ్రీ ప్రె.)

విదేశవార్తలు

ప్రపంచమునందలి గొప్ప దేశములలో నెల్ల

ఇండియా
యొక్క పరుల పరిపాలనకు
లోబడియున్నది

రాధాకృష్ణన్ గారి యువన్యాసము

(శ్రీ. ప్రె. వీమ్ సర్వీస్)

లండన్, మార్చి 19:—లివర్ పూలు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు ప్రాఫెసర్ రాధాకృష్ణన్ గారి గౌరవార్థము విదేశీకదాని నొసంగిరి. ఈసందర్భమున నుపన్యసింపుచు, రాధాకృష్ణన్ గారు హైందవపరిస్థితుల యధార్థతత్వమును వివరించిరి. ప్రపంచమునందలి యుత్పత్తి జాతులలో నెల్ల భారతీయులే పరుల పరిపాలన క్రిందనున్నారనివారు నొక్కివక్కాణించిరి.

పూర్ణస్వరాజ్యోదయము

ఇండియాలో నిపుడు ప్రాముఖ్యమును గాంచుచున్న పూర్ణస్వరాజ్యోదయమును రాధాకృష్ణన్ గారు సభ్యులకు ను బోధకమొనరించిరి. ఆసహాయవారులలోను బ్రిటీషు సంబంధమును బలవంతముగా తెంపుకొనవలయుననెడి విమర్శజ్ఞానము గల హైందవుడు లేడనివారునుడిరి. ప్రభుత్వవర్గములో “నేరో యొక్కరు” ఈలోగా మనము ఆధికారము చెలాయించెదముగాక” యనగా చెంటనే దేశీయులలో కొందరు “మనము సామ్రాజ్యము నుండి విడిపడెదముగాక” యనుచుండిరి. ఇదియే హైందవపరిస్థితుల యందలి రహస్యము. హైందవులపై జవాబునకు కొందరు తర్కముగా నీవిధముగా మరల బుట్టుచుండిరి:—అటులయినచో ఇండియా భూలోకనరకమై పోవును? హైందవులూరకుండుదరా? స్వర్గమును గాంచు ప్రయత్నములలో నరకమునకైన వెళ్లెదముగాని, ప్రస్తుతనిరంకుశ విధానమును నైపజాలము” అని వారు నుడువుచుండిరి.

నాకాదళ నిర్ణయసభ

పరిస్థితులు మారలేదు

(వైరెన్)

లండన్, మార్చి 22:—నాకాదళనిర్ణయ సభాసభ్యులలో నేడెట్టిచూపులను గన్పట్టియుండలేదు. పారిసునుండి బ్రహ్మాండు, ట్యాగోర్ గార్లెత్తును వచ్చునని చెబుచు లేచు. ప్రధానామాత్యుడు నేటియుదయము రాజాగారితో సంప్రదించెను.

ప్రస్తుతవిషయ సమస్యను పరిష్కరించుటకై నెట్టిసూచనకైనను అంగీకరింపవలయునని ప్రాస్తు దేశమునుగాని, ఇటలీదేశమునుగాని బలవంతకెట్లు ప్రయత్నము జరిగియుండలేదని ప్రధానామాత్యుడు సీనర్ గ్రాండిగారికి చెలిపెను.

కామన్సునభలో

మెడిటరేనియన్ మహాసముద్రములో మల్లము నరికట్టుటకు హక్కు నొసంగునట్టి నూతన యోర్డాన్లను అంగీకరింపవలయునని యిష్టపడుచున్న ప్రధానామాత్యుడు నిన్నుకామన్సు సభలో కోరబడెను. అంతర్జాతీయ సభవారి నిర్ణయము నతిక్రమింపరాదని కోరబడిరి. అట్టితలంపే లేదని వారు మారుబల్గిరి.

అరబ్బుల రాయబారము

ఇంగ్లాండునకు పయనము

(హుటగు)

హిట్రాన్, మార్చి 21:—ఖాసీమోహగారి నాయకత్వము క్రింద, పాలస్తీను అల్లగుల విషయములో దర్శాత్తుల గాంచియుండిన విచారణ సంఘమువారి నివేదికనుగూర్చి అంగ్లప్రభుత్వమువారిలో అరబ్బుల తరపున ముచ్చటించుటకై అరబ్బుల రాయబార వర్గముండు లండనుకు వచ్చినమొదలున్నది.

తమ ప్రతినిధులకు అరబ్బుల తాహముతో పీఠోగము నొసంగిరి.

బొగ్గుగనుల చట్టము

(:o:)

కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి సవరణలు వీగిపోవుట

‘వచ్చే సంవత్సరము వసంతరతువులోగా బ్రిటీషు ఎన్నికలు మరల జరుగవు’

(బి. అ. వై. లె. సు)

టర్నీ, మార్చి 21:—సామాన్య భగలకు సంబంధించిన భాగములకు కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారు ప్రతిపాదించిన సవరణలు రెండును వీగిపోయినవి. ఒకటి 45 వోట్ల వలనన, రెండవది 50 వోట్ల వలనన వీగిపోయినవి. లిబరల్ పక్షమువారు తటస్థముగా నుండిరి.

వచ్చే మంగళవారమునాడు లిబరల్ పక్షమువారు తాము బొగ్గుగనుల చట్టమునెడల నవలంబింపవలసిన విధానమును మరల చర్చించెదరు. లిబరల్-లేబర్ పక్షముల కలయిక యసంభవమనియు, అట్టి తలంపే యుండి యుండలేదనియు ‘టైమ్సు’ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

మరియు, వచ్చే సంవత్సరము వసంతరతువు (ఆనగా మార్చి నెల) లోగా బ్రిటీషు ఎన్నికలు మరల జరుగుటకు మూడు పార్టీల వారికిని యిష్టము లేకుండుటయే కార్యక ప్రభుత్వము వారికి మిక్కిలి యనుమాలమున సంకతియని యాపత్రిక నుడువుచున్నది.

లేబర్ పక్షసభ్యుల నానాదేశ సంచారము

కల్నల్ వెజ్టివుడ్ గారి యనుభవములు

దక్షిణాఫ్రికాలోని హైందవులు

(బి. అ. వై. లె. సు)

లండన్, మార్చి 19:—సామ్రాజ్యము నందలి నానాదేశములయొక్క సిరిగతులను, సుసభ్యులను స్వయముగా పరీక్షించుటకై లేబర్ పక్షసభ్యులలో ముఖ్యులగు వారివల సామ్రాజ్యమునందంతులను సంచార మొనరింప మొదలైతియున్నారు. వీరిలో బ్రాక్స్, కమాండరు కెవ్వి, కల్నల్ వెజ్టివుడ్ గార్లను ముఖ్యులుగా చేర్చినవారు.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

కల్నల్ వెజ్టివుడ్ ఐక్యగారిజీవిత దక్షిణాఫ్రికానుండి ఇంగ్లాండునకు మరలి వచ్చియున్నారు. శ్రీవెస్టువారి లండను ప్రతినిధి వీరిని సందర్శింపగా, తమయనుభవముల వాతనికి చెలిపిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికిగాని, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారికిగాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దక్షిణాఫ్రికా హైందవ సమస్యను గరించి గట్టిగా వ్రాసిననే దక్షిణాఫ్రికా హైందవులకు విమోచనము గలుగగలదని కల్నల్ గారు నడిపిరి. వ్యాయబుద్ధి యింకనుపూర్తిగా యలవరచుకొని యుండని ప్రజల మధ్య నివసించుచుండుట వలన, దక్షిణాఫ్రికా హైందవులు నిష్పశుచునీతిలోనుండిరి. సామ్రాజ్యమునుండి దక్షిణాఫ్రికా విడిపడిననే తమస్థితి బాగుండునని యచటి హైందవులు తలపవచ్చును.

పిమ్మట కన్యాలలోని హైందవుల స్థితిని గూర్చి కల్నల్ గారు ముచ్చటించిరి. కన్యాలందలి పరిపాలనావిధానమువారి హైందవులను ఆశ్రికనులను కూడ నాదేశముయొక్క స్వపరిపాలనలో పాల్గొనుటకు సంసిద్ధులగునరకు నాదేశముయొక్క రాజ్యాంగ సూత్రములలో మార్పుగల్గనని తమకు దోచుటలేదని వారు నడిపిరి.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

అంతట కల్నలుగారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి తమయభిప్రాయమును చెలిపిరి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము ప్రజానాయకత్వమునకు కేవలము విరుద్ధము. కేవలనందలి ఆశ్రికనులకు సామాన్య యోజకపురామును లేకుండలేదుటకై పార్టీ గా ప్రభుత్వము వారు యీసాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును సాధకముగా నుపయోగింప జూచుట వలననే దీనబంధపులందరును ప్రజానాయకత్వమునకు హానికరమును నీసాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నరికట్టు వలసియుండును.

సిలీను హైందవ సమస్యనుగూర్చి మాట్లాడుచు, హైందవులకు హానికరమునూర్పులు దోసమోరునిఫాల్గులలో లేబరు ప్రభుత్వమువారు గాంచింప నవకాత మొసంగినందుకు కల్నల్ గారు తమవిచారమును చెలిబుచ్చిరి.

నైమన్ కమిషన్ నియామకము

సభ్యులందరును ఆంగ్లేయులుగానే యుండుటకు మోక్షోన్మాదుగా రేల నమ్మితినిచియుండిరి

మాజీజోన్సుగారు రహస్యమును బయటపెట్టుట

(బి. అ. వై. లె. సు)

లండన్, మార్చి 21:—కేవలము ఆంగ్లేయసభ్యులనే గల నైమన్ కమిషన్ యొక్క నియామకమును గూర్చియు యీ నియామకముతో కార్యక పక్షనాయకులను రామ్సే మేజ్ నాల్లుగారికి గలసంబంధమును గూర్చియు ముఖ్యరహస్యవిషయములను కొన్నింటిని పార్లమెంటు లేబరు పక్షసభ్యులగు మాజీజోన్సుగారు ‘వెస్ట్ మినిస్టర్’ పత్రికలో నొకవ్యాసమును వ్రాయుచు బహిరంగపరచి యున్నారు. నైమన్ కమిషన్ నియామకము మొట్టమొదటిసారి ప్రకటింప బడినపుడు మాజీ జోన్సుగారు ఇండియాలో సంగారము చేయుచుండిరి. పత్రికలో తాము కమిషన్ ను గూర్చిచదునగానే తత్సభ్యులుగా నియమింపబడిన లేబరుపక్షసభ్యులకు కమిషన్ నుండి తీసివేయవలయునని తమ పార్టీ నాయకులను బహిరంగముగా వేడియుంటిమని జోన్సుగారు నుడువుచున్నారు. కానివారి ప్రార్థన నిరాకరింపబడి యుండెను.

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని బలవంతము

తాము ఇంగ్లాండునకు మరలగనే లేబరు పార్టీలో న త్యంకప్రాముఖ్యులగువారు నైమన్ కమిషన్ నియామకము నందలి యాంతర్యములను తమకు చెలిపియుండిరి. కమిషన్ సభ్యులందరును ఇంగ్లీషునాడగనే యుండుట యుద్ధితుని మేజ్ నాల్లుగారికి దోషకపోయిననూ అపుడు ఇండియామంత్రిగానుండి యుండిన బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు బలవంత పెట్టుటచే వారి పృథ్విక తప్పివది కాదని తమకు చెలుపబడెనట. కమిషన్ సభ్యులలో సగముమంది హైందవులుగ నేయుండవలయునని లేబరు పక్షమువారు పట్టుబట్టి అట్లు జరుగనిచో తమపార్టీవారిని నైమన్ సంఘసభ్యులుగా నుండ నివ్వమని నుడువుచో బ్రిటీషు రాజకీయములలో క్లిష్టపరిస్థితు లేర్పడునని మేజ్ నాల్లుగారికి చెలుపబడెనట. నిలనన, ముందు లేబరు ప్రభుత్వమువారు నైమన్ కమిషన్ ను బోలిన కమిషనులను నియమించినపుడు కన్సర్వేటివ్ పక్షము (బర్మెన్ హెడ్డు పక్షము) వారును లేబరు పక్షము వారి వలెనే యాకమిషనులలో పాల్గొనుటకు నిరాకరింపవచ్చును.

ఫలితములను కార్యక ప్రభుత్వమువారు

రనుభవించుచుండుట

తమ వ్యాసమును మగించుచు, బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని విధానముయొక్క ఫలితములను నేను లేబరు ప్రభుత్వమువారను భవించుచున్నారని మాజీజోన్సుగారు నుడువుచున్నారు. వారపుడు కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి చేష్టలకు సహించియుండిరి. “ఇండియా యందలి సిరిగతులను బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుని కన్ను మెట్టివుడ్ బెన్ గారు చక్కగా గ్రహించెననో, లేదో, ముందుగాని తెలియదు. ఆ యోగియముగాని హైందవరాజకీయములలో నొక్కవిషయము మామే స్పష్టము. హైందవులందరి యొక్కయు విశ్వాసమును యింగ్లండ్ లో నేరాజప్రతినిధియు గాంచియుండినీరిని ఇర్విను ప్రభువు సాందియున్నారు.”

మీరట్ కుట్ర కేసు

నేరారోపణ స్పష్టికరింపవలయునని డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక కోరుట

(బి. అ. వై. లె. సు)

లండన్, మార్చి 21:—మీరట్ కుట్రకేసునీటికిని నీకయకుండుటను గాంచి, కార్యకపక్షసభ్యులు ఆకురకనొందిన నేయున్నారు. డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక తనప్రధానవ్యాసము వారిభావములనే ప్రకటించుచున్నది. మీరట్ కుట్రకేసు ప్రభుత్వసంతను పునఃపరిశీలనమొనర్పవలయునని యాపత్రిక డియామంత్రిని కోరుచున్నది. వ్యాయస్థాన విచారణతో లోజోక్యము కలుగజేసికొనజాలమని బెన్ గారు నుడివియుండిన నాస్తవమేయవను సిరిగతులయందలి మార్పులచే తామింటి లోక్యము కలుగజేసికొనుట యవశ్యమునూ యను విషయమును బెన్ గారు రాలించింపవలసి యున్నదని యాపత్రిక నుడువుచున్నది. నిందితులపైనే నేరారోపణను స్పష్టికరింపవలసినదియని విచారణను త్వరగా నడిపింపవలయుననియు బెన్ గారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెబుచుట యుద్ధితుని డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక నుడువుచున్నది.

దేశబంధు సి.ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

పూర్ణస్వరాజ్యతీర్థానము నామోదించినందుకు
ప్రశంసించుట

“మనము పూర్ణస్వరాజ్యమునే కోరవలెనని చిరకాలము క్రియలు చేసే దేశబంధు ఆంధ్రానుగారు నా కరిగించిరిగాని నేను మాత్రము పూర్ణస్వరాజ్యముకంటే ఆధినివేశస్వాతంత్ర్యమే శ్రేష్టమని నమ్ముచుంటిని. ఆంధ్రానుగారికి తెలిసినంత బాగుగా నాకు అంగ దేశమును గూర్చి తెలియున మాట నిశ్చయము. ఇటీవల ఆంధ్రానుగారు నా కొక లేఖవ్రాసిరి “నేను నిరంతరమును విముక్తులను గూర్చియే యోచించుచుండును. ఇట్టి విముక్తులను సమయములందు భావనలే ప్రారంభమగుచుండును. నేడు ప్రబలము మన పూర్ణస్వరాజ్య సత్యాగ్రహసమరము భారతదేశమునందు ప్రారంభమైనది. పూర్ణస్వరాజ్యమును కోరుటలో భారతకాంగ్రెసు మహాసభ చాల ప్రశంసనీయమైన పనిని చేసి నది. భారతదేశమునందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందొక భాగముగా నుండుటకు యెట్టి అవకాశమును లేదని నే నిదివరకే నిశ్చయించియుంటిని. అని ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి.

“ఆధినివేశ స్వాతంత్ర్య వియ్యబడనిచో భారతదేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బడయజాలదు. తక్కిన ఆధినివేశ ములకు గల గౌరవముల నన్నిటిని బడయజాలదు. అను సభిప్రాయముతోనే ఆంధ్రానుగారు యీ లేఖను వ్రాసిరి. అట్టి సమాన గౌరవమునగడు పద్ధతినే నేను ప్రభు అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును కోరితిని. అది సెరవేర లేదని 1929 లో నాకు విదితమగుటచే నేను పూర్ణ స్వరాజ్యవాదినైతిని.” మో. క. గాంధీ-ఎంగయిండియా 20-8-1930.)

ప్రకటన

ఈ మునిసిపాలిటీకి యీక్రింద వివరింపబడిన సామానులు సరఫరాచేయుటకు టెండర్లు కోరుచున్నాము టెండర్లు, ఈ దినవ సంతకముచేసి యుండు వారికి 29-3-30 లేదని సామంత్రం 4 గంటలలోపుగా, ఆ యా పద్ధతికనుక కనిన ప్రారంభ దిపాస్టితో చేరవలయును.

డిపాస్టి రూ

- (1) నేలబొగ్గు మునిసిపల్ వాటరుసర్కికు (బంగాళము, సింగరేణి) సరఫరాచేయుటకు 100
- (2) కిరిసివాయిట్ బొగ్గ తైలమును సరఫరాచేయుటకు 100
- (3) లాంతర్లు రిపేరుచేయుటకును, క్రొత్తవాల్లులు సరఫరా చేయుటకు 20
- (4) మునిసిపాలిటీలోనుండు యూనాసి, ఆయుర్వేద బొగ్గదళ కాలకు, యూనాసి ఆయుర్వేద మందులు సరఫరా చేయుటకు 100

మునిసిపల్ ఆఫీసు, ఏలూరు } మోతే నరసింహారావు
19 మార్చి 30 } చేర్చెను.

యంత్రముల ఏలము

జనరల్ నూపరిం టెండెంటు పి. డబ్ల్యూ. వర్క్-హెవ్ ఆండు స్టోర్సు మదరాసు వారి యుత్తరువుపై దిగువ వివరింపబడిన వస్తువులును, యింక మరికొన్ని వస్తువులును, యీ దిగువ సంతకము చేసియుండువారు 1930 వ సంవత్సరము మార్చి నెల 27 వ లేదా గురువారం మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు ప్రతిరోజును పి. డబ్ల్యూ. వర్క్-హెవ్ ఆండు స్టోర్సు, పాత జెయిల్ రోడ్డు వద్ద ఏలములో విక్రయించెదరు:—

3 రెండుఅడుగుల నేజిగలదియు, పెట్రోల్ తో నడుప తగినదియు క్రొత్త పెంచరి లోకొమోటోపుయింజనులు, 2 నెంబరు డైమండ్ రాక్ డ్రెస్సు, ఒక ఆప్టరుఆయిల్ యెంజిన్, పార్ట్ లిఫ్. డబుల్ బారెల్ మెగ్రివెడరు చేతి పంపు, 2 న్యూ మాటిక్ రాక్ డ్రెస్సులు, ఒక పంపుతో కూడిన ఆయిల్ యెంజిన్, నాలుగు చక్రములగల చిన్న బండిపై యెక్కింపబడిన ఒక గ్రాటింగ్ మిషనున్న, గుమారు 25 టన్లు తూకముగల యినుప ముక్కలు.

ది ముద్రాస్ నేల్సు అండ్ ఏజన్సీ కో,

గవర్నమెంటు తరపున ఏలము వేయువారు.

18, సింగన్న నాయక్ వీధి జి. టి. మదరాసు, టెలిన్ 2278. టెలిఫోన్ గాము ‘నేల్ ఏజన్సీ’

ఆల్బన్స్ భావము

గాంధీ మహాత్ముని వ్యాసము

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 20:—మహాత్మాగాంధీగారు తై శీర్షికతో నొక వ్యాసమును యీ వారము యంగయిండియా పత్రికలో గొట్టు వ్రాసిరి:—

ఇటీవల నేనుగూర్జరాదు రంగూనులో దారిమార్గముగా దిగిన బాటసారిగా బర్మా గవర్నమెంటువారిచే పరిగణింపబడిరి కాని, కలకత్తా కార్యోద్యమ అధ్యక్షుడైన యీ ప్రముఖుడు నేడు ప్రాసిక్యూషన్ చేయబడి రంగూనులో అరెస్టులో నున్నాడు. ఇంతకార్యక్రమముతో ప్రారంభింపబడిన యీ ప్రాసిక్యూషన్ వ్యవహారము విధిగా శిక్షతో తుడముట్టును. ప్రభుత్వమువారి ప్రాసిక్యూషన్ వ్యవహారముల విషయములో మనకుగల చిరకాలావధానమును బట్టి శిక్షనిధింపబడునని తప్పక యూహింపగలము. కాబట్టి ప్రభుత్వాధికారులందరూను యీ విషయములో కూడ బలుకుకొని యున్నారనుట స్పష్టము కొంచెము పెద్ద తలకాయలనన్నిటిని పడగొట్టవలెననియే వారి ఆంతరంగిక ఆలోచనలుగా నున్నవి. నిన్న వల్లభాయి పటేలువారు అయినది నేడు నేను గూర్జరాని వంతు వచ్చినది. రేపు మిగిలిన నాయకుల వంతు రాగలరు. గవర్నమెంటు వారికి రెండే గత్యంతరములు. ప్రజాభీష్ట మీ దేర్చవలెను. లేదా ప్రజలను వీడించవలెను. ప్రజాభీష్ట సంసిద్ధికి గవర్నమెంటువారు విముఖులై యున్నారు. కాబట్టి ప్రజాపీడనమే వారికి కర్తవ్యము. మరింతవేగముగా మరింత దీర్ఘముగా యీపీడనము జరుగును. ఇది మనకు మంచిదే, జాతి యందు వీర్యమున్న యెడల, ప్రజాపీడనము హెచ్చిన కొలంది యు, జనులలో సంచలనము కడలిక బాగుగా కలుగును. కాబట్టి నేను గూర్జరాదు అరెస్టు అయినందులకై వారిని నేను ఆభినందించుచున్నాను. (ఫ్రీ. ప్రె.)

The
Allenburys'
Foods.

బిడ్డలను పెంచుటకు
క్రమమైన పద్ధతి

భూలోకమందంతయు, కృతజ్ఞత గల తల్లి తండ్రులనుండి వేలవేలు యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చినవి.

ప్రతివారమును ఇండియాకు క్రొత్త సరకు వచ్చును.

అన్ని ఉగ్రాణములలోను, 2 మందుల ముద్దవారికడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd., London

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS.

Block E,
2nd Floor,
Clive
Buildings,
Calcutta.

‘బిడ్డలను పెంచుట, విచారణ’
అను మా ఇంగ్లీషు పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. ఉచితము.

ఉప్పు పంట-ఉప్పు పన్ను

గాంధీ మహాత్ముని వ్యాసము

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 26:—గాంధీ మహాత్ముడు యంగయిండియా పత్రికలో యీ క్రిందిరీతిగా వ్రాసెను:— ఉప్పుపన్నును ఉల్లంఘించుట ఎట్లు? అనుశీర్షిక క్రింద ఈక్రింది విషయములను వ్రాసిరి. ఉప్పులేదని యొకవిలేఖరి నాకు వ్రాయుచున్నాడు. ఈ దేశములోని పోర్చుగీసు పరగణాకు దమునుండి ఎంతపుష్పెన్నను దిగుమతి కావచ్చును. కాని 6 సరుకు బ్రిటిష్ సరిహద్దులు దాటగానే పన్ను నిరాకరింపబడుచున్నది. ఈ రీతిగానే యొకసలహా కలియావారునుండిమాడా నొకరిచే గూచింపబడినది. అవలూడా అధికారులే ఉప్పు తయారుచేయుటకు అధికారులై యుండినప్పటికిని పన్ను మాత్రములేదు. వీది ఎట్లున్నను జనసామాన్యముంతయు కాస నోల్లంఘనము చేయవలసి వచ్చినప్పుడు లవణకాసనము కంటే గులభమైన కాసన వింకొకటిలేదు.

కాసన ధిక్కారులను ఎదుర్కొనుటకు గవర్నమెంటు వారు మామూలు ధోరణిగా కట్టుదిట్టములు చేయుచున్నారు. ప్రతి పోలీసు ఉద్యోగిని (బొంబాయి రాజధానిలో) సాల్పు ఆఫీసరు అధికారము లొసంగబడినది. కాబట్టి యీ పోలీసు అధికారులు తమ శక్తికొలంది పనిచేయగలరు. కనుక, నిరపరాధులైన భారతీయుల రక్తమును యీ అధికారులు చిందించి తమ హస్తములను రక్తసిక్తములుగా నొనర్చికొనిన పిదప అప్పుడు లవణకాసనమును సవరించుటకై యొక విచారణ సంఘము నియమింపబడును. కాని, యీ మారు కాసనోల్లంఘనముయొక్క సంకల్పము ద్వివిధముగానున్నది. ఉప్పుపన్ను రద్దుచేయుటయేగాక బ్రిటిష్ శృంఖలములనుగూడ రద్దుచేయవలెను. బ్రిటిష్ నిరంకశత్వముయొక్క చిహ్నములలో యీ ఉప్పుపన్ను ఒకటిగానున్నది. ఉప్పు పన్ను తగ్గించుటకు గాని లవణకాసనమును సవరించుటకుగాని యీమారుగవర్నమెంటు వారు పూనుకొన్న మాత్రమైన యీ కాసనోల్లంఘనము ఆగ్రహము. కాబట్టి ఉప్పుపన్నును సంస్కరించుటకుపూనుకొనెడు వారందరూను తమచిట్టి యత్నమును మానివేసి యీ కాసనోల్లంఘనోద్యమమునందే చేరికడవరకు ఉద్యమములలో పని చేయవచ్చును ఉప్పుపన్ను రద్దు అయ్యెనరకైన పనిచేయవలెను. (ఫ్రీ. ప్రె.)

వేటు కొన్నిలునభ

రాండులేబిలు సభాతీర్థానము

ధిల్లీ, మార్చి 21:—రాండులేబిలుసభ 1930 ఆక్టోబరు 20 లేదా 21 గా జరుపవలెనని కోరుచు వేటుకొన్నిలుసభలో రామస్వామి మొదలియారుగారు ఉపపాదించిన తీర్మానమును గూర్చి మాటలాడుచు హెగ్ గారిట్లు చెప్పిరి:— ఈ తీర్మానమునుగూర్చి మాటలాడిన భారతీయ సభ్యుల యుపవాసాన ధోరణినిబట్టి చూడగా గవర్నమెంటువారు యీ రాండులేబిలు సభను త్వరలో జరుపరు అనియెడి భయము వారికి ఉన్నట్లు కన్పించుచున్నది. అట్టిభయము అవసరములేదు. గవర్నమెంటు వారి సంకల్పముతో ఏకీభవించుచునే యున్నది.

నైమను కమిటీనివేదిక యీ ఏప్రిలునెలలో ప్రచురింపబడును. అది ప్రచురింపబడిన కొలదికాలము వరకును నివేదిక విమర్శింపబడును. కాని, అనవసర కాలవారణము జరుగదు. ఈ సంవత్సరము హేమంతయుకుపులో బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సభ జరుగును కాని, భారతీయ ప్రతినిధి సభయొకటి ముందుగా ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారిచే జరుపబడును. ఇప్పుడు జరిగిన యీసభా చర్చయొక్క నివేదిక యావత్తును ఇండియా కార్యదర్శిగారికి పంపబడును.

ప్రభుత్వమువారు యీరాండులేబిలు సభను త్వరలో జరుపుటకే నిశ్చయించియున్నందులకు గాను యీ తీర్మాన ప్రతిపాదకులగు రామస్వామి మొదలియారుగారు ప్రభుత్వసభ్యుడగు హెగ్ గారిని అభినందించిరి.

అసెంబ్లీ సభవారు ముంక ప్రయాణ నిర్ణయచట్టమును, అధికారచట్టమును చర్చించుట ముగించి వేటుకొన్నిలుసభకు పంపినవేగాని, యీ వేటుకొన్నిలు సభవారు చర్చించవలసిన వ్యవహారములు ఏవియు ప్రస్తుతము లేదని ప్రభుత్వసభ్యులగు హబిబుల్లాగారు సభవారి కరిగించిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ నరసారావుపేట రేంజి ప్రాథమిక
పాఠశాలసంఘ ప్రథమసమావేశము
విద్యాప్రదర్శనము - నరసారావుపేట

పై సమావేశము ప్రదర్శనము ఈ సంవత్సరము మార్చి
15, 16 తేదీలలో నరసారావుపేట పురపాలకసమితి పాఠశాల
భవనమునందు జరుపబడెను.

తే 15-8-30 ఉదయము 8 గంటలకు ప్రార్థనలతో
సభ ప్రారంభమయ్యెను. గంటూరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా
తుల మ-రా-రా-శ్రీ జె. కృష్ణస్వామిచౌదరి యమ్. ఎల్. సి.
గారు కర్పూర మాతీకాలంకృతులై యధ్యక్షుని ముందుకరిం
చిరి. గంటూరుజిల్లా విద్యాశాఖాధికారిగారిగు మ-రా-రా-
శ్రీ డి. సదాశివరెడ్డి బి. ఎ. హాసన్ (Oxen) గారును,
కర్పూర మాతీకాలంకృతులై సభను ప్రదర్శనమును తెలుపుచు
వారు, ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాఠ్యాధ్యయలపట్ల మిక్కిలి సాను
భూతిని జూపుచు, ఇట్టి సమావేశములనుండి ఉపాధ్యాయులు
శేష్యులైనవని విషయములు వెళ్లులు గలవనియు, వానివల్ల
వారికి వెళ్లులభములు చేకూరగలవనియు కృపారసమొల్కు
పల్కులతో నువ్వనించిరి. అంతట సభ్యులందఱును ప్రదర్శన
భవనములం దుంచబడిన వస్తువు లన్నింటిని జూచి బీదలయ్యెను
ప్రాథమికపాఠ్యాధ్యయ లింత కత్తినంతలానుని సంపదించిరి.
తదుపరి సభాభవనమునందు పిల్లలు క్రమముగా బడికి వచ్చు
నట్లుచేయుటకు మార్గములు, ప్రాథమికపాఠశాలలలోని పుస్తక
ములు శిలబములు, ప్రస్తుత గ్రాంటువిధానము, పూర్వపు రిజిస్టరు
సిద్ధము మన్నుగు విషయములను చర్చించి అవసర మగు తీర్మాన
ములను స్థిరపరచిరి. అంతట శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెం
టుగారిగు చింతలచెట్ల కోటిశ్వరరావువంతులుగారు "గ్రామ
పునర్నిర్మాణము, ఉపాధ్యాయుని విధి"యను విషయమై ఉప
న్యసించిరి. దానితో ఉదయము సభ ముగిసెను.

తిరిగి మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సభ సమావేశమయ్యెను.
అప్పుడు మ్యూనిసిపల్ స్కూలు టీచర్లకు సంబంధించిన విష
యములు-బడి పూటలసంఖ్య, వేతనములు గ్రేడులు, బ్రాన్సు
ఫరు డిప్లీఫీట్లు, బాలుర ప్రమోషన్లు మన్నుగనవి చర్చింప
బడి అవసర మగు తీర్మానములు స్థిరపరచబడెను. పిదప కె.
వెంటురామశర్మగారు ఉపాధ్యాయుల విధ్యుక్తధర్మములను
ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట బాలబాలికలచే నృత్యగీతములు స్కా
టోకాచ్ ప్రదర్శనములను గావింపబడెను. అప్పుడు వచ్చినవారి
కల్లరకును ఫాటోదీయించబడిన పిమ్మట నాటకకాలయందు
కొండ టుపాధ్యాయులచే రామదాసునాటకము ప్రదర్శింప
బడెను.

మరునాడుఉదయము 8 గంటలకు సభ సమావేశమయ్యె
ను. అప్పుడు బోర్డుస్కూలు టీచర్లకు సంబంధించిన-గ్రేడులు
గృహములు, టీచర్ల సర్టిఫికేట్లకమాన్యుట, సెలవులు మన్ను
గు విషయములు చర్చింపబడి, అవసరమగు తీర్మానములు స్థిర
పరచబడెను. అంతట చిలకలూరుపేట రేంజి డిప్యూటీ ఇన్
స్పెక్టరుగారిగు మ-రా-రా-శ్రీ ఒంగోలు శ్రీనివాసరావువం
తులుగారు ప్రాథమిక విద్యయొక్క ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చి యుప
న్యసించిరి. దానితో ఉదయసభ ముగిసెను.

తిరిగి మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు అల్పాహారములైనపిద
ప ఎయిడెడ్ స్కూల్స్కు సంబంధించిన గ్రాంటులు, కాంపెన్సే
షన్లు, బడిగృహములు మన్నుగువిషయములు చర్చింపబడి
అవసరమగు తీర్మానములు స్థిరపరచబడెను. అంతట జిల్లా ఎ
డ్యుకేషనలు కాన్సిల్లు మెంబరుగారిగు రా. చంద్రమౌళిగారు
ప్రాథమికపాఠశాలలోపాఠ్యాధ్యయలు తమ పాఠశాల స్కూలు అభి
వృద్ధి పరచగలుగుదురో నూచించుచు ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట
ప్రదర్శనమునకు మంచివస్తువులు తెచ్చిన టీచర్లకు విద్యాధ్యయకు
సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వబడెను. అధ్యక్షులగు శ్రీ కృష్ణస్వామిచౌదరి
గారు ఒక వెండిదాసు తయారుచేయించి ప్రదర్శనవస్తువులు చే
సిన బతుల న్నిటిలో నుత్పన్నమైన దానికి ప్రతిసంవత్సరము
ఒసంగుమరని తెలియబడిరి. రామాంజ్ కో వారును ప్రతిసం
వత్సరము మంచివస్తువులు తెచ్చి మొదటి నాల్గుస్కూల్స్కును
నాల్గు ఐండివత్కము లిచ్చెదమని చెప్పిరి. ఈ సంవత్సరము దా
లయ్యు. యల్. సి. ఎమ్. హయ్యరు ఎలిమెంటరీ బాలుర
పాఠశాల కన్వెన్షనుకు పాఠశాల, ఈ స్కూలునకును, యు.
ఎల్. సి. యమ్. హయ్యరు ఎలిమెంటరీ బాలికా పాఠశాలకు
ను, ఏ. బి. యమ్. హయ్యరు ఎలిమెంటరీ బాలుర పాఠశాల
కును రావిపాడు ఆర్. సి. ఎమ్. పాఠశాలకును ఇవ్వబడును. అ
ధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమునందు ప్రాథమిక పాఠశా
లోపాఠ్యాధ్యయలపట్ల సానుభూతిని జూపుచు, వారు బడిపనిని
ఎక్కువగ్రహించి ఉత్సాహముతోను తేయవలె ననియు,
అధికారులకు ఎప్పుడు తృప్తికరముగా వారు పనిచేయుదురో

Painkiller

(PERRY DAVIS)

అత్యంతశక్తిక సమయములందు ప్రతి యింటను నుండ
తగినది.

వైన వ్రాయుటకు—గాయములు, క్రమములు, మొ
దలైనవాటివలన గలుగు పొట్టు, మంటలు నివారణకా
గలవు.

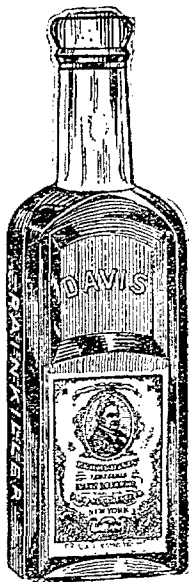
లోనికి పుచ్చుకొనుటకు—శేడి, దుచిగల నీటితో
లోనికి పుచ్చుకొనకగినది కడుపునొప్పి, తిమ్మిరివాయువు
శీర్షకోశముగొని వ్యాధులను బోగొట్టును.

ప్రతి ఒక సీసా వెంటను ఉపయోగించవలసిన పద్ధతులు
తెలుపబడును.

ప్రపంచమందు ఉన్న పావులలోను ౫౩ 90 సంవత్సర
ములనుండి యమ్ముబడుచున్నది.

DAVIS & LAWRENCE Co., Proprietors
NEW YORK.

Purushotamdas Hurjee and Son, Sole
agents 111 Nainapa Naick Street Madras.
137-139 Dadyseth Agiary Lane, Bombay.

అర్ధరాత్రివేళ

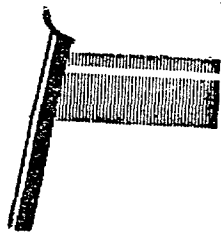
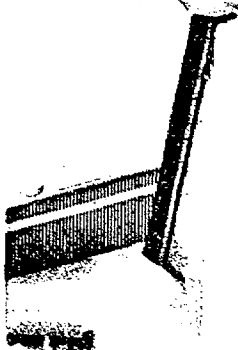

బిడ్డవడ్డు మొదలెట్టిన చేనేసని ఏమిటి?
ఉడ్ వార్డ్స్ గ్రేప్ వాటరును యిముము.
ఇది బిడ్డల అజీర్ణ నివారణియని బాగుగా
పేర్కొనబడినది. ఉడ్ వార్డ్స్ గ్రేప్ వాటరు
బాధను తొలగించి, బిడ్డను జోకొట్టి
నట్లు నిద్రపుచ్చును.

WOODWARD'S "GRIPE WATER"

బిడ్డల అజీర్ణమునకు, వె
క్కిళ్లు, త్రేపులు,
గుండెమంట, కడుపుబ్బ
ట మొదలైన వాటికన్ని
టికిని మంచి మందు.

W. WOODWARD LTD., LONDON, ENGLAND

అప్పుడు వారి మొఱులు తప్పక ఆలకింపబడునని చెప్పిరి. అంత
ట కొందఱు ఉపాధ్యాయులు వారు రచించిన కృత్యతానూ
చక పద్యములను జదివరి. పిమ్మట ఇతరకార్యములన్నియు విడి
చి బీద యుపాధ్యాయులనువని నాలించి విచ్చేసిన ప్రెసిడెంటు
గారికిని, జిల్లా విద్యాశాఖాధికారిగారికిని, అమిత శ్రమకొల్పి
తగిన ఫలహానిచ్చుచు ప్రోత్సహించిన సీనియర్ జూనియర్
డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారిగు మ-రా-రా-శ్రీ మహాకాళి వెం
కట్రామయ్య పంతులుగారికిని మ-రా-రా-శ్రీ అయ్యగారి
జగన్నాధరావు పంతులుగారికిని ఉపాధ్యాయుల మొఱు నా
లించి వీలయిన సహాయ మొనర్చెదమని, చెప్పిన తాలూకాబోర్డు
ప్రెసిడెంటుగారికిని, మ్యూనిసిపల్ చెయరునుగారికిని ప్రా
థమిక విద్యాభియానులగు నితరులకును కృతజ్ఞతాభివందనము ల
ర్పింపబడి కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

ఒక బ్రాహ్మణ బాలుడు తప్పిపోయెను
కే. ఆర్. రాజగోపాలరావు అను 12 యేండ్లబాలుడు
5 రోజులనుండి కన్పించుట లేదు. ఈబాలుడు గృహమును
వదిలి యెవలకో పారిపోయెను. ఇతడు కే.సి. రామచంద్రరావు
రాజమండ్రియందు నెటిల్ మెంటు ఆఫీసు ఉద్యోగి కుమారుడు.
బాలుడు 4 అడుగులు ఎత్తునను గోధుమ వన్నె కలిగి యుండు
ను. ఈబాలుడు యిల్లువదిలినపుడు నల్లలాగు పై ధోవతిని ధరించి
గీరల అంగిని ధరించియుండెను. తెలలో కత్రింపబడిన 8 అంగు
లముల పొడవుగల వెంట్రుక లున్నని ఎవరైనను యీబాలుని
చూచుట తలపించిన ఆపయమును క్రింద విలాసదాయనికి తెలి
సిన అట్టివారు క్రిందివిలాసదారుని కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురు.
ఆర్. వెంకోబరావు,
14, హనుమంతరావు కోవిలపేడి, తిరునల్లకేగడి, మద్రాసు

లాహోరులో బాబరు మేను అను పత్రికా సంపాదకుడు
డను నేపాసంగుగారికి అమృతసరు నెమన్సుజ్జిగారు మార్చి
17 వ తేదీన 121 ఎ నెక్కును ప్రకారము యావజ్జీవి ద్వీపాంతర
వాస శిక్షను, 124 ఎ నెక్కును ప్రకారము ఒక వత్సరము కఠిన
శిక్షను విధించియుండిరి. రెండు నెక్కులకు నేరములకును ఒకవత్స
రము కఠినశిక్ష విధించిన చాలునని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చ
యించిరి. (అ. 12.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం మాఛ్చి నెల 24 వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

విజయవాడపాము

మమల తెనాలి ౧౧ వ 45 కలది రు 12 8 0 13 4 0

సెల్లారెడ్డి ౧౧ దిల్ 42 ౧౧ 13 8 0 14 0 0

శ్రీధర్ ౧౧ దిల్ 46 ౧౧ 16 0 0 17 0 0

రామలూ ౧౧ 164 బస్తా 1-8 ౧౧ 8 0 0 8 12 0

అత్తలూ ౧౧ ౧౧ 19 0 0 20 0 0

2. ధాన్యము పవ్వలు

కలదులు బస్తా 1-8 ర 205 ౧౧ 12 12 0 14 0 0

సెల్లారెడ్డి ౧౧ దిల్ ౧౧ 16 0 0 17 0 0

తెనాలి ౧౧ దిల్ ౧౧ 14 0 0 16 0 0

శ్రీధర్ ౧౧ దిల్ ౧౧ 17 8 0 18 0 0

అలవలూ ౧౧ ౧ 195 ౧౧ 7 4 0 8 0 0

3. నూనెపప్పులు

మమలతూ ౧౧ 1-8 ౧౧ 110 0 0 118 0 0

సెల్లారెడ్డి ౧౧ 1-8 ౧౧ 14 0 0 19 0 0

శ్రీధర్ ౧౧ 1-8 ౧౧ 40 0 0 41-0-0

రామలూ ౧౧ 1-8 రు.95 విజయవాడ 90

అలవలూ ౧౧ 1-8 92 0 0 95 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

కలదులూ ౧౧ 1-8 100 0 0 108 0 0

కలదులూ ౧౧ ౧౧ 60 0 0 65 0 0

విజయవాడ (గుంటూరు) ౧౧ 1-8 98 0 0 108 0 0

ధనియలూ ౧౧ ౧౧ 1-8 28 0 0 38 4 0

శ్రీధర్ ౧౧ ౧౧ 1-8 రు 40 45

కలదులూ ౧౧ 1-8 రు 28 0 0 49 0 0

అలవలూ ౧౧ ౧౧ 1-8 ౧౧ 25 8 0 25 6 0

విజయవాడ ౧౧ 1-8 ౧౧ 28 0 0 38 0 0

5. ఇనుము

కలదులూ ౧౧ 1-8 ౧౧ 80 0 0 81 0 0

చిల్లర ౧౧ ౧౧ 24 0 0 30 0 0

కలదులూ ౧౧ ౧౧ 24 0 0 30 0 0

6. నూలు

నెం 20 దెన్ని సెంటిమెంటు ౧౧ 6 5 0

నెం 6 ౧౧ కలది ౧౧ 8 10 0

నెం 24 ౧౧ కలది ౧౧ 8 4 0

నెం 40 బాన్సురు 10 పా ౧౧ 9 6 0

నెం 20 ౧౧ రుబ్బలేడి ౧౧ 8 1 0

నెం 40 రుబ్బలేడి ౧౧ 8 5 0

నెం 4 దెన్ని నునీడు ౧౧ 8 4 0

44 బాన్సురు ౧౧ 4 12 0

7. లోహములు

నెం 100 కులం 1-8 ౧౧ 56 0 0 59 6 0

బాన్సురు ౧౧ 1-8 ౧౧ 21 18 0 22 0 0

నెం 1-8 18 12 9

చిల్లర ౧౧ 1-8 ౧౧ 241 0 0 248-0-0

రాగి ౧౧ 1-8 ౧౧ 827-0-0 830-0-0

8. రంగులు

అలవలూ కిల్లరలూ అలవలూ సింహమాద్య

౧౧ నీలిరంగు 1 రతి 0 10 0

౧౧ 14 రతులు 1 10 6

౧౧ 28 రతులు 1 0 9

౧౧ 55 రతులు 1 8 0

౧౧ 1 అండు 1 8 6

రంగులూ పాన్సురు ౧౧ ౧౧ ౧౧ 3 4 0

కాంగో ౧౧ ౧౧ 1 0 0

రంగు ౧౧ 1 2 0

బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్తాన్, లిమిటెడ్.

హెడ్ క్వార్టర్స్,

మద్రాసు.

ప్రాచీ ఆఫీసులు:—కుంభకోణం, మధుర, బెజవాడ.
ఫిక్స్డ్ డెపాజిట్లు

రు 10,000 ల వరకు వడ్డీ నూటికి రు 4 1/2 చొప్పున యున్నా, ఒకటి లేక రెండువరకు వత్సరములకు నూటికి రు 5 చొప్పున యున్నా వడ్డీ యివ్వబడును.

రు 10,000 లకు మించిన మొత్తమునకు నూటికి రు 5 చొప్పున యున్నా 1, 2 సంవత్సరములకు నూటికి రు 5 1/2 చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును.

సీజన్ డెపాజిట్లు

సీజన్ డెపాజిట్లు ఎక్కువ మొత్తములకు 8,6 నా సమయము ప్రత్యేక వడ్డీలపై పుచ్చుకొనబడును. వివరములు బ్యాంకువారికి దరఖాస్తుచేసి కనుగొనవచ్చును.

వాటా 1 కి రు 100/- ల చొప్పున నిర్ణయించబడిన 20,000 వాటాలను ప్రజలు నిర్ణీత సంఖ్యకంటె ఎక్కువగా కొనియిండుటచే, వాటాలేమియువారకదు.

సర్వరిధములైన బ్యాంకు వ్యవహారములు అంగీకరించబడును.

ఈ తీర్ ప్రత్యక్షతరములన్నియు కార్యదర్శిగారి పేర వ్రాయవలయును.

విద్యాసాగర్ పాండ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

31-3-1930 తేదివరకు మాత్రమే

సంవత్సరాది బహుమానము
60 నవలలు రు 25 లు మాత్రమే రు 65-0-0 వెలగల

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి అవ్యయనిధానము, ఆంధ్రపాఠకులకు ఆనందసంధానము, ఆంధ్ర గ్రంథాలయములకు అమూల్యప్రదానము కొరెనవారికి పుస్తకముల లిస్టు పంపుదుము.

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయం, పితాపురము.

బంగారముతో చేసినది

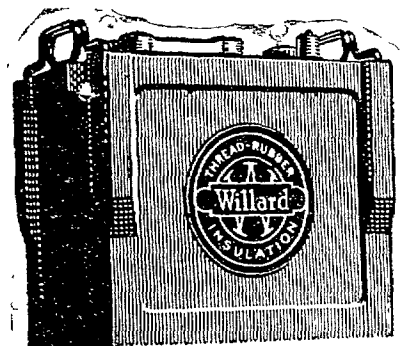
మ క ర ధ్వ జ ము (జర్తనీ)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు”

తులము గొట్టము రు 2. ర స శాస్త్రము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్నల్ డ్రగ్స్ స్టోర్సు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

Willard STORAGE BATTERIES

ముందు బేటరీ కావలసినవక్షమున తనంతతానే ఖ్యాతిని గడించిన “విల్లర్డ్” కొనుడు దీనినిగూర్చి సందేహము కలిగినయెడల మమ్ము నడుగ నవసరము లేదు. వాడుచున్నవారి నడిగి వారియభిప్రాయము తెలిసికొనుడు.

వివరములు, ధరలు

ఈదిగున అమృతదారుల మూలముగా కనుగొనుడు

ఆంధ్ర జిల్లాలలోని లేక యీ క్రింది సబ్-యేజెంట్లను కనుగొనుడు:—

ది మోటారు వేర్ హౌస్	ఆనంతపురం	మెసర్స్ రావు అండ్ బ్రదర్స్	గుంటూరు
ది గంజాం జనరల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ	బరంపురం	“ “	కృష్ణా
మెసర్స్ వి. జి. ఆస్క్విత్ అండ్ కో	బళ్లారి	మెసర్స్ కృష్ణా అండ్ సన్స్	కర్నూలు
మెసర్స్ బెస్ట్ అండ్ కో, లిమిటెడ్.,	కాకినాడ	ఆలాయ్ రెయిన్స్ సి యస్ ఎక్స్	విశాఖపట్నం

లేక

దక్షిణ ఇండియా సోల్ ఏజెంట్లుండి నేలుగ తెప్పించుకొనుట.

మెసర్స్ ది క్రామెస్టన్ యింజనీరింగు కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్,

పోస్టుబాక్సు నెం. 205 సెకండులైనునీచ్, మద్రాసు.

మేనేజర్లు:—బెస్ట్ అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలు

బెంగాలు శాసన సభ

రాజకీయ నిర్బంధముల నిరసనము

అధిక సంఖ్యచే నామోదించబడుట

కలకత్తా, మార్చి 21-నేడు శాసన సభలో చర్చ ప్రారంభించుటకు పూర్వము అధ్యక్షుడు గవర్నరువద్దనుండి వచ్చిన సందేశమును చదివెరి. గవర్నరుగారు నేడు సభలో ఉపన్యసింపవలసి యుండెనుగాని ఇండియా ప్రభుత్వము వద్దనుండి యందుకు సంబంధించిన విషయమున యేదో వార్త వచ్చినందున- నిలిపివేసిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమువద్దనుండి వేరొక బాలు చూచుకొన్న పిమ్మట కే.పు. 10-30 గంటలకు గవర్నరుగారు శాసన సభలో సుపన్యసింతురని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

రాజకీయ నిర్బంధముల నిరసనము

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న రాజకీయ నిర్బంధముల నిరసించుటకు రయితులపక్షమున నాయకుడు ఫజ్జులు హామగారు ప్రతిపాదించిన కోరిక తీర్మానము అధిక సంఖ్యకు లభించే నామోదించబడుటచే ప్రభుత్వమువారికి ఓటమి కలిగెను. అధికారతర ఫజ్జు లెల్లరును హర్షధ్వనుల గావించిరి. స్వల్ప సేరములనుగూడ పెద్దచేసి ప్రభుత్వమువారు పెద్దకేసులు పెట్టి శిక్షలు విధించుచున్నారనియు, వకేళ్ల ఖర్చులక్రింద చాల ద్రవ్యము వెచ్చించుచున్నారనియు ఫజ్జులూలు హామగారు, చెప్పిరి. ఇట్లు జేయుట ప్రజల కిష్టములేదని చెప్పి, యందుకు నిదర్శనముగ ఆలిపూరు కేసును చూపించిరి. హామ మెంబరు గా|| మాబల్లే గారు ప్రభుత్వము తరపున ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ఆలిపూరు కేసు చాల ముఖ్యమైనదనియు, ఎన్నేండ్లనుండి యో యిట్టి కేసు రాలేదనియు, ప్రజల భయపెట్టుట తమ యుద్దేశము కాదనియు ప్రభుత్వమువారిపై ప్రజలకు అనూయ కలిగించు యత్నములను నిరోధించెదరనియు తెలిపిరి విప్లవముచే ప్రభుత్వము సంతరింపవలెనను ప్రచారమును తప్పక ప్రభుత్వము వారు ఎదుర్కొందురనియు చెప్పిరి. కోరిక తీర్మానము 59 గురు అనుకూలరు 28 గురు ప్రతికూలు రుండుటచే గెలిచెను.

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడుగువ్యుభుట్టించును

యానెల 20 వ తేదీలోగా ఆకా స్టాంపు పంపువారికి

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కామను తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

విన్నపము

మీకు ప్రశస్తమైన ఆయుర్వేదోపద్యములు కావలసిన యెడల వెంటనే ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయండి. కరీర బాధ్యమునుకూర్చి, ఏసలహాకావలసినను మాకు వ్రాస్తే తగు ఉపద్యమును నిర్ణయించి పంపగలము. ఒకసారి మాతో పరిచయముచేసిన మీకే తృప్తి నిచ్చును. కేటలాగు ఉచితము. 58 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల (కృష్ణా)

చర్మరోగము :- తామర, కప్ప, బూదకాలు, మేహపుండు, రావపుండు (Carbuncle), నారికురుపు, సుఖసంబంధమైన పుండ్లు, కాళ్ల పగుళ్లు, తెగువులు, కాలిన గాయములు మొదలగువానికి వాడవచ్చును.

ఒక డబ్బీ 0-7-0; 3 డబ్బీలు 1-8-0; 6 డబ్బీలు 2-4-0.

కామవర్ధన :- మేహము సవామేహము, అతిమాత్రము, రక్తనిస్సారము, మేహవాతము, కష్టము, వీర్యవోమము, వలబద్ధము, బుద్ధిహంద్యము, మైకములకు అద్భుతముగా పనిచేయును. వయస్సు, లక్షణము వ్రాయుడు.

15 దినములకు సరిపోవు మందు రు. 2-8-0.

- వి. పి. పొక్కింగు ఖర్చులు వేలు.

ప్రాప్తైర్ :- చర్మరోగము నిలయు, ఏ లూరు పొట్టు, పచ్చిప గోదాంజిల్లా.

పంజాబు శాసన సభ

మంత్రిపై అభిశంసన తీర్మానము - ఓడిపోవుట

లాహోరు 20 :- గుర్జు లా ము ని సి పా తి టి యం దు బా తి య ప తా క ము స్థాపించిన ఉపాధ్యక్షుడు లాలా-నుగారిని సభ్యత్వమునుండి తొలగించినందులకు మంత్రిగారిపై అఫ్ జలుహామగారు గావించిన అభిశంసన తీర్మానముపై నిన్నటిదినమున చర్చ జరిగినది ముట్ట నేడు మంత్రి ఫెరోజ్ ఖానుగారు శాసనసభలో జవాబుచెప్పిరి. చర్చముగించవలెనను తీర్మానము నిన్ననే అమోదింపబడినందున నేడు మరల మంత్రిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట కవకాశమియ్యరాదని హామగారు ఆక్షేపింపగ సభవారి అనుమతిపైనే అవకాశమిచ్చిరిన అధ్యక్షుడు నడుపుటచే అఫ్ జలు హామగారు సభనుండి వెడలిపోయిరి.

ఫెరోజ్ ఖానుగారి ప్రత్యుత్తరమునందు యిట్లు చెప్పిరి:- మునిసిపలు అధ్యక్షుడు భవనమును కాంగ్రెసువారి రాక్షసింతురను భయముచే తాళమువేసి ఊరినుండి వెడలిపోవగా ఉపాధ్యక్షుడును లాలాఖానుగారు భవనముపై కాంగ్రెసువారు పతాకము స్థాపించుట కనుమతించి కొయ్యలనుగూడ సరఫరా జేసెను. అతని చర్య మునిసిపలు చట్టమునకు విరుద్ధము. లాలాఖాను రాజభక్తి ప్రమాణమును గైకొనలేదు. వారి స్థానమున వేరొకరిని నియమించుట నా పనిగాదు. ఎన్నికవ్వారా వేరొకరు నియమింపబడుదురు. లాలాఖానుగారిని తిరిగి మునిసిపలు సభ్యుగ జేసినచో అభిశంసన తీర్మానముండదని కొందరు శాసనసభ్యులు నూచించిరి. కాని నేనందుకు భయపడలేదు. లాలా-నుగారివద్దనుండి సంజాయిషీ పుచ్చుకొనవలెనని నేను డిప్యూటీ కమిషనరుకు వ్రాసియుండుట నిజమే. ఉపాధ్యక్షునిపై సీర్యాదుల నాహ్వనించుచు వ్రాయలేదు. లాలా-నుగారికి సంజాయిషీ ఒసంగుటకు అవకాశమిచ్చిరిన మంత్రిగారు నుడివిరి. అభిశంసన తీర్మానము ఓటునకు పెట్టగ ఓడిపోయెను. పంజాబు శాసనసభ బడ్జెటు సమావేశము ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

సం|| రాష్ట్రముల ప్రభుత్వ ఓటమి

లక్నో, 20:- సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో బ్రిటిషు మేడికలు కాన్సిల్లవారి నిర్ణయమును నిరసించు బడ్జెటు కోరిక తీర్మానము అమోదింబడెను. మంత్రిగారు ప్రతికూలముగ బెలుపలేదు. సివిలు ఆస్పత్రులు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు నియామకము గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి చర్యను ఖండించు చింతామణిగారు ప్రతిపాదించిన బడ్జెటు కోరిక తీర్మానము అమోదింబడెను.

అస్సాము మంత్రుల జీతము

షిల్లాంగ్, మార్చి 21:- మంత్రుల జీతములను 3500 నుండి 2000 వరకు దగ్గించవలెనని రాయ్, నాగేంద్రనాథు చౌదరిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము శాసనసభలో ఓడిపోయెను. ప్రభుత్వము తరపున గా|| బోతముగారు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు మంత్రుల జీతము గూర్చి ప్రతియేట చర్చించుట గౌరవప్రదము కాదనిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో వ్యభిచార నిషేధ శాసనము

బొంబాయి, మార్చి 20:- బొంబాయి శాసనసభయందు హాట్టుగారు వ్యభిచారనిషేధచట్టమును సవరణిల్లు ప్రతిపాదించిరి. ఈ సవరణిల్లు ప్రకారము “బాతెలె” అను పదమునకు విశాలముగ అర్థము నూచింపబడెను. వ్యభిచారమునకు స్త్రీలనుంచి వ్యాపారము చేయుచున్న స్త్రీలను, పురుషులను, అందునిమిత్తమని తెలిసియు యిండ్లదొడ్డిచ్చి ఇంటియజమానలనుగూడ శిక్షించుటకిందు అవకాశముగలదు. ప్రధమసారి సభలో చదివినపిమ్మట, ఉపసంఘ విచారణకు పంపబడెను. ఒక స్త్రీ స్వతహా చేదిపోవలెననిచో ఆమెయొక్క హక్కును ప్రతిఘటించుటకు యత్నించుటలేదనియు, కన్యలు, యువతుల స్వేచ్ఛనరక్షింపి వారి ఆరోగ్యముచెడగొట్టి పడుపువృత్తికిదిండు వ్యాపారమును అణచివేయవలెననియు హాట్టుగారు చెప్పిరి. మిను ఇడాడి కన్యగాను తమ ప్రథమోపన్యాసము, యీ బిల్లును బలపరచుచు నొసంగెను.

శుక్రబంధు

సంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లవర్ణమును కట్టుటలో వేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరతికామును కలిగించుటకు దీనిని వినియోగించుట శుభము లేదు. 25 మా. 2-8-0 17-2 త్రిపురసుందరి వైద్యశాల, ఉదాపూర్-రామనంద్రపురంపాట్లు, గోవాంజిల్లా.

నులభముగా

దగ్ధును ఆపుజేయవచ్చును.

నిజముగా ఊరటను, సౌఖ్యమును గలిగించును. గడచిన 50 సం|| రములకు పైగా నుండియే శిశువులు, పెద్దవాళ్ల మొదలగువారు ప్రపంచమునం దంతటను

చాంబర్లైన్సు

దగ్ధునివారికినే పుచ్చుకొనుచున్నారు.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co,

Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచముందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతినిందిన ఔషధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక నుగ విచ్చును.

10 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరటలేదు.

CHAMBERLAIN'S

కూలనోష్ణికి, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారిణి.

కడుపునోష్ణికి ప్రథమనివారిణి

కృష్ణాపార్వతి-బెజవాడ

ఆంధ్రదేశముందు అతి ప్రసిద్ధిమలర మావండులకును మా పెద్ద కేట్లాగునకును నేడే వ్రాయుడు.

స్వరాజ్య సమరవిధానము

దెల్పుగ్రంథము

దక్షిణాఫ్రికా 432 పుటలు. 12 చిత్రపుటలు 5 దేశపటములు. కాలికోబైండు వెల రు. 2-0-0.

“గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాలో గావించిన సత్యాగ్రహమహోద్యమవిజయచరిత్ర 220 పుటలందు హృదయాకర్షముగ వర్ణింపబడినది.”

(మోడరన్ రివ్యూ జనవరి 1929.)

నీలాపనింద (జమీందారులకథ) 232 పుటల ఆంధ్రనవల. వెల రు. 1-0-0.

వలయువారు గ్రంథకర్తకు:- దిగవల్లి వేంకటేశ్వరావు, వి. పి. వి. ఆర్. బెజవాడ, అని వ్రాయుడు.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తల నుభము! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము! కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైశ్యకాల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆపురింతలు, అగ్నిహంద్యము, అతివాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగములందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, కిరగ్గు, శ్రద్ధ, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను తోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ నుగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:-

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

వేరిబీజమునకుమందు

ఆ పరెషన్ అవసరం కుండవరి బీజము బుడయెంతకాలమునుంచి ఉన్నను కుదురును పోటు, వాపు, ఉన్నను నెలదినములకు గుణముజూపనియెడల మిసామ్ము ముద్రాయిచ్చెదము. 1 సేసారు 4-0-0. వి. పి. ఖర్చు వేరు. డాక్టర్ రత్నం బ్రదర్సు, మెడికల్ కళ్యాణి మారుబెరు, కృష్ణాజిల్లా

హదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(24.3.30)

సీమజన్మ దినములు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు	ర.అ.పై
కారీకంముల్లు:—ముంగిసమార్కు 22 X 22 (బి) రు 7-12-0	
సాధారణకము రు 7-8-0 "సింహము" 22 X 22	
(బి) రు 7-12-0 సాధారణకము రు 6-10-0 "ఇంజను"	
22 + 22 (బి) రు 7-7-0 సాధారణకము రు 6-8-0	
చలంప:—ముంగిస 22 + 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యక	
ము రు 8-0-0 "సింహము" 22 + 22 (బి) రు 8-8-0	
సామాన్యకము రు 7-8-0 "సింహము, పాము"	
22 + 22 (బి) రు 8-2-0 సామాన్యకము రు 7-2-0	
ముల్లు:—1708 (నెట్) రు 11-6-0 1702 రు 9-14-0	
జి. జి. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ గో "9000" రు. 12-2-0.	
9041 (నెట్) రు 10-2-0. 80 (నెట్) రు 8.	
మూలు:—40 సంజర (సీమ 5 పా కట్టలు) బాక్సి రు 4-15 0	
చలంప (కొంక) చలంప 6-9-0 ("ఎనిటి క్లెట్") రు 5-13-6	
చలంప (కాగకన్యక) రు 5-12-0 చలంప (గుడ్డి) రు 6-1-0 చలంప	
(గడ్డకెండా) రు 5-14-0 వచ్చునట్లుము (ఎట్ట) రు 7-4-0	
టి. రజ్ సిక్ స్టీక్ ఆవాస్ రు 8-4-0.	
40 జపాక్ (పదిపానులకట్ట) అయిదు నక్షత్రములు	
కలర్ బాల్ రు 10-5-0. వెనుతి రు	
60 సీమ (5 పానులకట్టలు) — అడక తైర	
టి. (ఎట్ట) "పాట్టెలుకల" మార్కు	
పి దురుకారము రు 7-15-0 ఎడ్లగడియారము రు 7-7-0	
వట్టుబట్టు రు 7-8-0	
తెన్నిల్లు రు 7-11-0	
సిరాబుడ్డి రు 7-11-0	
తెల్ల "కంకారు" రు 9-8-0	
ఇండియా బ్రిటానియా మార్కు తెల్ల రు 9-8-0	
2/64's Rs. 8-1-6. 2/84's రు. 11-8-0	
అల్పదీర్ఘము—(డిట్ మెట్) రు 238-0-0	
డిట్ (క్రూసాడర్) రు 228-0-0	
కాగరకు రు 327-0-0	
డిట్ రు	

సి సెంటుపీసా వెల:—	
18 క పేస్ ("చెయ్యి") రు 11-2-0	
జర్మన్ "పాగ్" రు జర్మన్ "బువర్" రు 9-8 0	
చ క్కెరమూటయొక్క ధర:—	
కావా "రెడి" రు 25-4-0, ఫిబ్రవరి 25-4-0. మార్చి	
రు 25-4-0 ఏప్రిల్ రు 25-8-0	
జేరు నెనగ నూనె:—సీసాలలో రు 91.	
అన్నదము:—(మిల్ డెలివరీ) రు 92.	
పదును చేసిన తోలు రతి 1-కి ధరలు	
అవుతోలు (8 టు 9) "అఫ్ కంట్రిస్" రు 0-12-9 టు 0-13-6	
" (తేలిక) " రు 1-0-3 టు 1-1-0	
" (7-9) తెంజురూర్ రు 0-13-6 టు 0-15 3	
" (తేలిక) రు 1-0-9 టు 1-1-6	
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెనామర్ రు 0-18-7 టు 0-15-0	
" (6 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-14-0 టు 0-15-3	
" (7 టు 7 1/2) పీలూరు రు 0-14-0 టు 0-14-6	
గజతోలు రు 0-9-0 టు 0-9-7	
గజమాడతోలు రు 0-15-9 టు 1-0-3	
అత్తమాడతోలు రు 1-10-0 టు 1-11-3	
తోలు (పదును చేసిన) "ప్రైము" రు 2-6-0 టు 2-8-0	
మేక, " " "మిడియము" రు 2-2-0 టు 2-4-0	
గాడ్డెతోలు " " "ప్రైము" రు 2-7-0 టు 2-9-0	
" " "మిడియము" రు 2-5-0 టు 2-6-0	
" " "సుటివాడ మిడియము" రు 2-0-0 టు 2-2-0	
తెనగ కాయలు	
మక్ రకము 581 ఫ్రెంచ్ రులు గల	
బాకవ 1-కి రు 44-0-0, టు 44-4-0	
కొమ్మగిడ్డంగి డిలెవరీ 1-కి అడిపి 41 12 0 టు రు 41-4-0	
వెండి బంగారముల ధరలు	
పవనరు 1-కి (ట్రోకుధర) 18 12 9	
" " (చిల్లరధర) 18 18 0	
బంగారు కులం 1-కి (ఇంగ్లీష్ బార్) 22 2 0	
బంగారు కులం 1-కి (మింటుబార్) 21 14 0	
వెండి బార్ 100 కులములు రెడి 56 4 0	
వెండి కులం 1-కి 0 9 6	

రామమోహన ఫార్మశీ బెజవాడ

మోసపోకుదు ఈ ఫార్మశీలో జీవధములను కొరవారు రామమోహన ఫార్మశీ మేనేజరు అనిమాత్రం వ్రాయవలె ఈ డాక్టరు చేతు వ్రాయవలదు ను. ఫార్మశీలో సమస్త ఆయుర్వేదములు

శ్రీధర్ వధములు భస్మములు లేహములు చూర్ణములు మొదలగునన్నియు కమిటీయోజమాన్యముక్రింద నుపసద్ధి లగు వైద్యులవలన తయారుచేయించబడి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము. ప్రెసి డెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి బి.బి. బియల్. కె. దశరథరామయ్య బి.పి. బియల్. బి. వెంకటప్పయ్య రిటైర్డ్ డి.బి.ఎల్.

వచ్చుచున్నది

శ్రీ ప్రమోదూత సంవత్సరము

మీ జాతకచక్రముయొక్క నకలుగాని, లేక జనన తేదీగాని పంపి నచో ప్రతిమాసము, ప్రతివారసం వివరములను, కష్టనివారణమునకు అవసరమైన సలహాతో నహా వ్రాసి పి. పి. గా రు 2-4-0 పంపగలము. భవిష్యత్కాలగర్భమున దాగియున్న కష్టసుఖములను తెలుసుకొన గోరువారలకు బహు ఉపయోగకరము. దక్షిణాఫ్రికా, సిలోన్, బర్మా, అమెరికా మున్నగు ఖండఖండంతరములయందలి వారుకూడ మానవత్సరఫలితములు తెల్పించు కొనుచున్నారు. మన దేశపు మహారాజులు, గవర్నర్లు, వర్తకులు, లాయర్లు అవ్యాజముగ తమ సంత సముచితములు మాకు వ్రాసిన అభివందనపత్రములు, ప్రశంసాపత్రములు వేలకు వేలు కలవు.

అడ్రెసు:—ప్రాఫెసర్ శేఖర్, మెర్సర్, ఏలూరు (శ్రీమదగోదావరి.)

వచ్చుచున్నది

వ్యాపకము

మలయ చందనము

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును

అనేక యాగ్యతాపత్రములు పొందినది. వెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందన తైలం జొన్న 8-0-0 రెండును ఖచ్చితము 5-12-0

సుధాసారము, సవాయికి రాజౌషధము సీసా 4-0-0

20-1 గంధర్వసారము, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

72

రహస్యముగా నేపించవచ్చును

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించిన విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—

నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండు కో.,

566, రెసిడెన్సీ బజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

అశ్వన్

ప్రాక్ యుంచువారలు:—

ఎన్. దేశాయ్ గౌన్డర్ అండ్ కో.,

41, బందరుపేధి, మద్రాసు.

అశ్వన్ అండ్ కో.,

174, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నాథన్ అండ్ కో.,

కొచ్చిన్.

రిజు వె నేటరు

ఎక్కువబలమును, శక్తిని, జీవము నివ్వగలదు. సరములను, శరీరమును, మెదడును వృద్ధిచేయును. విద్యాపాఠశాలకును, వ్యాయామం చేయువారికిని యావశ్యకమైనది.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd. Calcutta.

అలహాబాద్, వరమల అలహాబాద్

రక్త హామి

మొదటి వాణి.

Deschiens' syrup

విరళమ ఉపయోగము

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలమును, నియంత్రణను, 30,000 చివ్వలులవలన వచ్చును. దెప్పిచ్చు, రుచి ఇది మృదువు, గంభీరము. ఎక్కడను రుచి.

To be had of Chemists C. T. HARI, 145, Broadway, Madras.

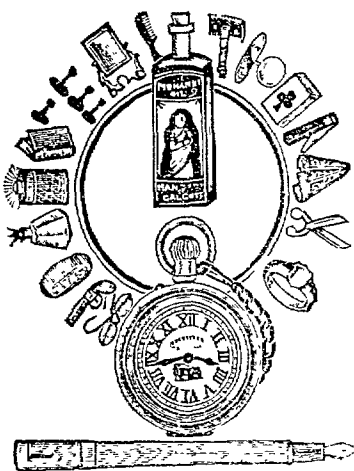
Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

ఆశ్చర్యములేదు!

ప్రాంతిలేదు!!

163 యధార్థమైన బహుమతులు!!!

గొప్ప ఖ్యాతి, యెక్కువ సువాసన గలిగి, శాస్త్రరీత్యా తయారు చేయబడిన మా "మోహన్ విలన్" తలనూనె 6 సీసాలు రు. 6/- లకు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి, చిత్రింపబడిన 17 ఉపయోగముల వస్తువులు, 144 నీటి బొమ్మలు, నరిగా పనిచేయునట్టి ఒక నిజమైన జేబు గడియారము 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీగా పనిచేయునది, గొలుసుతో సహా ఉచితముగా నివ్వబడును.

ప్యాకింగ్, పోస్టేజి రు. 1-8-0.

క్రిందివారికి ఇంగ్లీషులో వ్రాయును.

THE AMERICAN COMMERCIAL CHEAP STORE
(Dept. 82)

Post Box No. 561, Calcutta,

మోక్షగుండ రామాయణము

యక్షగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తొహరాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరికథకులకు స్త్రీపురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైండు. వెల రు. 2-8-0.

అష్టాదశ పురాణ సారము

కడు నెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ సులభశైలిని వచనములో కథలవలె పండిత సామర్థ, స్త్రీపురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-8 రు. 1-0-0 నాల్గుభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాలికోబైండు, వెల రు. 4-8-0 ఈదర వెంకయ్యపంతులు, ప్రొవైజరు: రామా అండుకో, ఏలూరు.

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగరుమరుచాయ నూలురకమున్న సూతన కలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపబడును. ఇంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయును. 132-2

యల్. కే. వీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జుఫులివ్యాపారం, మహల్ పీఠి, మధుర.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘోరముగలిగి సువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోశోజనం, వంతుమపువ్వు మొదలగు వస్తువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక అజీర్ణము, నాయ్, జలబా, శైత్యము, జ్వరము, పిన్ని పాలము, బాలిం, శిశువులు, చిన్న బిడ్డ నుణముల అన్ని మాంద్యము, అజీర్ణ భేదాలు, దగ్ధ, శబ్దము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ రామముపదేవి. అర్యవైద్యమును ఒకటిగా చేసి రామ రామము అనే పద్యమును పఠించుటలో పరిశీలించ దగినది.

800 మాత్రలు 7 ల సీసా 1 క రు. 0-4-0

12 సీసాలు రు. 2-8-0

కోస్తు ఖర్చులు ప్రశ్నకము.

పి. సి. వీ. అండు కంపెనీ, అయ్యప్పేడ నమాజం, కేటరీజేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

ఒక ఔషధ వినోదము

మరియు

కలరా నివారిణి

హాబ్స్ టేన్ అరికులేయనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునం దున్న వాటిలో అమోఘమైన ఔషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే గుణవిద్యు దున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనూమలమైన ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్

పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

తేల్లబుతువు ప్రారంభమైనది.

బహుమానము రు. 100.

స్కార్పియో క్యూర్ తేల్లబాధను విద్యుచ్ఛక్తి దీప మును వెలిగించు మ్యాజిక్ మాదిరిగ తొలగించగలదు.

బాధ తొలగనియెడల పూర్తిసాము వాపసు యివ్వ బడును.

వెల అ. 9 ప్యాకింగ్ పోస్టేజి ప్రశ్నకము.

నేన్ అండ్ సన్స్,

వెలియకప్పం, అంబూరు. నెం. యస్. యం. రైల్వే.

సంస్కృత బాలశిక్ష

ఇది తెనుగు లిపిలోనున్న చక్కని సంస్కృత పుస్తకము. సంస్కృతము మొగమెటువంటిదో మాడ తెలియనివారు ఈపుస్తకమును పదిదినములలోపునే చదివి సంస్కృతముతో మాట్లాడ ప్రారంభింపగలరు. 0-6-0 పోస్టు బిల్లులు పంపుచో ఒకప్రతిని పంపెదము. ఒక రూపాయి పంపుచో నాలుగు ప్రతులు పంపెదము. మిశ్రద్రెస్సు విశేషముగా వ్రాయవలెను.

వి. పి. గా ఒక్క పుస్తకము రు. 0-12-0 అగును.

శ్రీకృష్ణసంస్కృతగ్రంథమాల, పెద్దాపురము.

సంతానం పుట్టుకుండా 108-1

'కాంటా నెప్టిన'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:-

వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మద్రాసు-సోద పీజంటు

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్

ఇతర కమిష్టులు అండ్, డ్రగ్గిస్తులవద్ద కూడ దొరుకును